

ORE I MEXÜ GA MATEU ÜMATÜXÜ

*Ngechuchu ya Cristu natanüwa ngóxü ga
duüxügüchiga
(Lc 3.23-38)*

¹ Ñaã nixĩ ga yema nuxcūmaxügüxü ga duüxügü
ga Ngechuchu ya Cristu natanüwa ngóxü. Rü
yematanüwa rü Dabí nixĩ ga wüxi, rü Abráü nixĩ
ga to.

² Rü Abráü rü Ichaánatü nixĩ.
Rü nüma ga Ichaá rü Acóbunatü nixĩ.
Rü nüma ga Acóbo rü Yudánatü rü
naēneēgünatü nixĩ.

³ Rü Yudá rü Fárenatü rü Záranatü nixĩ. Rü
Támara iyixĩ ga norü mamá.
Rü nüma ga Fáre rü Eróünatü nixĩ.
Rü nüma ga Eróü rü Aráünatü nixĩ.

⁴ Rü Aráü rü Aminadánatü nixĩ.
Rü nüma ga Aminadá rü Nachóünatü nixĩ.
Rü nüma ga Nachóü rü Charmóünatü nixĩ.

⁵ Rü Charmóü rü Boónatü nixĩ, rü Raá
iyixĩ ga naē.
Rü nüma ga Boó rü Obénatü nixĩ, rü nae rü Rux
iyixĩ.

Rü nüma ga Obé rü Ichaxínatü nixĩ.

⁶ Rü nüma ga Ichaxí rü ãëxgacü ga
Dabínatü nixĩ.
Rü nüma ga ãëxgacü ga Dabí rü
Charomóünatü nixĩ. Rü ngima ga Bechabé

ga Uría namèxchirëx ixïcü iyixĩ ga naë ga Charomóũ.

⁷ Rũ Charomóũ rũ Roboáũnatü nixĩ.

Rũ nüma ga Roboáũ rũ Abíanatü nixĩ.

Rũ nüma ga Abía rũ Achánatü nixĩ.

⁸ Rũ Achá rũ Yochapánatü nixĩ.

Rũ Yochapá rũ Yoráũnatü nixĩ.

Rũ nüma ga Yoráũ rũ Uchíanatü nixĩ.

⁹ Rũ Uchía rũ Yotáũnatü nixĩ.

Rũ Yotáũ rũ Acánatü nixĩ.

Rũ nüma ga Acá rũ Echequíanatü nixĩ.

¹⁰ Rũ Echequía rũ Manachénatü nixĩ.

Rũ Manaché rũ Amóũnatü nixĩ.

Rũ nüma ga Amóũ rũ Yochíanatü nixĩ.

¹¹ Rũ Yochía rũ Yeconíanatü rũ naëneëgünatü nixĩ. Rũ yexguma nixĩ ga Babiróniãcũãx ga churaragü Yudiügüxũ íyauxũxũ rũ Babiróniããnewa nagagüãxũ.

¹² Rũ yexguma Babiróniãwa Yudiügüxũ nagagüguwena, rũ Yeconía nane ga Charatíe nabu. Rũ nüma ga Charatíe rũ Chorobabénatü nixĩ

¹³ Rũ Chorobabé rũ Abiúnatü nixĩ.

Rũ Abiú rũ Eriaquíũnatü nixĩ.

Rũ nüma ga Eriaquíũ rũ Achónatü nixĩ.

¹⁴ Rũ Achó rũ Chadóxnatü nixĩ.

Rũ Chadóx rũ Aquíũnatü nixĩ.

Rũ nüma ga Aquíu rũ Eriúnatü nixĩ.

¹⁵ Rũ Eriú rũ Ereachánatü nixĩ.

Rũ Ereachá rũ Matáũnatü nixĩ.

Rũ nüma ga Matáũ rũ Acóbunatü nixĩ.

¹⁶ Rũ Acóbu rũ Yúchenatü nixĩ. Rũ nüma ga Yúche rũ María ngíte nixĩ. Rũ ngima ga María rũ Ngechuchu ya Cristu naë iyixĩ. Rũ guma

Ngechuchuxũ nixĩ ga naxunetaxũ ga Tupana.

17 Rũ yemaãcũ Abráũwa inaxũgũ ga yema duũxũgũ rũ 14 nixĩ ñuxmata Dabĩwa nangu. Rũ yemawena to ga 14 inaxũgũ ga Dabĩwa rũ ñuxmata Babiróniãcũãx ga churaragũ Yudĩgũxũ ýauũxguwa nangu. Rũ yemawena to ga 14 inaxũgũ ga yexguma Yudĩgũxũ ínayauũxguwena rũ ñuxmata Cristu buxguwa nangu.

Ngechuchu ya Cristuarũ buxchiga
(Lc 2.1-7)

18 Rũ ñããcũ nixĩ ga yexguma nabuxgu ga Ngechuchu. Rũ naẽ ga María rũ marũ Yúchemaã ixãtechaũ. Natürũ naxũpa ga nũgũna na nangugũxũ rũ marũ Tupanaãẽ i Üünexũãrũ Ìnũãxũ ixããcũ.

19 Rũ Yúche ga María ngĩtechaũ ixĩcũ rũ wũxi ga mecũ nixĩ. Rũ yemacèx tama nanangoxẽẽchaũ ga yema na naxããcũxũ ga María. Rũ nagu narũxĩnũ ga bexmamare ngĩxũ na ínatáxũ. 20 Rũ yexguma yemagu ínaxĩnũyane, rũ wũxi ga daxũcũãx ga Tupanaãrũ orearũ ngeruũ, rũ nanegũwa naxcèx nangox rũ namaã nidexa. Rũ ñanagürũ nũxũ: — Pa Yúche Pa Dabítanũxũx, ¡tãxũ i ngĩxũ cuxoxũ i María na ngĩmaã cuxãmaxũ! Erũ Tupanaãẽ i Üünexũ ngĩxna Ìnũxũgagu nixĩ i naxããcũxũ. 21 — Rũ ngĩma tá ngĩxũ nangẽxma ya wũxi ya ngine, rũ cuma rũ tá Ngechuchugu cunaxüéga. Rũ ngẽma naega rũ ‘maxẽeruxũ’ ñaxũchiga nixĩ, erũ nũma tá norũ pecadugũwa ínananguxũxẽẽ i norũ duũxũgũ —ñanagürũ. 22 Rũ guxũma ga yema orearũ ngeruũ nũxũ ixuxũ rũ nangupetũ na yanguxũcèx ga Cori

ga Tupanaârü ore ga nuxcûmaũxũ ga norü orearü uruũwa nüxũ yaxuxũ ga ñaxũ:

²³ “Rü tá tauemacü ngĩxũ inayarütaxu i ngẽma nge i taguma yatũxũ cuèxcü. Rü tá nayatü. Rü Emanue tá nixĩ i naega. Rü ngẽma naega rü ‘Tupana tatanüwa nangu’, ñaxũchiga nixĩ”, ñanagürü. ²⁴ Rü yexguma pewa nabèjãchigu ga Yúche, rü nanaxü ga yema Tupanaârü orearü ngeruũ ga daxũcũãx namaã nüxũ ixuxũ. Rü Maríamaã naxãmèx. ²⁵ Natürü taguma ngĩxũnexũ nacuèx ñuxmata nabu ga guma ngĩne. Rü Ngechuchugu nanaxüéga.

2

Ngechuchuxũ ínayadaugü ga yatügü ga nüxũ cuèxũchigüxũ

¹ Rü Ngechuchu rü Yudéaanewa yexmane ga ñãne ga Beréũgu nabu ga yexguma Erode ãëxgacü ixĩxgu ga yema nachiuãnewa. Rü yexguma nixĩ ga ñãne ga Yerucharéũwa nangugüxũ ga ñuxre ga yatügü ga nüxũ cuèxũchigüxũ ga woramacuriwa ngúexũ ga yaxüwa ne ìxũ ga üèxcü ne üxüwa. ² Rü duũxügüna nacagüe, rü ñanagürügü: —¿Ngextá nixĩ i nangëxmaxũ ya yima Yudíugüarü ãëxgacü ya ngexwacèx bucü? Toma rü yéama tochiuãnewa nüxũ tadau ya norü woramacuri rü ngẽmacèx núma taxĩ na nüxũ tayarücuèxüũgüxücèx —ñanagürügü. ³ Rü yexguma yemachigaxũ nacuèxgu ga ãëxgacü ga Erode rü poraãcü naxoegaãë. Rü guxüma ga duũxügü ga Yerucharéucũãxgü rü ta naxoegaãëgü. ⁴ Rü yexguma ga ãëxgacü ga

Erode rü naxcèx nangema ga guxũma ga paigüarü ãëxgacügü rü ngúexëëruüügü ga ore ga mugüwa nguxëëtaegüxũ. Rü nüxna naca, rü ñanagürü: — ¿Ngexta nixĩ i nabuégaxũ ya Cristu? —ñanagürü. ⁵ Rü nümagü nanangãxüügü, rü ñanagürügü: —Nuã Yudéaanewa ngëxmane ya ñãne ya Beréügu tá nixĩ i nabuxũ. Yerü nuxcümaücü ga Tupanaärü orearü uruü rü nachiga nanaxümatü, rü ñanagürü ga yema ore:

⁶ “Rü Beréü ya ñãne ya Yudéaanewa ngëxmane, rü yima rü tama wüxi ya ngexnerüünemare ya ñãne nixĩ, erü nagu tá nabu i ngëma ãëxgacü i taxũ i Cristu. Rü nüma tá nüxna nadau i guxũma i Tupanaärü duüxüügü i Yudiügü”, ñanagürü. ⁷ Rü yexguma ga ãëxgacü ga Erode rü bexma naxcèx naca ga yema yatügü ga nüxũ cuëxüchigüxũ ga yaxüwa ne ñxũ. Rü nüxna naca ga tëxacü rü ngunexũ na nangóxũ ga noxri ga guma woramacuri. ⁸ Rü ñuxüchi ga Erode rü Beréüwa nanamugü ga yema yatügü. Rü ñanagürü nüxũ: —¡Rü ngema pexĩ rü meã naxcèx peyadëux i ngëma buxũ. Rü ngëxguma nüxũ ipeyangauxgu rü chomaã nüxũ pixu na choma rü ta ngema chaxüxcèx, na nüxũ chayarücuëxüüxcèx i ngëma buxũ! —ñanagürü. ⁹ Rü yexguma yema orexü naxĩnüëguwena, rü inaxĩãchi ga yema yatügü. Rü guma woramacuri ga noxri nüxũ nadaugücü rü napëxegu nixüchigü rü ñuxmata guma bucü ga Ngechuchu íyexmaxüëtüwa nangu. Rü yéma nayachaxãchi. ¹⁰ Rü yexguma guma woramacurixũ nadaugügu ga yema yatügü, rü poraãcü nataãëgü. ¹¹ Rü nagu nichocu ga guma ñ ga nawa nayexmane, rü yexma nüxũ nayangau

ga guma bucü ngĩmaã ga naẽ ga María. Rũ guma bucüpegu nacaxãpũxũgũ, rũ nüxũ nicuèxũũgũ. Rũ ñuxũchi nayawãxna ga norũ baúxacũgũ, rũ õxchanana nanaxãmaregũ ga uiru rũ pumaragũ ga yixichixũ. ¹² Rũ yemawena, ga yexguma napeeyane ga yema yatũgũ, rũ nanegũwa Tupana nayaxucũxẽgũ na tama Erodecèx nawoeguxũcèx. Rũ yemacèx to ga namagu nachiuãnecèx nawoegu.

Equituanewa nabuxmũ

¹³ Rũ yexguma marũ íyaxĩxguwena ga yema yatũgũ rũ wũxi ga daxũcũãx ga Tupanaãrũ ore-arũ ngeruũ, rũ nanegũwa Yúchecèx nangox, rũ ñanagũrũ nüxũ: —¡Nabèixãchi rũ írũda! ¡Rũ ínaxũxũ namaã ya yima bucü rũ naẽ rũ Equituanewa naxũ! ¡Rũ ngema pengẽxmagũ ñuxmatáta choma cumaã nüxũ chixu na ñuxgu tá cutaeguxũ! Erũ ãẽxgacü i Erode rũ yima bucücèx tá nadau na yamáãxũcèx —ñanagũrũ nüxũ. ¹⁴ Rũ yexguma ga Yúche rũ nabèixãchi rũ ínarũda. Rũ yexgumatama chũtacü namaã inaxũãchi ga guma bucü ga Ngechuchu rũ naẽ. Rũ Equituanewa naxĩ. ¹⁵ Rũ Equituanewa nayexmagũ ñuxmata nayux ga ãẽxgacü ga Erode. Rũ yemaãcü nangupetü na yanguxũcèx ga Tupanaãrũ ore ga nuxcũmaũcü ga norũ orearũ uruũ nüxũ ixuxũ ga ñaxũ: “Naxcèx changema ya Chaune rũ Equituanena chanataeguxẽẽ”, ñaxũ ga yema ore.

Erode nanamu na tüxũ nadèixũcèx ga buxegü

¹⁶ Rũ yexguma ãẽxgacü ga Erode nüxũ cuèxgu ga to ga namagu na nawoeguxũ ga yema yatũgũ

ga nüxü cuèxüchigüxü ga yaxüwa ne ìxü, rü poraãcü nanu. Rü Beréüwa nanamugü ga norü churragü na guxü ga yema naãnewa tüxü nadèixücèx ga guxâma ga guxema buxegü ga iyatüxe ga yexwacèx buexe rü ñuxmata taxre ga taunecü tüxü yexmagüxewa nangu. Yerü yema yatügü ga yaxüwa ne ìxü rü marü nüxü nixugügü rü taxre ga taunecü nixĩ ga noxri na nangóxü ga guma woramacuri. ¹⁷ Rü yemaãcü ningu ga ore ga nuxcümaüxü ga Tupanaärü orearü uruü ga Yeremíã ümatüxü ga ñaxü:

¹⁸“Rü Ramáwa nüxü taxĩnüë i wüxi i naga i poraãcü ngechaügaãcüma auxexü. Rü Raquera iyixĩ i ngĩácügücèx poraãcü auxcü. Rü taxuacüma ngĩxü tataãèxèëega, erü nayue i ngĩácügü”,

ñanagürü ga yema ore. ¹⁹ Natürü yexguma marü nayuxguwena ga ãëxgacü ga Erode, rü Equituanewa rü wüxi ga daxücüãx ga Tupanaärü orearü ngeruü rü nanegüwa Yúchecèx nangox. Rü ñanagürü nüxü: ²⁰ –Pa Yúchex, jírüda, rü pechiüãnecèx namaã pewoegu ya yima bucü ya Ngechuchu! Erü marü nayue i ngema duüxügü ya yima bucüxü imèxgüchaxüxü –ñanagürü. ²¹ Rü yexguma ga Yúche rü ìnarüda rü nachüãnecèx namaã nataegu ga guma bucü rü naë. ²² Natürü yexguma Yúche nüxü cuáchigagu na Aqueránu ãëxgacüxü ingucuchixü nanatü ga Erodechicüü ga Yudéaanewa, rü namuü ga Yúche ga yéma na naxüxü. Yerü wüxi ga daxücüãx ga Tupanaärü orearü ngeruü nanegüwa nanaxucüxë na tama yéma Yudéaanewa na naxüxücèx. Rü yemacèx

Gariréaanewa naxũ. ²³ Rũ yexguma Gariréaanewa nangugũgu, rũ ñãne ga Nacharétuwa naxĩ, rũ yexma naxãchiũgũ. Rũ yemaãcü nangupetũ na yanguxũcèx ga yema ore ga nuxcümaũgũxũ ga Tupanaãrũ orearũ uruũgũ nüxũ ixugũxũ ga ñaxũ: “Ngechuchu ya Cristu rũ Nacharétucũãxmaã tá nanaxugũ”, ñaxũ.

3

Cuáũ ga baiũxẽẽruũ nüxũ nixu ga Tupanaãrũ ore ga dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxũwa (Mr 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Cu 1.19-28)

¹⁻² Rũ yexguma Nacharétuwa nayexmagu ga Ngechuchu, rũ Cuáũ ga baiũxẽẽruũ inanaxũgũ ga Tupanaãrũ orexũ na yaxuxũ ga Yudéaanewa ga dauxchitawa ngextá taxúema íxãpataxũwa. Rũ duũxũgũmaã nüxũ nixu rũ ñanagũrũ: —¡Nüxũ perũxoe i pecüma i chixexũ! Erũ marũ ningaica na perũ ãẽxgacü na yiĩxũ ya Tupana —ñanagũrũ.

³ Rũ guma Cuáũ ga baiũxẽẽruũchiga nixĩ ga naxümatũãxũ ga nuxcümaũcü ga Tupanaãrũ orearũ uruũ ga Ichaxía ga yexguma ñaxgu:

“Rũ dauxchitawa i ngextá taxúema íxãpataxũwa tá nangẽxma i wüxi i duũxũ i ngema tagaãcü ñaxũ: ‘¡Pegũ pemexẽẽx naxcèx ya Cori! ¡Rũ naxcèx ipeyanawẽxãchixẽẽx i perũ maxũ!’ ”

ñaxũ. ⁴ Rũ naxchiru ga Cuáũ rũ cameyutèxanaxcèx nixĩ, rũ norũ goyexũ rũ naxchèxmünaxcèx nixĩ. Rũ beruremaã rũ munümaã naxãwemü.

⁵ Rũ yéma Cuáũxũtawa inayarũxĩnüegũxũ ga duũxũgũ ga Yerucharéucũãx, rũ duũxũgũ ga guxũ ga Yudéaanewa ne íxũ, rũ duũxũgũ ga

natü ga Yudáũrũ ngaicamagu ãchiũgũxũ. ⁶ Rũ guxema duũxẽgũ ga nüxũ ixugũexe ga tũmaãrũ pecadugũ, rũ Cuáũ rũ tüxũ ínabaiũxẽẽ ga natü ga Yudáũwa. ⁷ Natürũ yexguma Cuáũ nüxũ dèuxgu ga naxütawa na nangugũxũ ga muxũma ga ãẽxgacũgũ ga Parichéugũ rũ Chaduchéugũ na ínabaiũxẽẽãxũcèx, rũ Cuáũ ñanagürũ nüxũ: — Pa Ñxtapearũ Duũxũgũx, ¿rũ texé pemaã nüxũ tixu na naxchaxwa pibuxmũxũcèx i ngẽma Tupanaãrũ poxcu i ãũcũmaxũ i marũ ingaicaxũ? ⁸ —¡Rũ penaxwèxe na Tupana naxwèxexũãcũma pemaxẽxũ na ngẽmaãcũ guxũma i duũxũgũ nüxũ nadaugũxũcèx na aixcũma marũ nüxũ perũxoexũ i ngẽma pecũma i chixexũ! ⁹ —Erũ Tupanapẽxewa rũ taxuwama name na pegũ pixuxũ na Abráũtanũxũ i Yudíugũ pixĩgũxũ erũ tama ngẽmacèx nixĩ ya Tupana i duũxũgũxũ nayaxuxũ. Rũ pemaã nüxũ chixu rũ ngẽxguma Tupana naxwèxegu, rũ tama nüxũ naguxcha na daa nutawa Abráũtanũxũ nanguxũxẽẽxũ. ¹⁰ —Rũ Tupanaãrũ yuema rũ marũ ímemare na nadaxũxũcèx i ngẽma nanetũgũ i tama mexũ. Rũ guxũma i nanetũgũ i chixearũ õõxũ rũ tá nadaxũ, rũ ñuxũchi tá ínagu —ñanagürũ. ¹¹ Rũ ñanagürũ ta ga Cuáũ: —Choma rũ aixcũma dexáwamare pexũ ichabaiũxẽẽ na togũ i duũxũgũ nüxũ cuáxũcèx na aixcũma marũ nüxũ perũxoexũ i pecũma i chixexũ. Natürũ choweamã tá ínangu i to i Tupanaãrũ orearũ uruũ. Rũ nüma tá pexütawa nanamu i Tupanaãẽ i üünexũ na naporaexẽẽãxũ i ngẽma Tupanawe ruxĩxũ, rũ nüma tá nanapoxcue i ngẽma Tupanaxũ oexũ. Erũ nüma rũ porãcũ

choxũ narüyexera na ãẽxgacü yĩxũ. Rũ choma rü napẽxewa rü taxuwama chame rü bai i norü chapatuarü ngewaxüra chame. ¹² —Rũ nüma rü marü ínamemare na ñoma i naãnewa yadexechiãxũcèx i norü duũxũgü ñoma wüxi i yatü trigu naãtuna idexechixürüũ. Rũ ngẽmaãcü tá nayadexechi i ngẽma noxrü ixĩgũxũ na naxütawa nangẽxmagũxũcèx, natürü ngẽma tama noxrü ixĩgũxũ rü tá ínanagu nawa ya yima üxü ya taguma ixoxüne —ñanagürü ga Cuáũ.

Ngechuchuarü baiechiga
(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

¹³ Rũ yexguma nixĩ ga Gariréaanewa ne naxũxũ ga Ngechuchu. Rũ Cuáũxütawa nanguxũ ga Yudaũ ga natüwa, na Cuáũ ínabaixẽẽxũcèx. ¹⁴ Rũ noxri rü tama Ngechuchuxũ ínabaixẽẽchaũ ga Cuáũ. Rũ ñanagürü nüxũ: —Choxũ waxi nixĩ i namexũ na ícubaixẽẽxũ. ¿Rũ ñuxãcü i cuma i chauxütawa cuxũxũ na choma cuxũ íchabaixẽẽxũcèx? —ñanagürü. ¹⁵ Natürü ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Name nixĩ i choxũ ícubaixẽẽ i ñuxmax. Erü name nixĩ i tanaxü i guxũma i ngẽma Tupana tüxũ muxũ —ñanagürü. Rũ yexguma ga Cuáũ rü: —Ngũ —ñanagürü. ¹⁶ Rũ yexguma marü Cuáũ Ngechuchuxũ íbaixẽẽguwena, rü dexáwa ínaxũãchigu ga Ngechuchu. Rũ yexgumatama niwãxna ga daxũguxũ ga naãne, rü Ngechuchu nüxũ nadau ga Tupanaãe i Üünexũ ga wüxi ga muxtucurüũ na inagoxũ rü nüxna na nanguxũ. ¹⁷ Rũ dauxüwa inanaxũ ga wüxi ga naga ga ñaxũ: —Daa nixĩ ya

Chaune ya nüxü changechaüxüchicü, rü poraãcü namaã chataãëxüchicü —ñaxü.

4

Ngechuchuxü naxü ga Chataná (Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

¹ Rü yemawena rü Tupanaãë i Üünexü rü wüxi ga nachica ga ngextá taxúema íxãpataxüwa Ngechuchuxü naga na yéma Chataná nüxü üxüçèx.

² Rü taguma nachibü ga 40 ga ngunexü rü 40 ga chütaxü. Rü yemawena rü nataiya. ³ Rü yexguma ga ngoxo ga Chataná rü Ngechuchuxütawa nangu, na nüxü naxüxüçèx. Rü ñanagürü nüxü: —Ega aixcüma Tupana Nane quixígu, jrü daa nutagüxü namu na pãüxü nanguxüxüçèx! —ñanagürü ga Chataná. ⁴ Natürü Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: —Tupanaãrü ore i ümatüxü rü ñanagürü:

“Tãütáma pãüxíca nanamaxëxëë i duüxügü, natürü guxüma i ore i Tupana nüxü ixuxü nixí i duüxügüxü maxëxëëxü”,

ñanagürü. ⁵ Rü yexguma ga ngoxo ga Chataná rü guma ñáne ga üünene ga Yerucharéüwa nanaga. Rü tupauca ga taxünetapëxegu nanamunagü. ⁶ Rü ñanagürü nüxü: —Ega aixcüma Tupana Nane quixígu, jrü nuã cugü rütáe! Erü Tupanaãrü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Tupana tá nanamu i norü orearü ngeruügü i daxüçüãx na cuxna nadaugüxüçèx. Rü naxmëxmaã tá cuxü niyauxgü na tama ñacü rü nutagu cunguxüçèx”,

ñanagürü. ⁷ Rû Ngechuchu nanangãxũ rû ñanagürü: —Rû Tupanaärü ore i ümatüxũ rû ñanagürü ta:

“¡Tama name i nüxũ na cuxüxũ ya Cori ya curü Tupana!”

ñanagürü. ⁸ Rû yexguma wenaxãrû ga ngoxo ga Chataná rû wüxi ga mëxpüne ga máxpüxüchinetapëxewa nanaga. Rû yéma Ngechuchuxũ nanawëx ga guxüma ga nachiuãnegü na ñuxãcü yamexëchixũ. ⁹ Rû Chataná rû ñanagürü nüxũ: —Choma chi cuxna chanaxã i guxüma i ñaã cuxũ chawéxũ i ngëxguma chi chopëxegu cucaxãpüxügu rû choxũ quicuèxüügu —ñanagürü. ¹⁰ Rû yexguma ga Ngechuchu rû ñanagürü nüxũ: —¡Choxna ixügachi, Pa Chatanáx! Erü Tupanaärü ore i ümatüxũ rû ñanagürü:

“¡Nüxũ icuèxüü ya Cori ya curü Tupana, rû yimaãxũxĩcatama napuracü!”

ñanagürü. ¹¹ Rû yexguma ga ngoxo ga Chataná rû Ngechuchuna nixügachi. Rû Ngechuchuxütawa nangugü ga daxüçüãx ga Tupanaärü orearü ngeruügü. Rû Ngechuchuxũ narüngüxëëgü rû nüxna nadaugü.

Ngechuchu rû inanaxügü ga norü puracü ga Gariréanewa

(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)

¹² Rû yexguma Ngechuchu nüxũ ñnügu ga na napoxcuxũ ga Cuáũ ga baiüxëëruũ, rû Gariréanewa naxũ. ¹³ Natürü tama ñãne ga Nacharétugu narüxãũx, rû ñãne ga Capernáüwa naxũ na yexma yaxãchiüxücèx. Rû guma

ĩãne rü naxtaxa ga Gariréacutüwa nayexma ga Chaburãũtanüxü rü Netarítanüxü ga duũxügü ixãchiũgüxüwa. ¹⁴ Rü yema nangupetü na yanguxücèx ga ore ga nuxcúmaũcü ga Tupanaãrũ orearü uruũ ga Ichaxía ümatüxü ga ñaxũ:

¹⁵⁻¹⁶ “Rü duũxügücèx tá nangox i wüxi i ngóonexêẽruũ i Chaburãũãrũ naãnewa, rü Netaríarü naãnewa, rü Yudáũãrũ tocutüwa rü ngẽma nama i taxtücutüwa nadaxüwa, rü Gariréaanewa i ngextá duũxügü i tama Yudíugü ixĩgüxü ixãchiũgüxüwa. Rü ngẽmaãcü i ngẽma duũxügü ga noxri êãnexüwa yexmagüxü, rü tá nüxü nadaugü i wüxi i taxü i ngóonexêẽruũ. Rü ngẽma duũxügü ga noxri yutüüwa yexmagüxü rü tá nüxü nabaxi i ngẽma ngóonexêẽruũ”,

ñanagürü ga yema Ichaxíaarü ore. ¹⁷ Rü yexgumaũcüü nixĩ ga inaxügüãxü ga Ngechuchu ga nüxü na yaxuchigaxü ga norü ore ga ñaxũ: —¡Nüxü perüxoe i pecüma i chixexü! Erü marü ningaica na perü ãẽxgacü na yiĩxü ya Tupana —ñaxũ.

Ngechuchu rü naxcèx naca ga ãgümücü ga püchaetanüxü

(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

¹⁸ Rü yexguma naxtaxa ga Gariréaanacügu yaxüxgu ga Ngechuchu, rü yéma nüxü nadau ga taxre ga yatü ga nügüeneẽgü ixĩgüxü. Rü wüxi rü Chimáũ ga Pedrugu ãegaxü nixĩ. Rü to rü Aũdrégu ãegaxü nixĩ. Rü nümagü rü ínapüchaegü, yerü woetama püchaetanüxü nixĩgü. ¹⁹ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¡Chowe perüxĩ! Rü chorü puracüwa tá pexü chamugü na chauxütawa

penagagüxcèx i duüxügü –ñanagürü. ²⁰ Rü yexgumatama ga yema taxre, rü yéma nanatèxgü ga norü püchagü. Rü Ngechuchuwe narüxĩ. ²¹ Rü yéamaxüra naxü ga Ngechuchu, rü yéma nüxü nadau ga to ga taxre ga nüğüeneëgü. Rü Acobu nixĩ ga wüxi, rü Cuáü nixĩ ga to. Rü Zebedéu nanegü nixĩ ga nümagü. Rü nanatümaã wüxi ga nguewa nayexmagü. Rü yéma ínanangáitagü ga norü püchagü. Rü Ngechuchu naxcèx naca. ²² Rü yexgumatama yéma nguewa tüxü natèxgü ga nanatü. Rü Ngechuchuwe narüxĩ.

Ngechuchu nanangúexëë ga muxüma ga duüxügü

(Lc 6.17-19)

²³ Rü guxü ga Gariréaanegu nixügüchigü ga Ngechuchu. Rü wüxichigü ga íãnewa, rü duüxügüarü ngutaquëxepataüwa ninguxëëtaechigü. Rü duüxügümaã nüxü nixuchiga ga ore ga mexü na ñuxâcü âëxgacü yïxü ya Tupana. Rü guxüma ga duüxügü ga yema idaaweexü rü nanameëxëë ga woo nañuxraüxü ga norü daawe nüxü yexmaxü, rü naxcèx nitaanegü. ²⁴ Rü Ngechuchuxü nacuáchigagü ga guxüma ga duüxügü ga Chíríaanecüãx. Rü naxütawa nanagagü ga nagüxüraüxü ga daxweanemaã idaaweexü. Rü yematanüwa nayexma ga duüxügü ga ngúanemaã idaaweexü, rü duüxügü ga poraäcü naxünewa nangüxü, rü duüxügü ga ngoxo nawa yexmaxü, rü duüxügü ga óxwaãxgüxü, rü duüxügü ga nawãixächigüxü. Rü Ngechuchu nanameëxëë ga guxüma ga yema. ²⁵ Rü Ngechuchuwe narüxĩ

ga muxüma ga duüxüğü ga Gariréaanecüãx, rü Decaporíchuanecüãx rü Yerucharéucüãx, rü Yudéaanecüãx, rü natü ga Yudáüärü tocutüçüãx.

5

Ngechuchu rü mëxpúnewa nüxü nixu ga Tupanaärü ore

¹ Rü yexguma Ngechuchu nüxü dèuxgu ga yema muxüma ga duüxüğü, rü wüxi ga mëxpúnewa ínaxüächi namaã ga norü ngüexüğü. Rü yéma narüto, rü norü ngüexüğü nüxü ínachomaëguãchi.

*Yíxema taãëgüxechiga
(Lc 6.20-23)*

² Rü inanaxüğü ga Ngechuchu ga na nangüexëãxü, rü ñanagürü: ³ —Tataãëgü ya yíxema nüxü icuèxächitanüxë i tümaärü pecadu rü nüxü rüxoexe. Erü tümacèx nixi i ngema daxüguxü i naane i Tupana äëxgacü íxixüwa. ⁴ —Tataãëgü ya yíxema ngechaüğüxe, erü Tupana tá tüxü nataãëxë. ⁵ —Tataãëgü ya yíxema tama tügü icuèxüxüğüxe, erü tá tanayauxgü i ñoma i naãne i Tupana tümamaã ixunetaxü. ⁶ —Tataãëgü ya yíxema poraãcü tüxü nangüchaüxë na Tupanapëxewa meã tamaxëxü, erü Tupana tá tüxna nanaxã i ngëma maxü i mexü i naxcèx tadaugüxü. ⁷ —Tataãëgü ya yíxema togü i duüxüğü tüxü ngechaütümüğüxe, erü tümagü rü tá ta Tupanaãxü tangechaütümüğü. ⁸ —Tataãëgü ya yíxema tama chixexügu rüxínüxë i tümaãëwa, erü yíxemagü tá tixüğü ya Tupanaxü daugüxe. ⁹ —Tataãëgü ya yíxema togüarü chogürü ixüğüxe, erü Tupana rü nanegümaã tá tüxü naxu. ¹⁰ —Tataãëgü

ya yíxema togü i duñxügü tümachi aiexe naxcèx na Tupana naxwèxexüñácüma meã tamaxèxü. Erü tümacèx nixĩ i ngema daxũguxü i naane i Tupana aëxgacü íxixüwa. ¹¹ —Petaãëgü i pema ega duñxügü tacü pemaã ixugüegu, rü chixri pemaã namaxëgu, rü chaugagu doramaã poraãcü chixri pechiga yad exagügu. ¹² —¡Rü petaãëgüama rü tama pexoegaãëgü! Erü daxũguxü i nañnewa tá penayauxgü i wüxi i perü ãmare i mexèchixü. Rü ngëma ñuxma pexü ngupetüxürüü nixĩ ga nüxü nangupetüxü ga nuxcümaügüxü ga Tupanaärü orearü uruügü, yerü ga duñxügü rü naxchi rü ta naxaie.

*Yucürarüü rü omürüü pixĩgü i ñoma i nañnewa
(Mr 9.50; Lc 14.34-35)*

¹³ —Pema rü ñoma yucürarüü pixĩgü i ñoma i nañnewa. Erü yima yucüra rü õna na namexëëxürüü, rü ngëxgumarüü ta i pema rü ñoma i nañnecüãx i duñxügüarü mexëëruü pixĩgü. Natürü ngëxguma chi nangeacagu ya yucüra, ¿rü tacüwa chi i namexü i ngëxgumax? Rü dücax, rü taxuwama name, rü ítanatëxmare, rü ngëma duñxügü nawa nangagü. ¹⁴ —Pema rü ñoma i nañnecüãxârü ngóonexëëruü pixĩgü. Rü wüxi ya ñane ya wüxi ya mëxpünewa ngëxmane, rü taxuacüma inicux. ¹⁵ —Rü taxúema wüxi i omüwa tanangixichi na wüxi i caichãütüügu na tayaxücuchixüçèx. Natürü wüxi i omüwa tanangixichi na norü üchicaügu tanaxünagüxüçèx, na ngëma tüxü nabaxixüçèx ya guxãma ya yíxema yima ñwa ngëxmagüxe. ¹⁶ —Rü name nixĩ i duñxügüpëxewa na meã pemaxèxü. Erü

ngẽmaãcü i pema rü omügürüũ tá pinaĩgü. Rü ngẽmaãcü duũxũgü tá nüxũ nadaugü i ngẽma mexũ i pexũũ, rü tá nüxũ nicuèxũũgü ya Penatü ya daxüwa ngẽxmacü.

Ngechuchu nanangüexẽẽ ga mugüchiga

¹⁷ –Tama name i nagu perüxĩnũẽ na núma chaxũũ na ichayanaxoxẽẽxüçèx i Tupanaãrũ mugü ga Moĩché ümatüũ, rü yema ore ga nuxcümaũgüũ ga Tupanaãrũ orearü uruũgü namaã ngüxẽẽtaegüũ. Natürü núma chaxũ na meã chayanguxẽẽxüçèx i ngẽma mugü, rü tama na ichayanaxoxẽẽxüçèx. ¹⁸ –Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu, rü ñuxma na tama nangupetüxũ i daxüguxü i naane rü ñoma i naãne rü taxucürüwa naxüchicüxü i ngẽma mugü, rü bai i írarüwa ñuxmatáta yangu i guxüma i ngema mugü nüxũ nixuxũ. ¹⁹ –Rü ngẽmacèx ya yíxema tama naga ñnũxẽ i ngẽma mugü, rü woo i tacü i íraxũ i ngẽma nüxũ yaxuxũ rü duũxũgüxũ tangüexẽẽxgu na nümagü rü ta tama naga naxĩnũexüçèx, rü yíxema rü tá guxũãrũ yexera wixweama tatèx i Tupana ãẽxgacü íixũwa. Natürü yíxema naga ñnũxẽ i Tupanaãrũ mugü rü duũxũgüxũ ngüexẽẽxẽ na tümagü rü ta naga taxĩnũexüçèx, rü guxüpẽxewa tá taxü i Tupana ãẽxgacü íixũwa. ²⁰ –Rü pemaã nüxũ chixu, rü ngẽxguma tama Parichéugü rü ngüexẽẽruũgü i ore i mugüwa ngüxẽẽtaegüũãrũ yexera meã pemaxẽgu, rü tagutáma Tupana íngexmaxüwa pichocu.

*Ngechuchu nanangüexẽẽ na tama namexũ na texé tümaẽneẽmaã na nuxũ
(Lc 12.57-59)*

21 —Pema rü marü nüxü pexĩnüẽ ga Moĩchearü ore ga nuxcümaũgüxü ga duũxügümaã nüxü yaxuxü ga ñaxü:

“¡Tãxü i pemaẽtagüxü! Erü texé yamáẽtaxe rü tá tapoxcu”,

ñaxü. ²² —Natürü choma rü pemaã nüxü chixu rü texé ya tũmaẽneẽmaã nuxẽ, rü tá tapoxcu. Rü texé ya tacü tũmaẽneẽmaã ixugüxe, rü ãẽxgacügüpẽxewa tá tüxü nagagü na tüxü napoxcuxüçèx. Rü texé ya tũmaẽneẽxü ngoxo wogüxe, rü ãücũmaxüwa tangẽxma, erü ngürüãchi tá tapoxcu nagu ya yima üxü ya ngoxo nagu poxcuene.

²³⁻²⁴ —Rü ngẽxguma tupaucawa Tupanana cunaxãxgu i curü dñeru, rü ngẽma nüxna cucuèxãchigu na tacüçèx cumaã nanuxü i cueneẽ, ¡rü ngẽxma tupaucagutama naxü i ngẽma curü ãmare i Tupanana cuxãxchaũxü! ¡Rü cueneẽxütawa naxü, rü namaã yamexẽẽxira i ngẽma cuxchi na naxaixü! Rü ngẽmawena rü marü name i tupaucacèx cutaegu na Tupanana cuyaxãmarexüçèx i curü dñeru.

²⁵ —Rü ngẽxguma chi wüxie wüxi i ngetanüçèx cuxü íxuaxügu, rü ãẽxgacüxütawa cuxü tagaxgu, rü name nixĩ i namawatama tüxü curüngüxmüxẽẽ na tama ãẽxgacüpẽxewa cuxü tagaxüçèx. Erü wüxicana na ãẽxgacüxütawa cunguxü, rü ãẽxgacü tá purichíagüna cuxü namu na cuxü napoxcuxüçèx.

²⁶ —Rü aixcüma cumaã nüxü chixu rü tãütama ngẽma poxcupataüwa ícunguxuchi ñüxmatáta ngĩxü cuxütanü i güxcü i ngẽma dñeru i nüxü ngĩxü cungetanücü. Rü name nixĩ i paxa Tupanana peca na pexü nüxü nangechaũxüçèx i perü pecadugü na tama pexü napoxcuexüçèx.

Ngechuchu namaã nangúexẽẽtae na tama namexũ na wüxi i ngemaã chixexũgu rüxĩnũxũ

27 —Pema marü nüxũ pexĩnũẽ ga Tupanaãrũ mu ga Moĩché nuxcũma nüxũ ixuxũ ga ñaxũ:

“¡Tama name i naĩ i ngemaã na icupexũ!”

ñaxũ. 28 —Natürũ choma rü pemaã nüxũ chixu, rü yíxema texé ya wüxi i ngexũ dawenũxẽ rü tüxũ nangúchaũxẽ na ngĩmaã itapexũ, rü Tupanapẽxewa rü marü chixexũ ngĩmaã taxü i tümaãẽwa. 29 —Rü ngẽxguma chi yima curü tügünexëtü pecadu cuxũ üxẽẽgu rü ¡noxtacũma nayaxu rü yaxũgu naña! Erü narümemaẽ nixĩ na yima cuxetüxicatama iyarütaxuxũ na tama guxũ i cuxune iyarütaxuxũcèx nagu ya yima üxü ya ngoxogü nagu poxcuene. 30 —Rü ngẽxguma chi yima curü tügünemẽxẽ pecadu cuxũ üxẽẽgu, rü name nixĩ i noxtacũma ícunadae rü yaxũgu cuyaña. Erü narümemaẽ nixĩ na yima cuxmẽxĩcatama iyarütaxuxũ na tama guxũ i cuxune iyarütaxuxũcèx nagu ya yima üxü ya ngoxogü nagu poxcuene. Rü ngẽmaãcü ega woo pexũ naguxchagu rü name nixĩ i nüxna pixĩgachi i guxũma i chixexũ i nagu piyixchaũxũ —ñanagürü.

Ngechuchu namaã nangúexẽẽtae na tama namexũ na texé tümamèxũ ítáxũ

(Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

31 Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Moĩché rü ũpa nüxũ nixu rü yíxema tümamèxũ ítáxe, rü tanaxwèxe i ngĩxna tanaxã i wüxi i popera i nawa nüxũ tixuxũ na marü ngĩxũ ítátáxũ.

32 —Natürũ choma rü pemaã nüxũ chixu, rü ngẽxguma wüxi ya yatü naxmèxũ ítèxgu, rü chi

tama naĩ ya yatümaã nangẽãẽxũgagu yixĩgu, rü ãücümaxüwa ngĩxũ tangẽxmaxẽẽ erü ngẽmaãcü ngürüãchi pecadu ixü. Rü yixema ngĩmaã ãmaxẽ i wüxi i nge i marü ngĩte ngĩxũ ítèxcü, rü tüma rü ta pecadu taxü.

Ngechuchu namaã nangúexẽẽtae ga unetachiga

³³ Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: –Pema rü marü nüxũ pexĩnüẽ ga Moĩchéarü ore ga nuxcümaũgũxũ ga duũxũgümaã nüxũ yaxuxũ ga ñaxũ:

“Ngẽxguma Tupanaegagu texémaã tacücèx icuxunetagu, rü name nixĩ i cuyanguxẽẽ i ngẽma curü uneta”,

ñaxũ. ³⁴ –Natürü choma rü pemaã nüxũ chixu rü tama name i texéégagu rü êxna tacüéégagu wüxi i duũxũmaã ipexuneta. Rü tama name i daxũguxũ i naãneegagu ipexuneta, erü ngema narüto ya Tupana. ³⁵ –Rü tama name i ñoma i naãneegagu ipexuneta, erü Tupanaãrü cuaixcutüchica nixĩ. Rü tama name i Yerucharéüegagu ipexuneta, erü Tupana ya guxũãrü ãẽxgacüarü ñãne nixĩ. ³⁶ –Rü tama name i cugüéégagu icuxuneta, erü woo wüxitama i cuyae rü taxucürüwa cunaxüchicüü na nachóxüçèx rü êxna nawaxüxüçèx. ³⁷ –Rü ngẽmacèx rü ngẽxguma icuxunetagu rü narümemaẽ nixĩ i: –Ngũ, tá chanaxü –ñaperügü, rü êxna: –Tãütáma chanaxü –ñaperügü. Erü guxũma i to i ore i namaã icuxunetaxũ, rü ngoxo i Chatanáwa ne üxũ nixĩ.

Ngechuchu namaã nangúexẽẽtae na ñuxãcü namexũ na namaã ichopetüxũ i ngẽma duũxũgü i chixri tamaã maxẽxũ

³⁸ Rũ ñanagürũ ta ga Ngechuchu: –Pema rũ marũ nüxũ pexĩnüẽ ga Tupanaãrũ mu ga Moĩché nuxcũma nüxũ ixuxũ ga ñaxũ:

“Ngẽxguma texé wüxi i duũxũxũ icháixetüxẽẽgu, rũ tũmaxõtũmaãtama tayangutanüxẽẽ. Rũ texé wüxi i duũxũxũ ibüepütagu, rũ tũmapütamaãtama tayangutanüxẽẽ”,

ñaxũ. ³⁹ –Natürũ choma rũ pemaã nüxũ chixu rũ tama name i pegütama ípepoxũ nüxna i duũxũ i chixecũmaxũ. Rũ ngẽxguma texé cuxũ pechiwegu, rũ marũ name i curũ tochiwe rũ ta icunaxã na ngema rũ ta cuxũ tapechiwexüçèx rũ tama name na cuxütanüxũ. ⁴⁰ –Rũ ngẽxguma texé cuxũ íyaxuaxũgu rũ cuxna tayapuchaxũgu i curũ daxũ, rũ name nixĩ i curũ gáuxũchiru rũ ta noxtacũma tüxna cunaxã. ⁴¹ –Rũ ngẽxguma texé cuxũ muxgu na wüxi i kilómetrugu tacü tüxũ quingexüçèx, rũ name nixĩ i taxre i kilómetrugu tüxũ cuyange. ⁴² –Rũ ngẽxguma texé curũ ngẽmaxüçèx cuxna caxgu, rũ name nixĩ i tüxna cunaxã. Rũ tama name na namaã cuxaüxũ i curũ ngẽmaxüçü ega texé paxaãchi cuxna naxcèx caxgu.

Name nixĩ i nüxũ tangechaũ i ngema tamaã rüuwanügüxũ

⁴³ Rũ ñanagürũ ta ga Ngechuchu: –Pema rũ marũ nüxũ pexĩnüẽ ga Tupanaãrũ mu ga Moĩché nuxcũma nüxũ ixuxũ ga ñaxũ:

“¡Nüxũ nangechaũ i cumücü, rũ naxchi naxai i curũ uwanü!”

ñaxũ. ⁴⁴ –Natürũ i choma rũ pemaã nüxũ chixu rü: –¡Nüxũ pengechaũ i perü uwanügü! ¡Rũ naxcèx peyumüxé i ngẽma duũxüçü i chixexũmaa

pewe ingexütanüxü! ⁴⁵ —Rü ngëxguma ngëmaãcü pemaxëgu rü aixcüma Penatü ya daxügücü nanegü tá pixígu. Erü nüma rü inanabáixëë ya üèxcü naxcèx i mexü i duüxügü rü chixexü i duüxügü. Rü nanapuxëë naxcèx i duüxügü i meã maxëxü rü duüxügü i chixri maxëxü. ⁴⁶ —Rü ngëxguma chi ngëma duüxügü i pexü ngechaügüxüxüicatama pengechaügügu, ¿rü tacü rü ãmare tá Tupanaxütawa peyaxgü naxcèx i ngëma? Erü ngëma yatügü i Dumaärü ãëxgacücèx dïëru ngïxü ideetanüxüwa puracüexü rü ngëxgumarüü nanaxügü. ⁴⁷ —Rü ngëxguma chi peeneëgüxüxüicatama perümoxëgu, rü guxü i duüxügürüütama pixígu. Erü woo ngëma duüxügü i tama Tupanaxü cuëxgüxü, rü ngëxgumarüütama nanaxügü. ⁴⁸ —Rü ngëmacèx penaxwae na aixcüma namexü i perü maxü naxrüxü ya Penatü ya Tupana ya aixcüma mearü maxüãcü.

6

Ngechuchu rü norü ngúetanüxüxü nangúexëë na ñuxãcü mexü naxügüxü

¹ Rü ngëxguma tacü rü mexü pexüxchaügu, rü name nixí i pexuãë na tama duüxügüpëxewa penaxüxü i ngëma na duüxügü pexü dauxücèx rü pexü yacuèxüügüxücèx. Erü ngëxguma duüxügü pexü icuèxüügüxücèx mexü pexüxgu, rü Penatü ya daxügücü rü tãütáma ãmare pexna naxã. ² —Rü ngëmacèx ngëxguma texéxü curüngüxëëchaügu, rü name nixí i tama poraãcü nüxü quixuchiga i ngëma. Rü tama name i ngëma duüxügü i togüpëxewa meã maxënetaxürrü na quiixü. Erü

nümagü rü norü me nixĩ i ngutaquẽxepataũgüwa rü ítamũgüwa nüxũ nixuchiga ega tacü rü mexũ naxüğü. Rü ngẽmaãcü nanaxüğü na togü meã nachiga idexagüxcèx. Natürü choma rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü ngẽma na duũxüğü nüxũ icuèxüügüxũ nixĩ i norü ãmare, rü tãütáma nanayauxgü i to i ãmare i Tupanaxütawa. ³⁻⁴ — Natürü i cuma rü ngẽxguma tacü tũxna cuxãxgu ya yíxema ngearü ngẽmaxũãxgüxe, rü name nixĩ i taxúema cuxũ dauãcüma na cunaxüxũ i ngẽma. Rü woo cumücxüchi rü tama name i nüxũ na nacuáxũ i ngẽma. Rü Cunatü ya daxügücü ya nüxũ daucü i ngẽma cuxicatama cuxüxũ, rü tá cuxna nanaxã i curü ãmare.

Ngechuchu nanangúexẽẽ ga yumüxẽchiga
(Lc 11.2-4)

⁵ —Rü ngẽxguma peyumüxẽgügu, rü tama name i ngẽma duũxüğü i togüpẽxewa meã maxẽnetaxürüü pixĩgü. Erü nümagü rü ngẽxguma nayumüxẽgügu, rü norü me nixĩ na chiãcü nayumüxẽgüxũ i ngutaquẽxepataũgüwa rü ítamũgüwa na duũxüğü nüxũ na daugüxcèx. Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü ngẽma na duũxüğü nüxũ daugüxũĩcatama nixĩ i norü ãmare. ⁶ — Natürü ngẽxguma cuyumüxẽgu, rü name nixĩ i curü ucapugu cuxücu, rü cunawãxta i curü iãx, rü ngẽma cuyumüxẽ namaã ya Cunatü ya bexma cumaãĩcatama ngẽma ngẽxmacü. Rü ngẽxguma ya yima Cunatü ya Tupana ya nüxũ daucü i ngẽma cúãcü cuxüxũ, rü nüma tá cuxna nanaxã i curü ãmare. ⁷ —Rü tama name i natücxẽma cunamèxẽẽ i curü yumüxẽ naxrüü i ngẽma duũxüğü i tama Tupanaxũ cuèxgüxũ. Erü nümagü rü nagu

narüxĩnüë rü ngẽma na namèxẽgüãxüçèx i norü yumüxẽ rü Tupana tá nüxü naxĩnü. ⁸ –Rü tama name i ngẽma duüxügürüü pixĩgü, erü woo tauta naxcèx ípecaxgu rü Penatü ya Tupana rü marü nüxü nacuèx na tacü pexü taxuxü. ⁹ –Rü ngẽmacèx rü ñaãcü tá peyumüxẽgü i pemax:

“Pa Tonatü ya Daxügücüx, rü aixcüma üü necü quixĩ i cumax. ¹⁰ ;Rü núma naxü na torü ãëxgacü quiixüçèx! Rü tanaxwèxe i curü ngúchaü na naxügüxü i duüxügü i ñoma i naãnewa ngëxgumarüü i daxügüxü i naãnewa na curü ngúchaü ínaxügüxürüü. ¹¹ ;Rü toxna naxã i torü õna i ñoma i ngunexüçèx ixixü! ¹² ;Rü toxü nüxü nangechaü i torü chixexü i taxüxü ngëxgumarüü i toma rü tüxü nüxü na tangechaüxürüü ya yíxema chixexü tomaã ügüxe! ¹³ ;Tãxü i tacü rü chixexüpëxewa toxü cuwogüxü na tama nagu tayixüçèx! Natürü tanaxwèxe i toxna cudau na tama ngẽma chixexü taxügüxüçèx. Erü cuma rü guxüguma guxüãrü ãëxgacü quixĩ rü cuporaxüchi rü cumexëchi. Rü ngẽmaãcü yĩ”.

¹⁴ –Rü ngëxguma pema nüxü nüxü pengechaügu i ngẽma duüxügü i chixexü pemaã ügüxü, rü Penatü ya daxügücü rü tá ta pexü nüxü nangechaü i perü pecadugü. ¹⁵ –Natürü ngëxguma tama nüxü nüxü pengechaügu i ngẽma duüxügü i chixexü pemaã ügüxü, rü Penatü ya daxügücü rü tá ta tãütáma pexü nüxü nangechaü i perü pecadugü.

Ngechuchu nanangüxëë ga aurechiga

¹⁶ –Rü ngëxguma tama pechibüeãcüma peyumüxẽgügu rü tama name i pegü

pengechaũchíwexẽẽ naxrũũ i ngẽma duũxũgũ i togüpẽxewa meã maxẽnetaxũ. Erũ nũmagũ rũ ngẽmaãcü nanaxũgũ na togũ nũxũ na daugũxũcèx i ngẽma na Tupanacèx naxaureexũ. Rũ aixcũma pemaã nũxũ chixu rũ ngẽma na duũxũgũ nũxũ daugũxũxĩcatama nixĩ i norũ ãmare. ¹⁷ –Natürũ ngẽxguma cuma rũ tama cuchibũãcüma cuyumũxẽgu rũ name nixĩ i meã cugũ cuyauxchiwe rũ meã cugũ curũxĩxẽeru. ¹⁸ –Rũ ngẽmaãcü i togũ i duũxũgũ rũ tãxũtãma nũxũ nacuèxgũ na tama cuchibũãcüma cuyumũxẽxũ. Rũ Cunatũ ya bexma cumaã ngẽma ngẽxmacũxicatãtama cuxũ nadau, rũ tá cuxna nanaxã i curũ ãmare naxcèx i ngẽma cuxũxũ.

*Nũxãcü tũxũ nangẽxma i tórũ meruũgũ i daxũguxũ i naãnewa
(Lc 12.33-34)*

¹⁹ –Rũ tama name i pegücèx penanutaquẽxe i muxũma i perũ meruũgũ i ñoma i naãnewa. Erũ ñoma i naãnewa rũ paxama nagux i perũ ngẽmaxũgũ, rũ naweane rũ paxama nanachixexẽẽ, rũ ngĩtèèxgũxũ rũ naxcèx nangĩxgũ. ²⁰ –Rũ narũmemaẽ nixĩ i penamuxẽẽ i perũ meruũ i daxũguxũ i naãnewa. Erũ ngẽma rũ tãxũtãma nagux, rũ naweane rũ tãxũtãma nanachixexẽẽ, rũ ngĩtèèxgũxũ rũ tãxũtãma ngexma nachocu na naxcèx nangĩxgũxũcèx. ²¹ –Erũ ngextã inangẽxmaxũwa i perũ ngẽmaxũgũ, rũ ngẽxma nixĩ i perũxĩnũẽxũ.

*Taxũneãrũ omũchiga
(Lc 11.34-36)*

22 —Cuxetügü rü ñoma wüxi i omürüü nixĩ i cuxunecèx. Rü ngëxguma ngëma Tupana cuxũ naxwèxexüçèx cudèuxgu, rü guxũma i curü maxũ rü name. 23 —Natürü ngëxguma ñoma i naãneärü ngúchaüçèx cudèuxgu, rü guxũma i curü maxũ rü chixexüwa nangëxma. Rü aixcüma nataxuma i ëãnexũ i ngëmaärü yexera ixĩxũ i Tupanapëxewa.

*¿Texécèx tá cumaxũ, Tupanacèx rü ëxna dñerucèx?
(Lc 16.13)*

24 —Taxucürüwa wüxi i duũxũ rü nataxrearü coriãx. Erü wüxi i norü corichi rü tá naxai, rü ngëma to rü tá nüxũ nangechaũ. Rü ëxna wüxicèx rü tá meã napuracü, rü ngëma to rü tá nüxũ naxo. Rü taxucürüwa Tupanacèx pemaxë, ega perü dñeruguama perüxĩnüëgu.

*Tupana rü naxãcüguna nadau
(Lc 12.22-31)*

25 —Rü ngëmacèx pemaã nüxũ chixu rü: ¡Tãxũ i pexoegaãëgüxũ naxcèx na tacü tá pengõxgüxũ rü tacü tá pixaxgüxũ, rü tacümaã tá na pexãxchirugüxũ! Erü perü maxũ rü õnaärü yexera nixĩ, rü pexene rü naxchiruarü yexera nixĩ. 26 — ¡Dücèx penangugü i werigü i tama toegüchiréxũ, rü tama nanetüarü o ibuxgüxũ, rü ngepatagüxũ na ngexta namaã nanguxũgüxüçèx i norü õna! Natürü Penatü ya daxügücü rü nanaxüwemü. Rü pema rü Tupanacèx rü guxũma i werigüarü yexera pixĩgü. 27 —Rü taxuwama name na tacücèx pexoegaãëgüxũ. Erü taxucürüwa ya wüxie i pema rü wüxi i oragu rü ipenamèxãchixëë i perü maxũ ega woo poraãcü naxcèx pexoegaãëgügu. 28 —¿Rü tũxcüũ pexoegaãëgü naxcèx i pexchiru? ¡Dücèx

penangugü i ngẽma putüragü i ngextámare yaexü i tama puracüexü, rü tama nügü üxchirugüxü!
²⁹ –Natürü pemaã nüxü chixu rü woo guma ãëxgacü ga Charumóü ga na namexëchixü ga naxchiru, rü taguma wüxi ga putürachacurüü namexëchi. ³⁰ –Rü ngëxguma Tupana ngẽmaãcü nangèxãëgu i ngẽma putüragü i ñuxma ngëxmagüxü natürü moxü rü marü taxuxü, rü yexera tá pexna nadau i pemax, Pa Yatügü i Tama Aixcüma Meã Yaxögüxü. ³¹ –Rü ngëmacèx tama name i pexoegaãëgü rü ñaperügügü: –¿Tacü tá tangõxgü? rü ëxna –¿tacü tá tixaxgü? rü ëxna –¿tacümaã tá taxãxchirugü? –ñaperügügü. ³² –Erü ñoma i naãnecüãx i duüxügü rü naxcèx nadaugü i guxüma i ngẽma pemaã nüxü chixuxü. Natürü pema rü pexü nangëxma ya Penatü ya daxügücü ya nüëchama nüxü cuácü i pexü na nataxuxü i guxüma i ngẽma. ³³ –Natürü narümemaë nixü i Tupanacèxira pedaugü na ngẽma nüma pexü nanaxwëxëxüãra pexügüxücèx. Rü naetü tá pexna nanaxã i guxüma i tacü i pexü taxuxü. ³⁴ –¿Tãxü i naxcèx pexoegaãëgüxü i ngẽma moxü tá üpetüxü! Erü ngẽma moxüãrü ngunexü rü tá nüxü nangëxma i guxchaxügü i namaã ínanguxü. Erü wüxichigü i ngunexü rü nüxü nangëxma i noxrütama guxchaxügü, rü ngëmacèx tama name i moxüãrü guxchaxügücèx pexoegaãëgü i ñuxmax –ñanagürü.

7

*Tama name i toguexü tixu
(Lc 6.37-38, 41-42)*

¹ Rŭ Ngechuchu rŭ ñanagŭrŭ ta: –¡Rŭ taxŭ i togŭxŭ pixuxŭ! Rŭ ngëxguma ya Tupana rŭ tãxŭtãma pexŭ nixu na pechixexŭ. ² –Erŭ ngëxgumarŭŭ na togŭxŭ pixuxŭ rŭ Tupana rŭ tá pexŭ nixu na pechixexŭ. Rŭ ngema na togŭxŭ pepoxcuexŭ, rŭ ngemaãcŭ tátama nixŭ ya Tupana i pexŭ napoxcuexŭ. ³ –¿Rŭ tŭxcŭŭ i nŭxŭ cudawenŭxŭ i ngëma cueneëãrŭ ũxaxetŭxŭ i íraxŭ, ega chi tama naxcèx cuxoegaãëgu i ngëma cuxetŭwatama ngëxmaxŭ i naĩpŭta i taxŭ? ⁴ –Rŭ ngëxguma cuxetŭwatama nangëxmagu i wŭxi i naĩpŭta i taxŭ ¿rŭ ñuxãcŭ i cueneëxŭ cuchixewexŭ, rŭ ñácuxŭ nŭxŭ:

“¡Pa Chaueneëx, cuxŭ chanayauxchaŭ i ngëma curŭ ũxaxetŭxŭ!” –ñácuxŭ? ⁵ –Pa Duŭxŭ i Meã Maxnetaxŭx, rŭ name nixŭ i cunayauxira i ngëma naĩpŭta i cuxetŭwatama ngëxmaxŭ, rŭ ngëmaãcŭ tá mea nŭxŭ cudau na cunayaxuxŭcèx i ngëma cueneëãrŭ ũxaxetŭxŭ. [Rŭ ngëmacèx name nixŭ i cuxira nŭxŭ curŭxo i ngëma chixexŭ i taxŭ i cumatama cuxŭxŭ, rŭ ngëxguma tá cume na nŭxŭ curŭngŭxëxŭcèx i cueneë na nŭxŭ naxoxŭcèx i ngëma chixexŭ i íraxŭ i naxŭxŭ.] ⁶ –Rŭ tama name i Tupanaãrŭ ore i ũnëxŭmaã penachixewe i ngëma duŭxŭgŭ i chixecŭmagŭxŭ i tama yaxŭgŭchaŭxŭ, erŭ ngŭrŭãchi ngëmacèx tá pexŭ nimèxgŭ. Rŭ ngëxgumarŭŭ tama name i Tupanaãrŭ oremaã penachixewe i ngëma duŭxŭgŭ i tama nŭxŭ cuèxgŭchaŭxŭ, erŭ tá ínanatèxgŭ.

Name nixŭ i tŕrŭ yumŭxëwa Tupanana naxcèx taca rŭ naxcèx tadaugŭ rŭ ñãxwa: Tu tu tu,

*ñatarügügü**(Lc 6.31, 11.9-13)*

⁷ –¡Tupanana naxcèx peca! rü nüma tá pexna nanaxã. ¡Rü Tupanaxütagu naxcèx pedau! rü tá nüxü ipeyangau. ¡Rü norü ñãxwa: Tu tu tu, ñapegü! rü tá pexcèx nayawãxna. ⁸ –Erü guxãma ya yixema naxcèx ícaxe, rü tanayaxu. Rü guxãma ya naxcèx dauxe, rü nüxü itayangau. Rü guxãma ya yixema ñãxwa: Tu tu tu, ñagüxe, rü tá tümacèx niwãxna. ⁹ –Rü dücax i pemax, rü ngëxguma chi wüxi i pexacü pãücèx ícaxgu, rü ¿ñuxãcü chi wüxi ya nuta nüxna pexãxü? ¹⁰ –Rü ngëxguma chi choxnicèx pexna nacaxgu rü ¿ñuxãcü chi i äxtape nüxna pexãxü? ¹¹ –Rü pema na pichix-ecümachiréxü rü nüxü pecuèx na mexü i ãmare pexacügüna pexãxü. Natürü Penatü ya daxügücü rü ngëma pema pexacügüna pexãxüärü yexera tá tüxna naxã ya yixema naxütawa naxcèx ícaxe. ¹² –Rü pemaã nüxü chixu, rü ngëma pema penaxwèxexü i togü pemaã na naxüxü, rü name nixí i pema rü ta ngëmaãcütama namaã penaxü. Erü ngëmaãcü tüxü namu i Tupanaärü ore ga Moíché ümatüxü rü yema ore ga nuxcümaügüxü ga Tupanaärü orearü uruügü ümatüxü.

*Ñãx i íraxüchiga**(Lc 13.24)*

¹³ –Name nixí i ngëma ñãx i íraxüwaama pichocu. Erü ngëma ñãx i yuwa tüxü gaxü rü ngëma nama i yuwa daxü rü nata. Rü muxüchixüma i duüxügü nagu naxí. ¹⁴ –Natürü ngëma nama i maxüwa nadaxü rü ngëma ñãx i maxüçèx nawa

ixücuxũ rü naxíra. Rü noxretama nixĩ i duũxũgũ i nüxũ iyangaugũxũ.

*Wüxi i nanetü rü norü owa nixĩ i nüxũ icuáxũ
(Lc 6.43-44)*

¹⁵ —Rü naxcèx pexuãëgũ i ngẽma doratèëxgũxũ i nügũ ixugünetaxũ na Tupanaârü orearü uruũgũ yixĩgũxũ. Erü nümagũ rü petanüwa nangugũ, rü nügũ mexũ i duũxũgüneta nixĩgũxëë. Natürü naãëwa rü poraãcü chixexũgu narüxĩnũë. ¹⁶ —Rü pema rü nacümawa tá nüxũ pecuèx i ngẽma duũxũgũ, ngëxgumarüũ i wüxichigũ i nanetügũ rü norü owa na nüxũ icuáxũrüũ ngoxi name rü êxna tama. Rü wüxi i torawa rü taxucürüwama ubagũ tayaxu. Rü wüxi i chuchuxũwa rü taxucürüwama orix i igu tayaxu. ¹⁷ —Erü guxũma i nanetü i mexũ rü name i norü o. Rü guxũma i nanetü i chixexũ rü nachixe i norü o. ¹⁸ —Rü wüxi i nanetü i mexũ rü taxucürüwama nachixe i norü o. Rü wüxi i nanetü i chixexũ rü taxucürüwama name i norü o. ¹⁹ —Rü guxũma i nanetü i tama mexũ i norü o rü tayadaxüchi, rü ñuxũchi tayagu. ²⁰ —Rü ngëxgumarüũ nacümawa tá nüxũ pecuèx i ngẽma duũxũgũ i Tupanaârü orearü uruũgüneta ixĩgũxũ.

*Tãütáma guxũma i duũxũgũ nichocu i ngextá
Tupana ãëxgacü íixĩxũwa
(Lc 13.25-27)*

²¹ —Rü tama guxũma i duũxũgũ i nügũ ixugũxũ na chorü duũxũgũ yixĩgũxũ rü tá nichocu i ngextá Tupana ãëxgacü íixĩxũwa. Natürü yixema aixcüma Chaunatü ya daxügücüga ñnüëxëxĩcatátama tixĩ ya ngẽma ichocuxe. ²² —Rü ngëxguma ngẽma ngunexũ i naãneârü guxwa nanguxgu, rü

muxŭma i duŭxŭgŭ rŭ choxŭ tá ñanagŭrŭgŭ: –Pa Corix, toma rŭ togŭ i duŭxŭgŭmaã nŭxŭ tixu i curŭ ore, rŭ cuégagu ítanawoxŭ i ngoxogŭ, rŭ cuégagu tanaxŭ i muxŭma i mexŭ i taxŭ i Tupanaãrŭ poramaã taxŭxŭ –ñanagŭrŭgŭ tá choxŭ. ²³ –Natŭrŭ ngẽxguma rŭ tá ñacharŭgŭ nŭxŭ: –Taguma chorŭ duŭxŭgŭ pixŭgŭ. ¡Rŭ choxna pixŭgachi i pema i chixexŭ ŭgŭe! –ñacharŭgŭ tá.

Yatŭ i Cristuga ñnŭxŭ rŭ yatŭ i tama Cristuga ñnŭxŭchiga

(Mr 1.22, Lc 6.47-49)

²⁴ –Rŭ ngẽmacèx ya yíxema choxŭ ñnŭxŭ rŭ naxŭxe i ngẽma choma tŭxŭ chamuxŭ, rŭ wŭxi ga yatŭ ga meã naãexŭ cuácŭ ga nuta ga tacuétŭgu ũpatacŭrŭŭ tixŭ. ²⁵ –Rŭ pucŭ ga tacŭ ínangu, rŭ narŭmèx ga taxtŭ, rŭ nixŭŭchi ga wŭxi ga tacŭ ga buanecŭ rŭ guma ŭgu nanguema. Natŭrŭ guma ñ rŭ tama niwèxtaŭ yerŭ wŭxi ga nutaétŭgu naxŭ. ²⁶ –Natŭrŭ yíxema choxŭ ñnŭxŭ rŭ tama naxŭxe i ngẽma choma tŭxŭ chamuxŭ, rŭ wŭxi ga yatŭ ga tama naãexŭ cuácŭ ga naxnŭcŭgumare ũpatacŭrŭŭ tixŭ. ²⁷ –Rŭ pucŭ ga tacŭ ínangu, rŭ narŭmèx ga taxtŭ, rŭ wŭxi ga tacŭ ga buanecŭ nixŭŭchi rŭ nagu nanguema ga guma ñ. Rŭ niwèxtaŭ, rŭ yexma nayarŭxo ga guxŭma –ñanagŭrŭ ga Ngechuchu. ²⁸ Rŭ yexguma yagúegagu ga Ngechuchu ga na yadexaxŭ, rŭ ga duŭxŭgŭ rŭ nabèixâchiãgŭ namaã ga norŭ nguxèëtae. ²⁹ Yerŭ nŭma rŭ Tupanaãrŭ poramaã nanangúexèë, rŭ tama yema ngúexèëruŭgŭ ga ore ga mugŭwa nguxèëtaegŭxŭrŭŭ nixŭ.

8

*Ngechuchu rü wüxi ga rüchaxünexüçèx
nayatanaanexêê*

(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

¹ Rü yexguma guma mèxpúnewa yanaxüegu ga Ngechuchu, rü muxüma ga duüxügü nawe narüxĩ. ² Rü Ngechuchucèx nixü ga wüxi ga yatü ga chaxünemaã idaawecü. Rü Ngechuchupèxegu nayacaxãpüxü, rü ñanagürü nüxü: —Pa Corix, ngèxguma chi cuma cunaxwèxegu, rü chi cuxü natauxcha na choxü curümexêêxü —ñanagürü. ³ Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxü ningögü, rü ñanagürü nüxü: —Ngü, chanaxwèxe. ¡Rüme! —ñanagürü. Rü yexguma yema ñaxgu ga Ngechuchu, rü naxcèx nitaane ga guma yatü ga na nachaxüneãxü. ⁴ Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¡Dücèx, taxuemaã tá nüxü quixu! ¡Natürü ngema paixütawa naxü, rü cugü iyawèx! ¡Rü nüxna naxã i ngèma amare ga Moïché tüxü muxü na duüxügü nüxü cuáxücèx na curümexü! —ñanagürü.

*Ngechuchu rü Dumacüãx ga churaragüarü
ãëxgacüarü duüxüxü narümexêê*

(Lc 7.1-10)

⁵⁻⁶ Rü Capernáüwa naxü ga Ngechuchu. Rü yexguma yéma nanguxgu, rü wüxi ga churaragüarü ãëxgacü ga capitáü ga Dumacüãx rü Ngechuchucèx nixü. Rü Ngechuchuxü nacèèxü, rü ñanagürü: —Pa Corix, chorü duüxü rü nanawãixãchi. Rü ngürücarewa nangèxma i chopatawa, rü poraãcüxüchima ngúxü ninge —ñanagürü. ⁷ Rü Ngechuchu rü ñanagürü

nüxü: –Marü tá ngema chaxü na naxcèx chayataanexëxüçèx –ñanagürü. ⁸ Natürü nüma ga capitáü nanangãxü, rü ñanagürü: –Pa Corix, choma rü taxuwama chame na chopatagu na cuxüçüçèx. Rü chanaxwèxe i curü orewaxicatama nüxü quixu, rü tá naxcèx nitaane i chorü duüxü. ⁹ –Erü choma rü ta rü chorü ãëxgacüméxëwa changëxma. Rü choxméxwa nangëxmagü ta i ñuxre i churaragü. Rü ngëxguma chanamüxgu i wüxi na ngextá naxüçüçèx, rü ngema naxü. Rü ngëxguma chaugüxütawa naxcèx changemagu i to, rü chauxütawa nangu. Rü ngëxguma wüxi i chorü duüxüxü chamüxgu na tacü na naxüçüçèx, rü choxü nanaxü –ñanagürü. ¹⁰ Rü yexguma yemaxü naxĩnügu ga Ngechuchu rü nabèixächiaë. Rü ñanagürü nüxü ga yema duüxügü ga nawe rüxixü: –Aixcüma pemaã nüxü chixu rü taxuüma i Yudíugütanüwa nüxü ichayangau i wüxi i duüxü i ñaã yatürüü aixcüma yaxõxü. ¹¹ –Rü choma rü pemaã nüxü chixu rü muxüchixü i duüxügü rü guxüwama tá ne naxĩ, rü Tupana ãëxgacü íixixüwa tá nachibüe namaã ya tórü oxigü ya Abráü rü Ichaá, rü Acobu. ¹² –Natürü muxüma i Abráütanüxügü i Yudíugü rü tãütama nichocu i ngextá Tupana ãëxgacü íixixüwa. Rü ëñanexüwa tá nawogü. Rü ngema tá naxauxe, rü tá nixüxchapütägü –ñanagürü. ¹³ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü yema capitáüxü: –¡Cupatacèx nataegu! Rü tá naxcèx nitaane i curü duüxü, erü cuyaxõ na naxcèx tá yataanexü –ñanagürü. Rü yexgumatama naxcèx nitaane ga yema capitáüärü duüxü.

Ngechuchu rü Pedru nëxêcèx nayataanexêẽ
(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

¹⁴ Rü Pedrupatawa naxũ ga Ngechuchu. Rü yéma ngĩxũ nadau ga Pedru nëxê ga ngürücaregu irüxãũxcü yerü iyaxaxüne. ¹⁵ Rü Ngechuchu ngĩxmêxgu ningögü, rü yexgumatama igèuxãchi ga yema na yaxaxünexũ. Rü írüda ga ngĩmax. Rü ñuxũchi naxcèx inamexêẽ ga õna.

Ngechuchu rü muxũma ga idaaweexüçèx nayataanexêẽ
(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

¹⁶ Rü yexguma marü yanaxücuchaũgu ga üèxcü, rü Ngechuchuxütawa nanagagü ga muxũma ga duũxügü ga ngoxoãxgüxũ. Rü wüxitama ga oremaã Ngechuchu ínanawoxũ ga yema ngoxogü. Rü nanameẽxêẽ ta ga guxũma ga yema togü ga idaaweexũ. ¹⁷ Rü yemaãcü Ngechuchu nayan-guxêẽ ga yema ore ga nuxcümaũxũ ga Tupanaãrü orearü uruũ ga Ichaxía nüxũ ixuxũ ga ñaxũ:
“Rü nüma rü tüxũ naporaexêẽ i ngêxguma ituraegu, rü tüxũ narümeexêẽ i ngêxguma idaaweegu”, ñaxũ.

Duũxügü ga Ngechuchuwe rüxĩchaũxũchiga
(Lc 9.57-62)

¹⁸ Rü yexguma Ngechuchu nüxũ dèuxgu ga muxũma ga duũxügü na nüxũ íchomaëguãchixũ, rü norü ngúexügümaã nüxũ nixu, rü ñanagürü: —¡Rü ngĩxã, rü naxtaxaarü tocutüwa taxĩ! — ñanagürü. ¹⁹ Rü wüxi ga ngúexêëruũ ga ore ga mugüwa nguxêëtaexũ, rü Ngechuchucèx nixü, rü ñanagürü nüxũ: —Pa Ngúexêëruũ Pa Ngechuchux, cuwe charüxũchaũ i ngextá cuma ícuxũxüwa

—ñanagürü. ²⁰ Rû Ngechuchu nanangãxũ rû ñanagürü: —Ngowagü rû nüxũ nangẽxma i naxmaũgü, rû werigü rû nüxũ nangẽxma i naxchiãũgü. Natürü choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiixũ, rû nataxuma i chauchica i ngextá nagu chicuxeruxũ —ñanagürü. ²¹ Rû wüxi ga to ga norü ngúexũ, rû ñanagürü nüxũ: —Pa Corix, cuwe charüxüxchaũ, natürü chanaxwèxe i chaunatü tüxũ ichayatëxira —ñanagürü. ²² Rû Ngechuchu nanangãxũ, rû ñanagürü nüxũ: —¡Noxtacüma chowe rüxũ! Rû nüe i ngëma cutanüxũ i tama yaxögüxũ iyatëxgü i ngëma yuexũ —ñanagürü.

*Ngechuchu rû buanecüxũ rû yuapexũ
ínayachaxãchixëẽ
(Mr 4.35-44; Lc 8.22-25)*

²³ Rû yexguma ga Ngechuchu rû wüxi ga nguëgu nixüe. Rû norü ngúexũgü rû ta ínayaxümücügü, rû inaxiãchi. ²⁴ Rû ngürüãchi naxtaxaarü ngãxütügu nüxũ naxü ga wüxi ga buanecü ga taxüchicü. Rû guma nguëwa rû niyaucuchichigü ga dexá. Natürü ga Ngechuchu rû nape. ²⁵ Rû yexguma ga norü ngúexũgü rû ínanabëixgügü, rû ñanagürügü nüxũ: —Pa Corix, ¡toxũ rüngüxëẽ, erü ngëmama itabaxügü! —ñanagürügü. ²⁶ Rû Ngechuchu nanangãxũ, rû ñanagürü nüxũ: —Pa Duũxügü i Tama Aixcüma Yaxögüxüx, ¿tüxcüü pemuëé? —ñanagürü. Rû yexguma ga Ngechuchu rû ínarüda. Rû buanecü rû yuapena nachogü. Rû ínayachaxãchi ga buanecü, rû inayarüxo ga yuape, rû ínachaxanemare. ²⁷ Rû nümagü ga norü ngúexũgü

rü nabèixãchiãëgü, rü nügümaã ñanagürügü: — ¿Tãcü êxna nixĩ i ñaã yatü rü ngẽmacèx woo ya buanecü rü yuape rü naga naxĩnüëxü? — ñanagürügü.

Yatügü ga Gadáracũãx ga ngoxogü nawa yexmagüxü

(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

²⁸ Rü Ngechuchu rü norü ngúexügü rü naxtaxaarü tocutüwa nangugü ga Gadáaarü naãnewa. Rü yexguma yéma nangugügu, rü Ngechuchucèx yéma nibuxmü ga taxre ga yatügü ga duüxèchíquëxetanügu yarüxauchigütanüneüxü. Rü yema taxre rü ningoxoãx, rü nidüraexüchi. Rü yemacèx taxucürüwama texé yéma namawa taxüpetü. ²⁹ Rü yema taxre rü aita naxüe, rü ñanagürügü: —¿Tüxcüü toxü nuã cuyachixewe, Pa Ngechuchu ya Tupana Nane? ¿Éxna nuã cuxü na toxü ícuyawoxüxücèx tauta nawa nanguyane na Tupana toxü poxcuexü? —ñanagürügü. ³⁰ Rü yema nachicaarü ngaicamana nachibüe ga muxüma ga cuchigü. ³¹ Rü yema ngoxogü rü Ngechuchuxü nacèèxügü, rü ñanagürügü: —Rü ngẽxguma toxü ícuwoxügu, ¡rü ngẽma cuchigügu toxü nachocuxëë! —ñanagürügü. ³² Rü yexguma ga Ngechuchu, rü ñanagürü nüxü: —Écü, ¡ngema pexĩ! —ñanagürü. Rü yexguma ga yema ngoxogü rü ínachoxü nawa ga yema taxre ga yatügü, rü yema cuchigügu nayachocu. Rü ñuxüchi guxüma ga yema cuchigü rü inaxüãchi, rü naxtaxacutüarü mèxpúxüwa nayarüyuxgü, rü yexma nayi. ³³ —Rü yema cuchigüarü dauruügü rü nabèixãchiãëgü, rü ñanecèx nibuxmü. Rü

yexguma ãñewa nangugügu, rü nüxü nixugügu ga guxüma ga yema ngupetüxü ga ñuxäcü naxcèx na yataanegüxü ga yema taxre ga yatügu ga ngoxoãxgüxü. ³⁴—Rü yexguma ga guxüma ga yema ãñecüãx ga duüxügu, rü Ngechuchuxütawa naxĩ. Rü yexguma Ngechuchuxü nadaugügu, rü nüxü nacèèxügu na ínaxüxüxcèx ga yema norü naãnewa.

9

Ngechuchu rü wüxi ga yatü ga nawãixãchicüçèx nayataanexẽ

(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

¹ Rü yexguma ga Ngechuchu rü wüxi ga ngegu nixüe. Rü naxtaxaarü tocutüwa naxü, rü noxrütama ãñewa nangu. ² Rü yéma guma ãñewa rü duüxügu rü Ngechuchuxütawa nanangetaügu ga wüxi ga yatü ga nawãixãchicü. Rü yexguma Ngechuchu nüxü dèuxgu ga ñuxäcü aixcüma na yaxögüãxü ga yema duüxügu rü ñanagürü nüxü ga guma idaawecü: —¡Nataãe, Pa Chaunex! Erü curü pecadugü rü marü cuxü nüxü changechaü —ñanagürü. ³ Rü yéma nayexma ga ñuxre ga ngúexèëruügu ga ore ga mugüwa nguxèëtaegüxü. Rü nümagü rü naãxëgüwa ñanagürügu: —¿Ñãã yatü rü tacü Tupanamaã nixugü? —ñanagürügu. ⁴ Natürü ga Ngechuchu rü nüxü nacuèxama ga yema naãewa nagu naxĩnüëxü. Rü yemacèx ñanagürü nüxü: —¿Tüxcüü chixexügu perüxĩnüë? ⁵ —¿Tacü nixĩ i ngéma rütauxchamaëxü na namaã nüxü ixuxü ya daa nawãixãchicü:

“Rü curü pecadugü rü marü cuxü nüxü changechaü”, rü ëxna:

“¡Inachi rü íxũ!” ñagũxũ nüxũ? ⁶ –Natürü i ñuxma rü tá pexũ nüxũ chadauxẽẽ na Chaunatü ya Tupana núma choxũ muxũ na duũxũgüaxũ nüxũ changechaũxücèx i norü pecadugü – ñanagürü. Rü yexguma rü ñanagürü nüxũ ga guma nawãixãchicü: –¡Inachi, rü nayaxu i curü caruũ, rü cupatawa naxũ! –ñanagürü. ⁷ –Rü yexgumatama ga guma nawãixãchicü rü inachi, rü napatawa naxũ. ⁸ Rü yexguma yemaxũ nadaugügu ga duũxũgü, rü poraãcü namuũẽ. Rü Tupanaxũ nicuèxüügü, rü ñanagürügü: –Moxẽ, Pa Tupanax, erü cunaporaxẽẽ i ñaã yatü na ngẽmaãcü mexũ toxcèx naxũxücèx –ñanagürügü.

Mateucèx naca ga Ngechuchu
(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

⁹ Rü yexguma yéma inaxũãchigu ga Ngechuchu, rü yéma nüxũ nadau ga wüxi ga yatü ga Mateugu ãegaxũ ga yéma rütoxũ ga ngextá Dumaãrü ãëxgacücèx diëru ngĩxũ inayauxgüxüwa yerü woetama yemawa napuracü. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: –¡Chowe rüxũ! –ñanagürü. Rü yexguma ga Mateu rü inachi, rü nawe narüxũ. ¹⁰ Rü Mateupatawa naxũ ga Ngechuchu, rü yéma nachibü. Rü ínangugü ta ga muxüma ga togü ga duũxũgü ga Dumaãrü ãëxgacücèx diëru ngĩxũ yauxgüxüwa puracüexũ, rü togü ga duũxũgü ga taxúema nacümamaã taãëgüxũ. Rü yema duũxũgü rü yéma mechawa narütogü namaã ga Ngechuchu rü norü ngúexüügü. ¹¹ Natürü yexguma yemaxũ nadaugügu ga Parichéugü, rü Ngechuchuarü ngúexüügüna nacagü, rü ñanagürügü: –¡Ñuxãcü i perü ngúexẽẽruũ rü namaã nachibü i ãëxgacüaru

duŭxŭgŭ i dĭrUARŭ yauxwa puracŭexŭ, rŭ duŭxŭgŭ i pecaduŭxgŭxŭ? —ñanagŭrŭgŭ. ¹² Rŭ yexguma yemaxŭ naxĭnŭgu ga Ngechuchu, rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ ga Parichéugŭ: —Ngĕma poraexŭ rŭ tama nanaxwèxegŭ ya duturu, natŭrŭ ngĕma idaaweexŭ nixĭ i naxwèxegŭxŭ. ¹³ —jRŭ ĩpixĭ, rŭ nawa pengúe i Tupanaârŭ ore i ũmatŭxŭ i ñaxŭ:

“Choma rŭ tama chanaxwèxe i chauxcèx peyamèx i carnerugŭ, natŭrŭ chanaxwèxe i togŭ pexŭ nangechaŭtŭmŭŭgŭ”,

ñaxŭ! Rŭ ñanagŭrŭ ta ga Ngechuchu: —Choma rŭ tama mexŭgŭna na chaxuxŭcèx nixĭ i nŭma chaxŭxŭ, natŭrŭ nŭma chaxŭ na nŭxna chaxuxŭcèx i ngĕma pecaduŭxgŭxŭ na ngĕmaâcŭ nŭxŭ naxoexŭcèx i nacŭmagŭ i chixexŭgŭ —ñanagŭrŭ.

Ngechuchuna nacagŭe ga aurechiga

(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

¹⁴ Rŭ yexguma ga Cuáŭ ga baiŭxĕeruŭârŭ ngúexŭgŭ, rŭ Ngechuchucèx naxĭ, rŭ nŭxna nacagŭe, rŭ ñanagŭrŭgŭ: —Toma i Cuáŭârŭ ngúexŭgŭ na tixĭgŭxŭ rŭ nŭmagŭ i Parichéugŭ rŭ muĕxpŭxcŭna tama tachibŭeâcŭma tayumŭxĕgŭ. ¿Rŭ tŭxcŭŭ i curŭ ngúexŭgŭ rŭ tama toxrŭŭ tama nachibŭeâcŭma nayumŭxĕgŭ? —ñanagŭrŭgŭ. ¹⁵ Rŭ

Ngechuchu nanangâxŭ rŭ ñanagŭrŭ: —¿Éxna wŭxi i ngĭgŭarŭ petawa rŭ pexcèx namexŭ na nangechaŭĕxŭ rŭ naxaureexŭ i ngĕma nŭxna naxugŭxŭ ega natanŭwa nangĕxmagu i ngĕma yatŭ i ngexwacèx âmaxŭ? Maneca tama nixĭ. Natŭrŭ wŭxi i ngunexŭgu rŭ ngĕma yatŭ i ngexwacèx âmaxŭ rŭ tá namŭcŭgŭna nixŭgachi. Rŭ ngĕma ngunexŭgu tá nixĭ i aixcŭma naxaureexŭ i

namücügü. ¹⁶ –Rü taxúema tanapaita i wüxi i naxchiru i ngauxü namaã i wüxi i natüchi i ngexwacaxüxü i tauta nañaãchimüxü. Erü ngëxguma nayauxgu i ngëma naxchiru rü tá nügü ínanaxíraxãchi i ngëma natüchi i ngexwacaxüxü, rü tá nanagauxëë i ngëma wexachiru. Rü noxriarü yexera tá nixĩ i na nagauxü. ¹⁷ –Rü ngëxgumarü ta rü taxúema ngexwacaxücü ya binu rü nagu tayabacuchi i wüxi i naxchixü i marü ngauxü i naxchëxmünaxcèx. Erü ngëxguma ngëmaãcü naxüxgu rü yima binu ya ngexwacaxücü rü narüngu, rü tá nayawãixëë i ngëma naxchixü i ngauxü i naxchëxmünaxcèx. Rü ngëxma tá nayarütaxu ya binu rü ngëma naxchixü rü ta. Rü ngëmacèx tanaxwèxe ya ngexwacaxücü ya binu rü ngexwacaxüxü i naxchixügu tayabacuchi. Rü ngëmaãcü tãütáma inayarütaxu. [Rü chorü nguxëëtae i ngexwacaxüxü rü ngëxgumarü ta nixĩ na taxucürüwama namaã nawüxiguxü i ngëma nuxcümaüxü i pecümagü –ñanagürü ga Ngechuchu.]

*Yáiruxacüchiga rü yema nge ga
Ngechuchuchirugu ingögücüchiga*

(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

¹⁸ Rü yexguma yemaãcü ínangúexëëtaeyane ga Ngechuchu, rü naxütawa nangu ga wüxi ga ãëxgacü ga Yudíugüarü. Rü Ngechuchupëxegu nayacaxápüxü, rü ñanagürü nüxü: –Pa Corix, chauxacü rü ngexwacèx iyu. Natürü ngëxguma chi ngema cuxüxgu rü ngixü quingögügu, rü wena chixarü imaxü –ñanagürü. ¹⁹ Rü inachi ga Ngechuchu, rü norü ngúexügümaã yema

ãëxgacüwe narüxü. ²⁰ Rü yexguma yéma naxüyane ga Ngechuchu rü wüxi ga ngecü ga 12 ga tauncü ägüechacü rü naweama ne ixü. Rü naxpechinüchirugu iyangögü. ²¹ Yerü ngîma rü nagu irüxînü rü yexguma chi naxchiruxüxîcatama yangögümaregu, rü chi ngîxcèx nitaane. ²² Natürü nüma ga Ngechuchu rü nügü ínidau, rü ngîxü nadau ga yema nge. Rü ñanagürü ngîxü: — ¡Nataãë, Pa Chauxacüx! Marü cuxcèx nitaane, erü cuyaxô —ñanagürü. Rü yexgumatama ngîxcèx nitaane. ²³ Rü yexguma yema äëxgacüpatawa nanguxgu ga Ngechuchu, rü nüxü nadau ga paxetatanüxü ga marü na ínamemaregüxü na ngîxü iyatèxgüxü ga yema bucü. Rü ga duüxügü rü nixáicha rü naxauxe. ²⁴ Rü Ngechuchu ñanagürü nüxü ga yema duüxügü: — ¡Ípechoxü i nuã! Erü ngêma bucü rü tama iyu. Rü ipemare —ñanagürü. Natürü nümagü ga duüxügü rü Ngechuchuxü nacugüeama. ²⁵ Rü yexguma Ngechuchu ínachoxüxëëxgu ga duüxügü, rü yema bucüarü ucapugu naxücu. Rü ngîxmëxgu nayayauxãchi, rü yexgumatama írüda ga ngîmax. ²⁶ Rü guxüwama ga yema naãnewa, rü duüxügü nüxü nixuchigagü ga yema Ngechuchu üxü.

Ngechuchu naxcèx nayataanexëë ga taxre ga yatü ga ingexetüxü

²⁷ Rü yexguma yéma ínaxüüxgu ga Ngechuchu, rü taxre ga ngexetüxü rü nawe nangëgü. Rü tagaãcü ñanagürügü: —Pa Ngechuchux, Pa Dabítanüxüx, ¡cuxü tangechaütümüügü! — ñanagürügü. ²⁸ Rü yexguma Ngechuchu guma í ga nagu napexünegu naxücuxgu, rü yema taxre

ga ngexetüxü rü naxcèx naxĩ. Rü Ngechuchu nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Peyaxõgüxü yĩxü na chaporaxü na pexü charümeëxëxüçèx? —ñanagürü. Rü nümagü nanangãxügü, rü ñanagürügü: —Ngü, Pa Corix, tayaxõgü —ñanagürügü. ²⁹ Rü yexguma ga Ngechuchu rü naxëtügügu ningõgü, rü ñanagürü nüxü: —¿Cü pexcèx yataane, erü peyaxõgü! —ñanagürü. ³⁰ Rü naxcèx nitaanegü. Rü Ngechuchu rü poraãcü nayaxucüxëgü na taxúemaãma nüxü na yaxugüxüçèx ga yema nüxü ngupetüxü. ³¹ Natürü yema taxre rü yexguma yéma ínachoxügu rü guxüwama ga yema naãnewa rü nüxü nixugüeama ga yema Ngechuchu üxü.

Ngechuchu rü naxcèx nayataanexëë ga wüxi ga yatü ga tama idexacü

³² Rü yexguma yema taxre ga yatü íchoüxguwena, rü ñuxre ga duüxügü rü Ngechuchuxütawa nanagagü ga wüxi ga yatü ga tama idexacü yerü ngoxo nawa nayexma. ³³ Rü Ngechuchu ínanatëxüchi ga yema ngoxo. Rü yexgumatama inanaxügü ga na yadexaxü ga guma yatü. Rü nümagü ga duüxügü rü nabëixãchiãëgü. Rü ñanagürügü: —Taguma nüxü tatau i nuã tachiüãnewa i tacü i ñaãrüü ixixü —ñanagürügü. ³⁴ Natürü ga Parichéugü rü ñanagürügü: —Ñãã yatü rü ngoxogüarü ãëxgacü i Chatanáãrü poramaã nixĩ i ínawoxüãxü i ngoxogü —ñanagürügü.

Ngechuchuaxü nangechaütümüügü ga duüxügü

³⁵ Rü yema naãnewa rü guxünema ga ñãnegügu rü ñãnexãcügügu nixügüchigü ga Ngechuchu.

Rü wüxichigü ga ñānewa, rü duūxügüarü ngutaquēxepataūwa ninguxēētaechigü. Rü duūxügümaā nüxü nixuchigü ga ore ga mexü na ñuxācü āēxgacü na yīxü ya Tupana. Rü nanameēxēē ga duūxügü ga idaaweexü. Rü woo nañuxraūxü ga norü daawe nüxü yexmaxü, rü nanameēxēē. ³⁶ Rü yexguma Ngechuchu nüxü dēuxgu ga yema muxüma ga duūxügü ga naxütawa ngugüxü, rü nüxü nangechaütümüügü. Yerü carnerugü ga ngearü dauruūāxürüü nanaxixāchiāēgü, rü tama nataāēgü. ³⁷ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü ga norü ngüexügü: –Aixcūma pemaā nüxü chixu rü nangēxma i muxüchixü i duūxügü i ímemaregüxü na yaxōgüāxü i Tupanaärü ore. Natürü nanoxreēxpüx i Tupanaärü puracütanüxü na namaā nüxü yaxugüxücèx i ngēma ore. ³⁸ Rü ngēmacèx name nixi i duūxügüarü yora ya Tupanana naxcèx peca i perü yumüxēwa na yamugüāxücèx i norü puracütanüxü i orearü uruügü na ngēma duūxügümaā nüxü yaxugüxücèx i norü ore i mexü –ñanagürü ga Ngechuchu.

10

*Ngechuchu nanade ga 12 ga norü ngüexügü na toxnamana namugüāxücèx
(Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)*

¹ Rü yexguma ga Ngechuchu, rü yema 12 ga norü ngüexügüçèx naca. Rü nüxna naxāga rü nanaporaexēē na ínawoxüāxücèx ga ngoxogü rü nameēxēēāxücèx ga duūxügü ga idaaweexü ga woo nañuxraūxü ga daawe nüxü yexmaxü. ² Rü

ñaã nixĩ ga naegagü ga yema 12 ga Ngechuchuarü ngúexüğü ga imugüxü. Rü natanüwa rü Chimáü ga Pedrugu âegacü nixĩ ga naeru ixixü. Rü to nixĩ ga Pedrueneë ga Aüdré. Rü to nixĩ ga Chaütiágu rü to nixĩ ga Chaütiágueneë ga Cuáü. Rü yema taxre rü Zebedéu nanegü nixĩgü. ³ Rü togü nixĩ ga Piripi, rü Baturumé, rü Tumachi, rü Mateu ga Dumaärü âëxgacüçèx dïeruarü yauxwa puracüchirécü. Rü togü nixĩ ga Chaütiágu ga Arupéu nane, rü Tadéu. ⁴ Rü to nixĩ ga Chimáü ga iporaãëcüücü. Rü to nixĩ ga Yuda ga Icariúte ga yixcama bexma cúäcü Ngechuchuxü íxuaxüxü.

Ngechuchu rü norü ngúexüğüxü nimugü na nüxü yanaxugüexüçèx ga norü ore

(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

⁵ Rü Ngechuchu nayamugü ga yema 12 ga norü ngúexüğü. Rü nüxna naxäga, rü ñanagürü: —;Täütáma natanüwa pexĩ i ngëma duüxüğü i tama Yudíugü ixíğüxü! ;Rü täütáma Chamáriacüâx i duüxüğüarü ñänegüwa pexĩ! ⁶ —Natürü chanaxwèxe i ngëma Yudíugü i carnerugürüü iyarütauxexütanüwa pexĩ. ⁷ —;Rü ngëma natanüwa nüxü peyarüxu na marü yangaicaxü ya Tupana na norü äëxgacü yíixü! ⁸ —;Rü penameëxëëx i ngëma duüxüğü i idaaweexü! ;Rü wena penamaxëxëëx i ngëma duüxüğü i marü yuexü! ;Rü penameëxëëx i ngëma duüxüğü i chaxünemaã idaaweexü! Rü ngëma duüxüğü i ngoxogü nawa ngëxmagüxü ;rü nüxü ípenawoxüx! Rü tama name i penaxätanü ega texéxü perümexëëxgu, erü pema rü pexü nangetanümare i ngëma pora. ⁹⁻¹⁰ —;Rü täütáma ípingearü dïeruãxgü na perü

tacüçèx petaxegüxüçèx rü bai i perü choca i perü namawaŭ! ;Rü wüxitama i pexchiru ípinge, rü bai i perü chapatu, rü bai ya perü caxüchigüxü ya naixmenèxã ípinge! Rü pemaã nüxü chixu rü wüxi i puracütanüxü rü name nixĩ i ngẽma duüxü i nüxü napuracüüxütawa nachibü. ¹¹ — Rü ngẽxguma wüxi ya ãnewa rü êxna wüxi ya ãnexãcüwa pengugügu i pemax, ;rü naxçèx pedèux i wüxi i duüxü i mecümaxü! ;Rü ngẽmaxütagu perücho ñuxmatáta ipexĩãchi i ngẽma ãnewa! ¹² — Rü ngẽxguma yima ãpatagu pechocugu, rü meã tá nüxü perümoxëgü i ngẽma duüxügü i ngema ngẽxmagüxü rü: “;Tupana pexü rüngüxëêx!” ñaperügügü tá nüxü. ¹³ —Rü ngẽxguma ngẽma duüxügü rü meã pexü nayauxgu rü Tupana tá nüxü narüngüxëê. Natürü ngẽxguma tama meã pexü nayauxgu i napatawa rü ñaperügügü tá nüxü:

“Marü name i toxnamana taxĩ”, ñaperügügü tá. ¹⁴ —Rü ngẽxguma wüxi ya ãwa rü êxna wüxi ya ãnewa duüxügü tama meã pexü yauxgügu rü tama nüxü naxĩnüêchaügu i perü ore, ;rü ípechoxü! Rü ngẽxguma ípechoüxgu, ;rü meã pegü ípepagücutü i perü üxaxücutü, na ngẽmawa nüxü nacüèxgüxüçèx na chixexü na naxügüxü i ngẽma duüxügü! ¹⁵ —Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü ngẽma ngunexü i nagu nagüxü i naãne, rü Chodomacüãx rü Gomoracüãx i duüxügüarü yexera Tupana tá nanapoxcue i ngẽma duüxügü i tama meã pexü yauxgüxü.

Guxchaxügümaã tá pewé ningexütanü i duüxügü

16 –Dücèx, ãücümaxüwa pexü chamugü, ngëxgumarüü i carnerugüxü aigütanüwa imugüxürüü. ;Rü ngëmacèx penaxwèxe i äxtapegürüü pexuãëgü, natürü muxtucugürüü taxuüma i chixexü pexügü! 17 –;Rü pegüna pedaugü! Erü duüxügü rü tá pexü ínayauxü, rü ãëxgacügüxütawa tá pexü nagagü na pexü napoxcuexüçèx. Rü ngutaquëxepataüügügu tá pexü niçuaixgü. 18 –Rü chaugagu tá ãëxgacügü ya tacügüpëxewa pexü nagagü. Rü ngëmaãcü tá chauchigagu pidexagü napëxewa i ngëma ãëxgacügü rü napëxewa i ngëma duüxügü i tama Yudüügü ixügüxü. 19 –Natürü ngëxguma ãëxgacügüpëxewa pexü nagagügu na pexü napoxcuexüçèx, ;rü taxucèxtáma pexoegaãëgü na tacümaã tá penangäxüxü rü ëxna tacüxü tá namaã na pixuxü! Erü ngëxguma nawa nanguxgu na pidexagüxü, rü Tupanaãë tá pexü nanguxëë na tacüxü tá namaã pixuxü. 20 –Rü täütáma pema nixí i pidexagüxü, natürü Tupanaãë i Üünexü tá nixí i pewa idexaxü. 21 –Rü nügüeneëgüwa rü tá nügü ínaxuaxügü na ãëxgacügü yamëxgüxüçèx. Rü ngëxgumarüü tá ta nanatügü rü naxãcügüxü ínaxuaxügü, rü naxãcügü rü nanatügüxü tá ínaxuaxügü na ãëxgacügü tüxü imëxgüxüçèx. 22 –Rü chaugagu tá guxü i duüxügü pexchi naxaie. Natürü yíxema aixcüma yaxõõmáxë i chorü ore rü tama choxü ítáxe, rü yíxema tá tixí ya nayaxúxe i ngëma maxü i taguma gúxü. 23 –Rü ngëxguma wüxi ya ãñewa rü duüxügü pexü daixchaügu, rü name nixí i pibuxmü ya yima ãñewa, rü nái ya ãñewa pexí. Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü täütáma

guxüne ya Yudíugüarü ñãnewa pengugü naxüpa na chataeguxü i chomax. ²⁴ —Rü taxuüma i wüxi i ngúexü rü norü ngúexëëruüxü narüyexera. Rü taxuüma i wüxi i coriarü duüxü rü norü corixü narüyexera. ²⁵ —Rü ngëma norü ngúexëëruüxü üpetüxürüü tátama nüxü naxüpetü i ngëma norü ngúexü. Rü ngëma norü corixü üpetüxürüü tátama nüxü naxüpetü i ngëma norü duüxü. Rü ngëxguma duüxügü rü ngoxo i Bechebú choxü nawogüegu, ¿rü ñuxãcü tá pexü naxu i pemax?

*Name nixĩ na Tupanaxü pemuüëxü
(Lc 12.2-7)*

²⁶ —Rü ngëmacèx ¡tãxü i nüxü pemuüëxü i ngëma duüxügü! Erü guxüma i ngëma cúãcü üxü rü tá nangoxoma. Rü guxüma i ngëma ñuxma duüxügücèx ëxüguxü, rü yixcüra rü tá nüxü nacuëxgüama. ²⁷ —Rü guxüma i ngëma pemaãxĩcatama nüxü chixuxü, ¡rü meã duüxügücèx penangoxëëx! Rü guxüma i ngëma bexma pemaã nüxü chixuxü, ¡rü tagaãcü guxü i duüxügümaã nüxü pixu! ²⁸ —¡Rü tãxü i nüxü pemuüëxü i ngëma duüxügü i pexü daixchaüxü! Erü taxünexüxĩcatama nimëxgü. ¡Natürü name nixĩ i nüxü pemuüë ya yima Tupana! Erü nüma nüxü nangëxma i pora na napoxcuãxüçèx i pexene rü peãë rü ta i ngëma ngoxogüxü ¡napoxcuexügu. ²⁹ —¿Tama ëxna wüxitchinü i dëëru gu namaã petaxe i taxre i werixacügü? Natürü bai i wüxi i ngëma werixacü rü ñaxtüanegu nangu, ega tama nanaxwëxegu ya Penatü ya Tupana. ³⁰ —Rü woo i peyae rü Tupana rü wüxichigü rü nayaxugü, rü nüxü nacuëx na ñuxre ngëxmaxü. ³¹ —Rü ngëmacèx

jtãxũ i pemuũẽxũ! Erũ pema rü muxũma i werixacũgũarũ yexeraxũchi pexũ nangechaũ ya Tupana.

Yíxema duũxũgũpẽxewa tũgũ ixuxe na Ngechuchu ya Cristuarũ duũxũgũ tĩxũ
(Lc 12.8-9)

³² –Rü guxãma ya texé i ñoma i naãnewa i duũxũgũpẽxewa tũgũ ixuxe na chorũ duũxũ tĩxũ, rü choma rü tá ta Chaunatũ ya daxũgucũpẽxewa tũxũ chixu na chorũ duũxũ tĩxũ i tũmax. ³³ – Natürũ texé ya ñoma i naãnewa i duũxũgũpẽxewa tũgũ ixuxe na tama chorũ duũxũ tĩxũ, rü choma rü tá ta Chaunatũ ya daxũgucũpẽxewa tũxũ chixu na tama chorũ duũxũ tĩxũ i tũmax.

Ngechuchugagu nixĩ i yatoyexũ i duũxũgũ
(Lc 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ –Rü tama name i nagu perũxĩnũẽ na núma chaxũxũ na guxũ i duũxũgũ rü wũxigu naxĩnũẽxũcèx. Natürũ pemaã nüxũ chixu rü núma chaxũ na chaugagu yatoyexũcèx i duũxũgũ. ³⁵ –Rü nuã chaxũ na wũxi ya yatũ rü tama nanatũmaã wũxigu naxĩnũxũcèx, rü wũxi i paxũ rü tama naẽmaã wũxigu naxĩnũxũcèx, rü wũxi i naneãx rü tama ngĩxẽmaã na wũxigu naxĩnũxũcèx. ³⁶ –Rü ngẽmaãcũ wũxi ya ñwa, rü nũgũtanũxũmaã tátama naxuwanũãxgũ. ³⁷ –Rü yíxema texé ya choxũ na tangechaũxũãrũ yexera tũmanatũxũ rü ẽxna tũmaẽxũ ngechaũxẽ, rü taxucürũwama chorũ duũxũ tixĩ. Rũ yíxema texé ya choxũ na tangechaũxũãrũ yexera tũmanexũ rü ẽxna tũmaxãcũxũ ngechaũxẽ, rü taxucürũwama chorũ duũxũ tixĩ. ³⁸ –Rü yíxema tama yaxna

namaã ñnuxê i ngẽma guxchaxũgũ i chaugagu tũmacèx ínguxũ rũ ngẽmaãcü chowe rũxũxê, rũ taxucürũwama chorũ duũxũ tixĩ. ³⁹ –Rũ texé ya tũgũ maxêêchaũxê rũ tá itayarũtaxu. Natürũ texé ya chauxcèx yuxe rũ tá tanayaxu i maxũ i taguma gũxũ.

Ãmarechiga
(Mr 9.41)

⁴⁰ –Rũ texé ya pexũ yaxúxe rũ choxũ nixĩ i tayaxuxũ. Rũ texé ya choxũ yaxúxe rũ yima núma choxũ mucũ ya Chaunatũxũ nixĩ i tayaxuxũ. ⁴¹ –Rũ texé ya wũxi i orearũ uruũ i Tupana ngema muxũxũ yaxúxe, rũ ngẽmatama ãmare i wũxi i orearũ uruũ yaxuxũraũxũ tátama tayaxu. Rũ texé ya wũxi i yatũ i mecũmaxũxũ yaxúxe erũ namecũma, rũ ngẽmatama ãmare i wũxi i yatũ i mecũmaxũ yaxuxũraũxũ tátama tayaxu. ⁴² –Rũ texé ya wũxi i pochiyuãcu i dexá i gèuxchiũxũ nũxna ãxê i ngẽxũrũxũ i chorũ buxũgũ i chowe rũxĩxũ, rũ aixcũmaxũchi tá tanayaxu i tũmaãrũ ãmare –ñanagürũ ga Ngechuchu.

11

Cuáũ ga baiũxêẽruũ nanamu ga ñuxre ga norũ duũxũgũ na Ngechuchuxũtawa íyadaugũxũcèx
(Lc 7.18-35)

¹ Rũ yexguma nũxũ nachauxgu ga Ngechuchu ga na yaxucuxêgũãxũ ga yema 12 ga norũ ngúexũgũ, rũ inaxũãchi ga yéma na duũxũgũxũ nangúexêẽxũcèx rũ nũxũ yaxúxũcèx ga ore ga mexũ ga guxũne ga ñãnegũ ga yema naãnewa yexmagũnewa. ²⁻³ Rũ Cuáũ ga baiũxêẽruũ rũ

yexguma poxcupataxüwa nayexmayane, rü nüxü nacuáxchiga ga yema Ngechuchu üxü. Rü yemacèx ga Cuáü rü Ngechuchuxütawa nanamugü ga ñuxre ga norü duüxügü na nüxna yacagüxcèx rü aixcüma Cristu ga ínangüxëégücü yïi, rü éxna to tá yïi ya Cristu. ⁴ Rü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü nüxü ga yema duüxügü: —¡Pewoegu rü Cuáümaã nüxü peyarüxu i ngëma pematama nüxü pedaugüxü rü nüxü pexínüéxü! ⁵ —¡Rü namaã nüxü pixu rü ngëma ngexetügüxü rü marü nidauchigü, rü ngëma ichixeparaxü rü marü inachigü, rü ngëma chaxüneãxgüxü rü marü naxcèx nitaanegü, rü ngëma ngauchixëgüxü rü marü ningoxnamachixëgü, rü ngëma yuexü rü wenaxârü namaxë, rü ngëma ngearü ngëmaxüãxgüxü rü marü namaã nüxü tixu i Tupanaârü ore i mexü! ⁶ Rü tataãe ya yíxema texé ya tama nüxü rüxoxe na choxü tayaxõxü —ñanagürü ga Ngechuchu. ⁷ Rü yexguma nawoeguxgu ga yema Cuáü ga baiüxëëruüârü duüxügü, rü Ngechuchu inanaxügü ga guma Cuáüchiga na yadexaxü. Rü ñanagürü nüxü ga duüxügü: —¿Tacü nixí ga pema ípeyadaugüxü ga dauxchitawa ga ngextá taxúema íxãpataxüwa? —¿Éxna wüxi ga ngëxürüüxümare ga yatü ga ñoma dexne ga buanecü yaxíãxtanücüüxëécürüü ixixü nixí ga ípeyadaugüxü? ⁸ —Rü éxna ega tama guma ípeyadaugügu, ¿rü tacü nixí ga ípeyadaugüxü? ¿Éxna wüxi ga yatü ga poraãcü nügü ngëxãëxü yïixü ga ípeyadaugüxü? Pema nüxü pecuèx i ngëma poraãcü nügü ngëxãëgüxü rü ãëxgacügü ya tacügüpatawa nangëxmagü. ⁹ —¿Tacü éxna

nixĩ ga ípeyadaugũxũ? ¿Éxna wũxi ga Tupanaãrũ orearũ uruũxũ? Ngẽmáãcũ aixcũma yema nixĩ ga ípeyadaugũxũ. Rũ pemaã nüxũ chixu rũ Cuáũ ya baiũxẽẽruũ rũ tama wũxi i ngẽxũrũũxũmare i Tupanaãrũ orearũ uruũ nixĩ. ¹⁰ –Rũ Cuáũchiga nixĩ ga naxũmatũxũ ga yema Tupanaãrũ ore ga ñaxũ:

“Cupẽxegu chayamu i chorũ orearũ ngeruũ na cuxcèx namexẽẽãxũcèx i duũxũgũarũ maxũ”,

ñaxũ. ¹¹ –Rũ aixcũma pemaã nüxũ chixu rũ guxũ i duũxũgũtanũwa rũ nataxuma i Tupanaãrũ orearũ uruũ i Cuáũ ya baiũxẽẽruũãrũ yexera ixĩxũ. Natũrũ yĩxema Tupana ãẽxgacũ íxĩxũwa wixwexũchi ùxe, rũ Cuáũãrũ yexera tixĩ. ¹² –Rũ yexguma noxri Cuáũ ya baiũxẽẽruũ inaxũgũgu na nüxũ yaxũxũ i ñuxãcũ Tupana ãẽgacũ ixĩxũwa nangugũxũ i duũxũgũ, rũ nũma ga duũxũgũ rũ norũtama ngũchaxũmaã nawa nangugũchaxũ i ngema nachica. Rũ ñuxma rũ ta ngemagutama narũxĩnũe. ¹³ –Rũ guxũma ga Tupanaãrũ orearũ uruũgũarũ orewa, rũ ore ga mugũ ga Moĩché ũmatũxũwa rũ nüxũ nixuchigagũ na ínanguégaxũ ya Cristu na ãẽxgacũ na yĩxũcèx. Rũ yemaãcũ nixĩ ñuxmata ínangu ga Cuáũ. ¹⁴ –Rũ ngẽxguma chi peyaxõgũchaũgu i ñaã chorũ ore, rũ pemaã nüxũ chixu rũ Cuáũ ya baiũxẽẽruũ nixĩ ya yima yanguxẽẽcũ ga yema ore ga guma nuxcũmaũcũ ga orearũ uruũ ga Ería ga ípenanguxẽẽcũchiga ũmatũxũ. ¹⁵ –Rũ yĩxema ãchixègũxe, rũ naga taxĩnũe i ngẽma ore! –ñanagũrũ. ¹⁶ Rũ ñanagũrũ ta ga Ngechuchu: –¿Tacũgu tá chanangu i ñaã duũxũgũ i ñuxma maxẽxũ? Maneca ñaã duũxũgũ rũ taxumaãma

nataãẽgü ngẽxgumarüü i ñuxre i buxügü i nügümaã ñãxtüwa rütogüxü, rü íxĩnücèwxèxegüxü, rü tagaãcü namücügüxü ñagüxü:

17 “Marü wowerumaã pexcèx tapaxetagu, natürü tama ípixüãchitanüxü. Rü marü ngechaü i wiyaegu pexcèx tawiyaegü, natürü tama pexauxe”, ñagüxü. Rü ngẽma buxügürüü nixĩ i ñaã duüxügü. 18 —Yerü núma naxü ga Cuáü ga baiüxëeruü rü tama pãü nangõx rü tama binu nayaxaxü. Rü yexguma ga nümagü rü: “Nangoxoãx” ñanagürügü nüxü. 19 —Rü ñuxüchi núma chaxü i choma ya Tupana Nane na duüxüxü chiüxü. Rü choma rü õna changõx rü binu chayaxaxü. Rü ngẽxguma i nümagü rü taanüxüchixü rü ngãxwèxexü choxü nawogüe. Rü nüxü nixugüe rü pecaduãxgüxümaã chaxãmücü, rü namaã chaxãmücü i ngẽma duüxügü i Dumaärü ãëxgacücèx dïeru ngĩxü ideetanüxü. Natürü Tupanaärü cuèx rü meãma nangox tümawa ya yixema aixcüma nawe rüxixë —ñanagürü ga Ngechuchu.

*Ñãnegü ga tama Tupanaga ñnüene
(Lc 10.13-15)*

20 Rü yexguma ga Ngechuchu rü inanaxügü ga na yangagüãxü ga yema duüxügü ga guma ñãnegücüãx ga ngextá yexeraãcü ínaxüaxüwa ga taxü ga mexügü ga Tupanaärü poramaã naxüxü. Rü poraãcü nayangagü, yerü yema duüxügü rü tama nüxü narüxoe ga norü chixexü. 21 Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —Rü wüxi i ngechaü nixĩ i pexcèx, Pa Corachücüãxgü rü Pa Bechaídacüãxgüx, yerü yexguma chi Tïruarü

ĩãnewa rü Chidãũãrũ ĩãnewa chanaxũxgu ga yema mexũgũ ga cuèxruũgũ ga Tupanaãrũ poramaã petanũwa chaxũxũ, rü woo ga na poraãcũ yachixexũ ga yema duũxũgũ rü nuxcũmama chitama nüxũ narũxoe ga yema nacũma ga chixexũ, rü poraãcũxũchi chima nũgũmaã nangechaũgũ rü naxauxe, yerü chi nũgũ nicuèxãchitanũ ga na yapecaduãxgũxũ. ²² — Natürü pemaã nüxũ chixu rü ngẽma ngunexũ i Tupana nagu napoxcuexũ i pecaduãxgũxũ, rü ngẽma ngunexũgu rü Tirucũãxgũ rü Chidãũcũãxgũarũ yexera tá pexũ napoxcue i pemax, Pa Corachĩũcũãxgũ rü Bechaĩdacũãxgũx. ²³ —Rü pemax, Pa Capernãũcũãxgũ i Duũxũgũx, ¿rũ pema nagu perũxĩnũẽgu rü daxũguxũ i naãnewa tá ipexĩxũ? Pemaã nüxũ chixu rü naãnetũũwa i ngextã Tupana Chatanaxũ ĩpoxcuxũwa tá nixĩ i pewogũxũ. Rü yexguma chi Chodomaãrũ ĩãnewa chanaxũxgu ga yema mexũgũ ga cuèxruũgũ ga Tupanaãrũ poramaã petanũwa chaxũxũ, rü guma ĩãne ga nuxcũma norü pecadugagu iyarũxoxũne rü ñuxma rü chi nangẽxma. ²⁴ — Natürü pemaã nüxũ chixu rü ngẽma ngunexũ i Tupana nagu napoxcuexũ i pecaduãxgũxũ, rü ngẽma ngunexũgu rü Chodomacũãxgũarũ yexera tá pexũ napoxcue i pemax, Pa Capernãũcũãxgũx —ñanagürü.

*Chauxcèx pexĩ na chauxũtagu perüngũẽxũcèx
(Lc 10.21-22)*

²⁵ Rü yexguma rü ñããcũ nayumũxẽ ga Ngechuchu, rü ñanagürü: —Pa Chaunatũ ya Daxũguxũ i Naãne rü Ñoma i Naãneãrũ Yorax,

cuxũ chicuèxũũ, erũ ñaã chorũ ngúexũgũxũ
 nüxũ cucuèxẽẽ i ñaã ore i naxchaxwa iquicúxũ
 i duũxũgũ i ñoma i naãnewa nüxũ cuèxũchigũxũ.
 26 –Rũ moxẽ cuxna chaxã, Pa Chaunatũx, erũ
 cuma cunaxwèxe na ngẽmaãcũ cunaxũxũ –
 ñanagürũ. 27 Rũ ñanagürũ ta ga Ngechuchu:
 –Chaunatũ choxna nanaxã i guxũma i tacũ i
 ngẽxmaxũ. Rũ Chaunatũxicatama choxũ nacuèx
 na texé chíixũ i choma i Nane. Rũ tama guxũma
 i duũxũgũ aixcũma nüxũ nacuèx na texé yĩxũ ya
 Chaunatũ. Rũ choma ya Nane, rũ ngẽma duũxũgũ
 i Chaunatũxũ nüxũ chadauxẽẽchaũxũxĩcatama
 nixĩ i aixcũma nüxũ cuèxgũxũ na texé yĩxũ ya
 Chaunatũ. 28 –;Rũ nuã chauxũtawa pexĩ i guxãma
 i pema ya ipaexe nagagu i perũ chixexũgũ
 rũ perũ íxãchiãægũ! Rũ choma rũ tá pexna
 chanayaxu i pexweta na iperüngũèxũcèx. 29 –
 ;Rũ ñuxũchi penayaxu i chorũ ucuxægũ rũ naxcèx
 pedauxũtaegũ i chaucũma! Erũ choma rũ yaxna
 pemaã chaxĩnũ rũ taguma chaugũ chicuèxũxũ.
 Rũ ngemaãcũ tá nüxũ ipeyangau i ngema taãẽ i
 aixcũma ixĩxũ. 30 –Erũ ngẽma pexũ chamuxũ rũ
 natauxcha na naga pexĩnüèxũ. Rũ ngẽma pexũ
 chanaxwaexũ rũ tama naguxcha na penaxũxũ
 –ñanagürũ ga Ngechuchu.

12

*Ngechuchuarũ ngúexũgũ rũ trigu nicãũëtanũ ga
 ngũchigaarũ ngunexũgu*

(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

1 Rũ wũxi ga ngũxchigaarũ ngunexũgu rũ
 Ngechuchu rũ norũ ngúexũgũmaã trigunecũgu
 nixũ. Rũ natayae ga norũ ngúexũgũ, rũ yemacèx

inaxĩãcũma yoxocũne triguta nicãũêtanũ, rũ inayangõêtanũ. ² Rũ yexguma yemaxũ nadaugũgu ga Parichéugũ rũ ñanagürügũ Ngechuchuxũ: —Dücèx i curũ ngúexũgũ rũ chixexũ naxũe. Erũ ngũxchigaarũ ngunexũgu napuracũe, rũ nachuxu nixĩ i ngẽma —ñanagürügũ. ³ Rũ Ngechuchu nanangãxũ, rũ ñanagürũ: —¿Taguma êxna poperawa nüxũ pedau ga tacũ na naxũxũ ga nuxcũmaũcũ ga âêxgacũ ga Dabí ga yexguma nataiyèxgu ga nüma rũ natanũxũgũ? ⁴ —Rũ Tupanapatagu naxũcu rũ nanangõx ga yema pãũ ga üünexũ ga Dabícèx rũ natanũxũgücèx chuxuxũ ga na nangõxgũãxũ. Yerũ paigücèxicatama nixĩ ga yema pãũ. ⁵ —Rũ pemax, Pa Parichéugũx ¿taguma êxna nawa pengũe ga yema ore ga mugũpanegu Moíché umatũxũ ga ñaxũ rũ marũ name i paigũ rũ ngũxchigaarũ ngunexũgu napuracũe i tupauca ya taxũnewa? Rũ ngẽma rũ tama wũxi i pecadu nixĩ naxcèx i ngẽma paigũ. ⁶ —Natürũ pemaã nüxũ chixu rũ nuã petanüwa nangëxma i wũxi i duũxũ i tupauca ya taxũneãrũ yexera ixĩxũ i Tupanapëxewa. ⁷ —Natürũ pema rũ tama nüxũ pecuèx i ñuxũ ñaxũchiga nixĩ i ngẽma Tupanaãrũ ore i umatũxũ i ñaxũ: “Choma rũ tama chanaxwèxe i chauxcèx peyamèx i carnerugũ, natürũ chanaxwèxe i togũ pexũ nangechaütümüügũ”, ñaxũ. Rũ ngëxguma chi meã nüxũ pecuèxgũgu i ngẽma ore, rũ tãũ chima chixri nachiga pidexagũ i ñaã chorũ ngúexũgũ i taxuũma i chixexũ ügũxũ i Tupanapëxewa. ⁸ —Rũ choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ, rũ aixcũma ngũxchigaarũ yora chixĩ —ñanagürũ ga Ngechuchu.

*Wüxi ga yatü ga yumécüchiga
(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)*

⁹ Rû yexguma yema nachicawa ínaxũũxgu ga Ngechuchu, rû guma ããneãrû ngutaquëxepataũgu naxücu. ¹⁰ Rû yéma nayexma ga wüxi ga yatü ga norü wüxichacüüwa yumécü. Rû nümagü ga Parichéugü rû naxcèx nadaugü ga ñuxãcü norü ãëxgacügüxütawa Ngechuchuxü na ínaxuaxügüxü. Rû yemacèx Ngechuchuna nacagüe, rû ñanagürügü: —¿Namexü yĩxü na texé naxcèx yataanexëëxü i wüxi i ðaawexü i ngüxchigaarü ngunexügu? —ñanagürügü.

¹¹ Rû Ngechuchu nanangãxü, rû ñanagürü: — ¿Texé i petanüwa rû ngëxguma chi ngüxchigaarü ngunexügu wüxi i perü carneru puchugu nguxgu, rû taux éxna i ngëxgumatama ípeyadaugüxü rû ípenatúãchixü woo ngüxchigaarü ngunexü yixĩgu?

¹² —Natürü Tupanapëxewa rû wüxi i duũxü rû poraãcüxüchima wüxi i carneruarü yexera nixĩ. Rû ngëmacèx name nixĩ i mexü taxü i woo ngüxchigaarü ngunexü yixĩgu —ñanagürü.

¹³ Rû ñuxüchi ga Ngechuchu rû ñanagürü nüxü ga guma yatü ga yumécü: —¡lyarüwëxãchimëxë! —ñanagürü. Rû guma yatü rû inayarüwëxãchimëxë, rû yexgumatama narümemëx, rû naĩ ga naxmëx ga mexünerüü nixĩ. ¹⁴ Rû yexguma yemaxü nadaugügu ga Parichéugü, rû ínachoxü ga yéma. Rû inanaxügüe na naxcèx nadaugüxü ga ñuxãcü tá na Ngechuchuxü yamëxgüxü.

Nuxcümaũxü ga ore ga Ngechuchuchiga

¹⁵ Rû yexguma Ngechuchu nüxü cuáchigagu na Parichéugü na yamëxgüchaũxü, rû ínaxüxü ga

guma ãñewa. Rũ muxũma ga duũxũgũ rũ nawe narũxĩ. Rũ nũma ga Ngechuchu rũ nanameẽxẽẽ ga guxũma ga yema duũxũgũ ga idaaweexũ. ¹⁶ Rũ duũxũgũna naxãga na tama nũxũ yaxugũexũcèx na texe na yĩxũ ga nũmax. ¹⁷ Rũ yemaãcũ nanaxũ ga Ngechuchu na yanguxẽẽãxũcèx ga yema ore ga nuxcũmaũcũ ga Tupanaãrũ orearũ uruũ ga Ichaxía nũxũ ixuxũ ga ñaxũ:

¹⁸ “Daa nixĩ ya chorũ duũ ya chomatama nũxũ chaxunetacũ rũ nũxũ changechaũcũ rũ namaã chataãxũchicũ. Rũ Chauãẽ i Ûnexeũ rũ nũxna tá chanamu. Rũ nũma tá guxũ i duũxũgũ i tama Yudĩugũ ixĩgũxũmaã nũxũ nixu i ore i mexũ i aixcũma ixĩxũ. ¹⁹ Rũ tagutáma ngextá texémaã niporagacũ rũ taxúemaãtáma ngextá nipura. Rũ tagutáma texé ãñeãrũ ítamũgũwa nũxũ taxĩnũ na natagaxũ. ²⁰ Rũ nũma rũ tãũtáma nanadai i ngẽma duũxũgũ i norũ õwa turaexũ, rũ tãũtáma inayanaxoxẽẽ i ngẽma duũxũgũ i írarũwatama yaxõgũxũ. Rũ ngẽmaãcũ tá nixĩ ñuxmatáta guxũ i nañewa nangu i ngẽma norũ ore i aixcũma ixĩxũ. ²¹ Rũ guxũ i duũxũgũ i tama Yudĩugũ ixĩgũxũ rũ tá naxcèx naxĩ na ngẽmaãcũ naxũtawa nayauxgũãxũcèx i norũ maxũ i taguma gũxũ”,

ñanagũrũ ga Ichaxía.

*Parichégũ rũ Ngechuchuxũ nixugũe na ngoxoarũ poramaã napuracũxũ
(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23, 12.10)*

22 Rū Ngechuchuxütawa nanagagü ga wüxi ga yatü ga ngoxoãcü ga ngexetücü rü tama idexacü. Rū Ngechuchu nanamexëë. Rū guma yatü rü yexgumatama nidauchi rü nidexa.

23 Rū guxüma ga duüxügü rü nabëixâchiãëgü ga yexguma yemaxü nadaugügu. Rū ñanagürügü: —¿Taux éxna daa yïxü ya Dabí nane ya Cristu? —ñanagürügü.

24 Natürü yexguma yemaxü naxïnüëgu ga Parichéugü, rü ñanagürügü: —Ñãã yatü i Ngechuchu, rü ngoxogünatü i Bechebúarü poramaã nixĩ i ínawoxüãxü i ngoxogü —ñanagürügü.

25 Natürü nüma ga Ngechuchu rü nüxü nacuèxama ga tacügu na naxïnüëxü. Rū yemacèx ñanagürü nüxü: —Ngëxguma chi wüxi i nachüãnecüãx i duüxügü nügü itoyegu rü nügütanüwa chitama nügü nadaixgu, rü nügü chitama naguxëë. Rū ngëxguma chi wüxi ya íãnecüãx rü éxna wüxi ya ícüãx nügümaã nuëëchagu rü nügü nadaixgu, rü nügü chitama naguxëë.

26 —Rü ngëxguma chi Bechebú nügütama ítëxüchigu rü nügütama yamèxgu, ¿rü ñuxãcü chi ãëxgacüecha yïxü? 27 —Rü pemax, Pa Parichéugüx, rü choxü pixuxgu rü Bechebúarü poramaã íchanawoxü i ngoxogü. Natürü ngëxguma chi Bechebúarü poramaã íchanawoüxgu i ngoxogü, ¿rü texéarü poramaã nixĩ i perü ngüexügü rü ínawoxüãxü i ngoxogü? Rü dücax, rü ngëma perü ngüexügütama nixĩ i pexcèx nangoxëëxü na ípetüexü.

28 —Natürü pemaã nüxü chixu rü aixcüma Tupanaãë i Üünexüãrü poramaã nixĩ i íchanawoxüxü i ngoxogü. Rü ngëmawa pexü nüxü chacuèxëë na marü núma petanüwa nanguxü

ya Tupana, na perü ãëxgacü yïïxücèx. ²⁹ — ¿Rü ñuxãcü texé wüxi ya yatü ya poracüpatagu taxücu na tanapuxüxücèx i norü ngëmaxügü, ega tama tayanëïxiragu i noxrix? Rü ngëxguma tayanëïxiraguxicatama nixĩ i nüxna tanapuxüxü i norü ngëmaxügü ya yima yatü ya poracü. ³⁰ —Rü yíxema tama choxü ngechaüxë rü chauxchi taxai. Rü yíxema tama choxü rüngüxëxë na Tupanacèx tananutaquëxexü i duüxügü rü chauxchawa tanangianexëë. ³¹ —Rü ngëmacèx pemaã nüxü chixu rü Tupana tá nüxü nüxü nangechaü i guxüma i pecadugü i duüxügü ügüxü rü guxüma i norü dexagü i chixexü. Natürü yíxema Tupanaãë i Üünexümaã tacü ixugüxe, rü Tupana rü tagutáma tüxü nüxü nangechaü i ngëma chixexü. ³² —Rü guxãma ya texé ya tacü chomaã ixugüxe rü Tupana tá tüxü nüxü nangechaü i ngëma. Natürü texé ya Tupanaãë i Üünexümaã tacü ixugüxe, rü Tupana rü tagutáma tüxü nüxü nangechaü i ngëma, rü bai i ñoma i nañewa, rü bai i daxügüxü i nañewa.

Wüxi i nanetü rü norü owa nixĩ i nüxü icuáxü na tacü rü nanetü yïïxü

(Lc 6.43-45)

³³ —Rü ngëxguma wüxi i nanetü rü namexgu, rü norü o rü ta name. Natürü ngëxguma wüxi i nanetü rü nachixëxgu, rü norü o rü ta nachixe. Rü wüxi i nanetü rü norü owa nixĩ i nüxü icuáxü ngoxi name rü ëxna tama. ³⁴ —Pa Ñxtapearü Duüxügüx, ¿ñuxãcü i mexü i orexü pixuxü ega pematama rü pichixecümagu? Erü ngëma ore i peëxmaã nüxü pixuxü rü peãëwa nixĩ i ne naxüxü. ³⁵ —Wüxi ya mecü ya yatü rü mexü i orexü nixu, erü naãëwa rü

aixcüma mexügu narüxñü. Natürü wüxi i yatü i chixecümaxü rü chixexü i orexü nixu, erü naãewa rü chixexügu narüxñü. ³⁶ –Rü choma pemaã nüxü chixu rü ngëma ngunexü i nagu nagüxü i naãne, rü Tupana rü tá nüxna naca i guxü i duüxügü naxcèx i guxüma i ore i chixexü i nüxü yaxuxü i ñoma i naãnewa. ³⁷ –Erü ngëma curü dex-agüwa rü Tupana tá cuxü nangugü, rü tá cumaã nüxü nixu ngoxita cume i napëxewa rü ëxna tama –ñanagürü ga Ngechuchu.

Duüxügü ga tama yaxögüchaüxü rü naxcèx ínacagü ga to ga cuèxruü ga Tupanaärü poramaã üxü (Mr 8.12; Lc 11.29-32)

³⁸ Rü yexguma rü ñuxre ga Parichéugü rü Yudíugüarü ngúexëëruügü ga ore ga mugüwa nguxëëtaegüxü rü ñanagürügü Ngechuchuxü: – Pa Ngúexëëruüx, cuxü tadauxchaü na cunaxüxü i wüxi i cuèxruü i mexü i Tupanaärü poramaã cuxüxü –ñanagürügü. ³⁹ Rü Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: –Ñã duüxügü i chixecümagüxü rü tama yaxögüxü rü naxcèx ínacagü i wüxi i cuèxruü i mexü i Tupanaärü poramaã üxü. Natürü yema cuèxruü ga nuxcümaücü ga Tupanaärü orearü uruü ga Yonáxü ngupetüxüxüxíca tátama nadaugü. Rü taxuütáma i to i cuèxruü nüxü tadauxëë i ñã duüxügü. ⁴⁰ –Rü yexgumarüü ga Yoná ga tomaëxpüx ga ngunexü rü tomaëxpüx ga chütaxü choxni ga taxü ga bayenaänüwa na nayexmaxü rü wenaxärü na nangóxü, rü ngëxgumarüü tá ta nixí i choma i tomaëxpüx i ngunexü rü tomaëxpüx i chütaxü i chatáxüwa changëxmaxü. Natürü wena

táxarü changox. ⁴¹—Rü ngëxguma naãneãrü guxgu rü Tupana rü ñãã duïxügüna nacaxgu i norü pecaduchiga, rü nuxcümaügüxü ga Nínibecüãx ga duïxügü rü tá inachigü. Rü Tupanapëxewa tá ínanaxuaxügü i ñãã duïxügü i ñuxma maxëxü. Yerü nümagü ga Nínibecüãx rü nüxü narüxoe ga nacümagü ga chixexü ga yexguma Yoná namaã nüxü ixuxgu ga Tupanaãrü ore. Natürü ñuxma nuã petanüwa nangëxma i wüxi i Yonáãrü yexera ixïxü. ⁴²—Rü ngëxguma naãneãrü guxgu rü Tupana rü ñãã duïxügüna nacaxgu i norü pecaduchiga, rü ngïma ga nuxcümaücü ga Chabaaneãrü ãëxgacü rü tá iichi. Rü tá ínaxuaxü i ñãã duïxügü i ñuxma maxëxü. Yerü ngïma rü yaxüwaxüchi ne ixü na ãëxgacü ga Charumóuxü naxïnüxücëx ga ñuxácü poraãcü nüxü na nacüxüchixü. Natürü ñuxma nuã petanüwa nangëxma i wüxi i Charumóüãrü yexera ixïxü.

ngoxo i taeguxüchiga
(Lc 11.24-26)

⁴³⁻⁴⁴—Rü ngëxguma wüxi i ngoxo rü wüxi ya yatüwa ínaxüüxgu, rü dauxchitawa i ngextá taxúema íxãpataxüwa rü nu ne nanaxümare. Rü naxcëx nadau na ngexta na nangüxücëx. Rü ngëxguma taxuxguma nüxü iyangauxgu na ngexta nangüegaxü, rü nagu narüxïnü na wena nataeguxü naxcëx ya yima yatü ga noxri nawa ínaxüxüchirécü. Rü ngëxguma nataegugu, rü nüxü inayangau ya yima yatü na wüxi ya í ya ngëácüne rü mexëene rü meã nabixichinerüü na yïïxü. ⁴⁵—Rü ngëma ngoxo rü ínixü rü naxcëx nayadau i to i 7 i ngoxogü i norü yexera i chixexü. Rü

guxŭma i ngẽma rŭ yima yatŭgu nayachocu, rŭ ngẽxma naxãchiŭgŭ. Rŭ ngẽxguma ya yima yatŭ rŭ noxriarŭ yexera nachixe. Rŭ ngẽxgumarŭŭ tá ta nŭxŭ naxŭpetŭ i ñaã duŭxŭgŭ i chixecŭmagŭxŭ –ñanagŭrŭ ga Ngechuchu.

Ngechuchuarŭ mamá rŭ naẽneẽgŭchiga
(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

⁴⁶ Rŭ yexguma duŭxŭgŭmaã íyadexayane ga Ngechuchu, rŭ yéma tangu ga naẽ rŭ naẽneẽgŭ. Rŭ ñpataarŭ dŭxétŭgu tarŭcho, rŭ Ngechuchumaã tidexagŭchaŭ. ⁴⁷ Rŭ wŭxi ga duŭxŭ Ngechuchumaã nŭxŭ nixu, rŭ ñanagŭrŭ: –Yéa dŭxétŭwa tangẽxma ya cue rŭ cueneẽgŭ, rŭ cumaã tidexagŭchaŭ –ñanagŭrŭ nŭxŭ. ⁴⁸ Natŭrŭ Ngechuchu nanangãxŭ ga yema duŭxŭ ga namaã nŭxŭ ixuxŭ ga yema ore, rŭ ñanagŭrŭ nŭxŭ: –¿Texé tixĩ ya chaue? ¿Rŭ texégŭ tixĩ ya chaueneẽgŭ? –ñanagŭrŭ. ⁴⁹ Rŭ yexguma ga Ngechuchu rŭ norŭ ngúexŭgŭxŭ naxuneta, rŭ ñanagŭrŭ: –Dŭcèx, daxe tixĩ ya chaue, rŭ daagŭ nixĩ ya chaueneẽgŭ. ⁵⁰ –Erŭ guxãma ya texé ya naxúxe i Chaunatu ya daxŭgucŭarŭ ngúchaŭ, rŭ yíxema tixĩ ya chaueneẽ rŭ chaueyèx rŭ chaue –ñanagŭrŭ ga Ngechuchu.

13

Ore ga toecŭgu ixuxŭ
(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Rŭ yematama ngunexŭgu ga Ngechuchu rŭ ínaxŭxŭ nawa ga guma ñ ga nagu napexŭne. Rŭ naxtaxaãnacŭwa nayarŭto. ² Rŭ muxŭma ga duŭxŭgŭ rŭ yéma naxcèx nangutaquẽxegŭ.

Rü yemacèx düxwa wüxi ga nguegu nixüe ga Ngechuchu, rü guma nguewa narüto. Rü guxüma ga duüxügü rü yexma naxnecütëxegu nachigü. ³ Rü yexguma ga Ngechuchu rü muxüma ga ore ga cuèxruüwa nanangúexëë ga duüxügü. Rü norü nguxëëtaewa rü ñanagürü: —Rü wüxi ga yatü ga toecü rü trigumaã nanagüane. ⁴ —Rü yexguma trigumaã nagüaneãgu, rü ñuxre ga guma trigu rü namacüwagu nayi. Rü ínangugü ga werigü, rü nanawecu. ⁵ —Rü náigü ga trigu rü nutatanügu nayi ga ngextá ínachixcaxüwa ga waixümü. Rü paxa narüxügü ga guma trigu, yerü ga waixümü rü tama nayaxcü. ⁶ —Rü yexguma nangunagügu ga üexcü, rü narüngëxgü ga guma trigu. Rü nayue yerü tama poraãcü nixãmëxã. ⁷ —Rü náigü ga trigu rü tuxunecügu nayi. Rü yexguma nayaegu ga tuxugü, rü guma triguxü inawocu, rü nanadai. ⁸ —Natürü náigü ga trigu rü mexü ga waixümügu nayi. Rü yexguma nayaegu rü muxüma ga trigu nawa ínanguxuchi. Rü nümaxü rü wüxireewa rü 100 püxü ínanguxuchi ga norü o, rü náíreegüwa rü 60, rü náíreegüwa rü 30. ⁹ —Rü yíxema ãchixëgüxe, jrü nagu tarüxĩnüë i ngëma ore! —ñanagürü.

*Tacüçèx nixĩ ga yema ore ga cuèxruüügügu ixuxü
(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)*

¹⁰ Rü yexguma ga norü ngúexügü rü Ngechuchucèx naxĩ, rü nüxna nacagüe, rü ñanagürügü: —Pa Corix, ¿Tüxcüü i cuèxruüügügu cuyaxuãcüma cunangúexëëxü i ñaã duüxügü? —ñanagürügü. ¹¹ Rü Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü nüxü: —Tupana rü pexüxĩcatama nüxü nacüexëë i ngëma ëxüguxü na ñuxãcü ãëxgacü

yĩxũ i nũmax. Natürü nũma i togü i duũxũgü rü tama nüxũ nüxũ nacuèxẽẽ i ngẽma. ¹²—Rü texé ya aixcũma naga ñnũxẽ i chorü ore, rü Tupana rü yexeraãcü tá tüxũ nüxũ nacuèxẽẽ. Rü ngẽmaãcü tá tüxũ nangẽxma i taxũ i cuèx. Natürü texé ya tama naga ñnũxẽ i ñña ore rü Tupana tá tüxna nanayaxu i ngẽma íraxũ i cuèx i tüxũ ngẽxmachiréxũ. ¹³—Rü ngẽmacèx nixĩ i ore i cuèxrũũmaã chanangúexẽẽxũ i ngẽma duũxũgü. Erü nũmagü rü woo nüxũ nadaugügu, rü ñnoma tama nüxũ nadaugüxũrũü nixĩgü. Rü woo nüxũ naxĩnüẽgu, rü ñnoma tama nüxũ naxĩnüẽxũrũü nixĩgü. Rü tama nüxũ nacuèxgüéga. ¹⁴—Rü aixcũma ngẽma duũxũgüchiga nixĩ ga yema Tupanaãrũ ore ga nuxcũmaũcü ga norü orearü uruũ ga Ichaxía nüxũ ixuxũ ga ñaxũ:

“Rü ngẽma duũxũgü rü tá aixcũma nüxũ naxĩnüẽ, natürü tãütáma nüxũ nacuèxgüéga i tacüchiga na yĩxũ i ngẽma nüxũ naxĩnüẽxũ. Rü aixcũma tá nüxũ nadaugü, natürü tãütáma nüxũ nacuèxgü na tacüchiga yĩxũ i ngẽma nüxũ nadaugüxũ. ¹⁵ Erü ngẽma duũxũgü rü tãütáma nüxũ nacuèxgüchaũ i chorü ore, rü naxchaxwa tá nügü narütütamachixẽgü rü tá naxchaxwa napexetügü. Rü ngẽmaãcü tá nanaxügü na tama nüxũ nadaugüxüçèx i ngẽma mexũ i naxcèx chaxüxũ, rü tama nüxũ naxĩnüẽxüçèx i chorü ore, rü tama nüxũ nacuèxgüxüçèx na ñuxãcü choma chanaxwèxexũãcüma na namaxèxũ, rü tama chauxcèx nadaugüxüçèx na chanamaxèxẽẽxüçèx”,

ñanagürü. ¹⁶ Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —

Natürü pemax, Pa Chorü Ngúexügüx, rü petaãëgü erü pexetügümaãtama nüxü pedaugü i ngëma chaxüxü rü pexmachixëmaãtama nüxü pexĩnüë i chorü ore. ¹⁷ –Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü muxüchixü ga nuxcümaügüxü ga Tupanaãrü orearü uruügü rü muxüchixü ga duüxügü ga imecümaxü, rü nüxü nadaugüchaü i ngëma ñuxma chauxütawa nüxü pedaugüxü. Natürü tama nüxü nadaugü. Rü nüxü naxĩnüëchaü i ngëma ore i ñuxma chauxütawa nüxü pexĩnüëxü. Natürü tama nüxü naxĩnüë –ñanagürü.

Ngechuchu rü meã nanangoxëë ga yema ore ga toecüchigagu yaxuxü

(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

¹⁸ Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: –¡Dücèx, iperüxĩnüë na ñuxü ñaxüchiga yiixü i ngëma ore i cuèxruü i toecüchiga! ¹⁹ –Rü guma trigu ga namagu yixünerüü tixĩgü ya yixema nüxü ñnüëxë i ore i mexü na ñuxãcü ãëxgacü yiixü ya Tupana natürü tama nüxü cuèxgüxe i ñuxü ñaxüchiga na yiixü i ngëma ore. Rü tümaxütawa nangu i Chataná, rü tüxü nüxü inayarüngümaëxëë i ngëma ore i tümaãëwa ngëxmachiréxü. ²⁰ –Rü guma trigu ga nutatanügu yixünerüü nixĩ i ngëma duüxügü i nüxü ñnüëxü i Tupanaãrü ore rü taãëacüma nayauxgüxü. ²¹ –Natürü ngëma na tama aixcüma nagu naxĩnüëxü i ngëma ore, rü paxaãchitama nayaxögü, rü yixcüra ngëxguma ngëma oregagu guxchaxügü nüxü üpetügu rü ëxna duüxügü naxchi aiegu, rü ínanatëxgü i ngëma ore. ²² –Rü guma trigu ga tuxunecügu yixünerüü nixĩ i ngëma duüxügü i Tupanaãrü orexü ñnüëxü rü

yaxõgüxü. Natürü ñoma i naãneãrü ngẽmaxügücèx oegaãëgüxü, rü ngẽmaguama rüxĩnüëxü, rü düxwa nüxü inayarüngümaë i ngẽma ore. Rü guxüma i ngẽma rü Tupanaãrü orexü nüxü narüxoxëë na tama aixcüma meã Tupanawe naxixücèx i ngẽma duüxügü. ²³ –Natürü guma trigu ga mexü ga waixümügu yixünerüü nixĩ i ngẽma duüxügü i nüxü ñnüëxü i Tupanaãrü ore, rü nüxü cuèxgüxü i tacüchiga na yixü, rü naga ñnüëxü rü meã naxcèx maxëxü. Rü tümáxë rü guma trigu ga 100 püxü nawa ínguxuchinerüü tixĩ. Rü tümáxë rü guma 60 püxü nawa ínguxuchinerüü tixĩ. Rü tümáxë rü guma 30 püxü nawa ínguxuchinerüü tixĩ –ñanagürü ga Ngechuchu.

Ore ga chixexü ga natüane ga trigutanügu toxüchigagu ixuxü

²⁴ Rü Ngechuchu rü to ga ore ga cuèxruüxü duüxügümaã nixu, rü ñanagürü: –Rü nüma ya Tupana rü ñoma wüxi ga yatü ga mexüne ga triguchire naãnegu tocürüü tá nanaxü. ²⁵ –Rü guma yatü rü yexguma ínapeyane rü wüxi ga norü uwanü ga naxchi aixü rü yéma naxü. Rü naëchita yexma trigunecügu nayatogü ga chixexü ga natüane. Rü ñuxüchi ínixü. ²⁶ –Rü yexguma naxügügu ga trigu rü nayaegu rü yexwacèx yaxoxgu, rü yema natüane rü ta nangox. ²⁷ –Rü yexguma ga yema yatüarü duüxügü, rü namaã nüxü nayarüxügü, rü ñanagürügü:

“Pa Corix, cuma rü cuanegu rü triguxicachirëx ngëxma cuto. ¿Natürü ñuxãcü i ñuxma rü chixexü i

natüane rü ta ngema naxügüxü?” ñanagürügü. ²⁸ — Rü yexguma ga yema naãneãrü yora, rü ñanagürü nüxü:

“Maneca wüxi i chorü uwanü i chauxchi aixü nixi i ngema ngexü wagüxü” ñanagürü. Rü yexguma ga norü duüxügü rü nüxna nacagü, rü ñanagürügü:

“Pa Corix, ¿cunaxwèxexü na tanabéxü i ngëma chixexü i natüane?” ñanagürügü. ²⁹ — Natürü nüma ga norü cori rü ñanagürü nüxü ga yema norü duüxügü:

“¡Nüetama ngema nangëxmagü! Erü ngëxguma chi penabëxgu, rü ngürüächi trigumaã chi ta penangauxëë na penabéxü. ³⁰ — Rü narümemaë nixi i nüetama ngema nayae ñuxmatáta triguarü buxgüwa nangu. Rü ngëxguma rü ngema tá chana-mugü i chorü puracütanüxü, rü tá nanabëxira i ngëma chixexü i natüane. Rü tá ínanagoxücüta, rü ñuxüchi tá ínanagu. Rü ngëmawena tá nayabuxgü i trigu, rü naxchiügu tá choxü namaã nanguxügü” ñanagürü.

Ore ga motachachiregu ixuxü
(Mr 4.30-32; Lc 13.18-19)

³¹ Rü Ngechuchu rü to ga ore ga cuèxruüxü duüxügümaã nixu, rü ñanagürü: — Rü ngëma Tupanaarü ore rü yexera nixüchigü. Rü ñoma wüxi ya motachachire ya wüxi ya yatü naãnegu toxünerü nixi. ³² — Rü woo naxíraxüchichirëx ya yima naxchire, natürü ngëxguma naxüxgu rü nayëxgu, rü wüxi i nanetü i taetaxü nixi. Rü ngëmacèx i werigü rü natanüwa naxi, rü ngëxma nayarüxüxchiãügü — ñanagürü.

*Ore ga pãũãrũ puxẽẽruũgu ixuxũ
(Lc 13.20-21)*

³³ Rũ Ngechuchu rũ to ga ore ga cuèxruũxũ duũxũgũmaã nixu, rũ ñanagürũ: —Rũ Tupanaarũ ore rũ duũxũgũtanüwa nangu. Rũ nixũchigũ rũ nanaxüchicüxũ i norũ maxũ. Rũ ñoma íxraxũ i pãũãrũ puxẽẽruũ i wüxi i nge taxũ i ngĩrũ pãũchara namaã ipuxẽẽxürüxũ nixĩ —ñanagürũ ga Ngechuchu.

*Cuèxruũgu ixuxũ ga oremaã nidexa ga
Ngechuchu na yanguxẽẽãxüçèx ga Tupanaãrũ ore
(Mr 4.33-34)*

³⁴ Rũ guxũma ga yema ore ga Ngechuchu duũxũgũmaã nüxũ ixuxũ, rũ cuèxruũgu yaxuãcüma namaã nüxũ nixu. Rũ yemaãcüxicatama nixĩ ga namaã nüxũ yaxuxũ.

³⁵ Rũ yemaãcü nanaxü ga Ngechuchu na yanguxẽẽãxüçèx ga yema Tupanaãrũ ore ga nuxcümaũcü ga norũ orearũ uruũ ga Ichaxía ümatüxũ ga ñaxũ:

“Choma rũ cuèxruũgu ixuxũ i oremaã tá duũxũgũmaã chidexa. Rũ tá namaã chanangoxẽẽ i ngẽma cuèx i èxũguxũ ga yexguma noxri naãne ixügũgumama íicüxũ”, ñaxũ.

*Ngechuchu nanangoxẽẽ na tacüchiga yĩxũ ga
yema ore ga chixexũ ga natüane ga trigutanügu
toxũchigagu ixuxũ*

³⁶ Rũ Ngechuchu ínayamugũ ga duũxũgũ, rũ guma ï ga nagu napexünegu naxücu. Rũ norũ ngúexũgũ rũ yéma naxcèx naxĩ, rũ ñanagürügũ nüxũ: —Pa Corix, jtomaã nangoxẽẽ na tacüchiga

yíixǔ i ngẽma chixexǔ i natüanegu ixuxǔ i ore! —ñanagürügü. ³⁷ Rǔ yexguma ga Ngechuchu rǔ ñanagürü nüxǔ: —Rǔ yima mexǔ i trigumaã toecü, rǔ nüma nixĩ ya Tupana Nane ya duũxǔxǔ ixĩcü. ³⁸ —Rǔ ngẽma naãne i nagu natoexǔ, rǔ ñoma i naãne nixĩ. Rǔ ngẽma mexǔ i trigu rǔ ngẽma nixĩ i duũxǔgü i Tupanaãrǔ duũxǔgü ixĩgǔxǔ. Rǔ ngẽma chixexǔ i natüane, rǔ ngẽma nixĩ i duũxǔgü i Chatanáãrǔ ixĩgǔxǔ. ³⁹ —Rǔ ngẽma norü uwanü i chixexǔ i natüanemaã naẽchita naãnegu yatoexǔ, rǔ ngẽma nixĩ i Chataná. Rǔ ngẽma ngunexǔ i nagu nabuxuxǔ i trigu rǔ naãneãrǔ gǔxchiga nixĩ. Rǔ ngẽma puracütanǔxǔ i triguarǔ buxwa puracüexǔ, rǔ Tupanaãrǔ orearǔ ngeruũgü i daxũcüãx nixĩgü. ⁴⁰ —Rǔ ngẽxgumarǔ i ngẽma chixexǔ i natüane rǔ na nabéxǔ rǔ ñuxǔchi na ínaguxǔ, rǔ ngẽxgumarǔ tá ta nixĩ i naãneãrǔ gǔxgu. ⁴¹ —Rǔ choma i Tupana Nane na duũxǔxǔ chíixǔ, rǔ tá chanamu i chorü orearǔ ngeruũgü i daxũcüãx na nadeãxǔcèx i ngẽma duũxǔgü i chixexǔ ügǔxǔ rǔ ngẽma duũxǔgü i toguãxǔ chixexǔ ügǔxǔẽxǔ. Rǔ tá ínanawoxǔ. ⁴² —Rǔ tá üxǔxetüwa nayawocu. Rǔ ngẽma tá naxauxe rǔ tá nixǔxchapütägü. ⁴³ —Natürü guxǔma i ngẽma duũxǔgü i Tupanaga ñnüëxǔ, rǔ tá üèxcürǔ inabaixgü i ngextá Tanatü ya Tupana ãëxgacü íixǔtwa. Rǔ yíxema ãchixǔgǔxe, jrǔ nüxǔ taxĩnüë i ngẽma ore! —ñanagürü.

Ore ga taxǔ ga dǔeru ga icǔxǔgü ixuxǔ

⁴⁴ Rǔ Ngechuchu rǔ to ga ore ga cuèxruũxǔ duũxǔgümaã nixu, rǔ ñanagürü: —Rǔ ngẽma na ãëxgacü yíixǔ ya Tupana rǔ duũxǔgüçèx rǔ

namexechi ñoma wüxi i uiru i wüxi i naãnegu icúxürüxü. Rû wüxi ya yatü rû ngëxguma nüxü iyangauxgu i ngëma uiru, rû paxa wena ngëma naãnegu nayacux. Rû taãëacüma namaã nataxe i guxüma i norü ngëmaxügü na naxcèx nataxexücèx i ngëma naãne na noxrü yïixücèx i ngëma uiru — ñanagürü.

Ore ga nuta ga ngëxãëruü ga tatanücügu ixuxü

⁴⁵ Rû ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Rû duüxügü rû ñoma wüxi i taxetanüxü i nutagü ya ngëxãëruücèx dauxürüü nixïgü na poraãcü Tupanaxcèx nadaugüxü na nüma norü ãëxgacü yixïxücèx. ⁴⁶ —Rû ngëma taxetanüxü rû ngëxguma düxwa nüxü iyangauxgu ya wüxi ya nuta ya ngëxãëruü ya guxüârü yexera mexëchicü, rû namaã nataxe i guxüma i norü ngëmaxügü na naxcèx nataxexücèx ya yima nuta ya mexëchicü, na noxrü yïixücèx.

Ore ga püchagu ixuxü

⁴⁷ —Rû ngëma Tupana na ãëxgacü yixïxü rû wüxi i pücha i nagúxüraüxü i choxni namaã iyaxuxüxürüü nixï. ⁴⁸ —Rû ngëxguma naxããcuxgu i ngëma pücha, rû ngëma püchaetanüxü rû naxnecüpechinügu ínanatúãchigü. Rû ngëma narütogü rû nayadexechi i ngëma mexü i choxni, rû pexchigu nananucu. Rû ngëma tama ingõxü i choxni rû ínanawogü. ⁴⁹⁻⁵⁰ —Rû ngëxgumarüü tá nixï i ngëxguma naguxgu i naãne. Erü Tupanaârü orearü ngeruügü i daxüçüãx, rû núma tá naxï. Rû tá nayadexechi i ngëma mexü i duüxügü nüxna i ngëma ichixexü, rû tá üxüxetüwa nayawocu i

ngẽma duũxũgũ i chixexũ. Rũ ngẽma tá naxauxe, rũ tá nixũxchápũtagũ —ñanagũrũ ga Ngechuchu.

Ngexwacaxũgũxũ rũ nuxcũmaũgũxũ i ngẽmaxũgũchiga

⁵¹ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ norũ ngúexũgũna naca, rũ ñanagũrũ: —¿Nũxũ pecuáxũ yĩxũ na tacũchiga yĩxũ i ngẽma pemaã nũxũ chixuxũ? —ñanagũrũ. Rũ nũmagũ nanangãxũgũ rũ ñanagũrũgũ: —Ngẽmáãcũ, Pa Corix, nũxũ tacuèx —ñanagũrũgũ.

⁵² Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ ñanagũrũ nũxũ: —Rũ ngẽxguma wũxi i ngúexẽeruũ i ore i mugũwa nguxẽẽtaexũ aixcũma nũxũ cuèxgu na ñuxãcũ ãẽxgacũ yĩxũ ya Tupana, rũ nanaxwèxe na meã nũxũ nacuáxũ i ngẽma nuxcũmaũxũ i Tupanaãrũ ore rũ ñãã ngexwacaxũxũ i chorũ ore rũ ta, ngẽxgumarũũ i wũxi i cori i norũ taxepatawa duũxũgũcèx inawéxũ i norũ ngẽmaxũgũ i ngexwacaxũgũxũ rũ norũ ngẽmaxũgũ i nuxcũmaũgũxũ ta —ñanagũrũ ga Ngechuchu.

*Ngechuchu rũ Nacharétuwa nayexma
(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)*

⁵³ Rũ yexguma Ngechuchu nũxũ rũchauxgu ga yema ore ga cuèxruũgũxũ na yaxuxũ, rũ inaxũãchi ga yéma. ⁵⁴ Rũ guma ñãne ga nawa nayaxũne ga Nacharétuwa naxũ. Rũ guma ñãneãrũ ngutaquẽxepataũgu naxũcu rũ yéma nanangúexẽẽ ga duũxũgũ. Rũ yema duũxũgũ rũ nabèixãchiãẽgũ namaã ga norũ ore. Rũ ñanagũrũgũ: —¿Ngextá nũxũ nacuèx i ngẽma nguxẽẽtae? ¿Rũ ñuxãcũ nũxũ nacuèx na naxũãxũ i ngẽma mexũgũ i taxũgũ i Tupanaãrũ poramaã naxũxũ? ⁵⁵ —¿Taux èxna i

daa yiixũ ya carpinteru ya Yúche nane ya María ngĩne, ya Chaũtiágu rü Yúche rü Chimáũ rü Yuda naẽneẽ ixĩcü? ⁵⁶ —¿Rü taux ěxna i naẽyèxgü rü nuxma tatanügu naxãchiũgüxũ? ¿Rü ngẽxguma i ngextá yiixũ i nayauxãxũ i ngẽma nüxũ nacuáxũ? —ñanagürügü. ⁵⁷ Rü yemacèx ga duũxügü rü tama nüxũ inarüxĩnüèchaũ. Natürü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Guxũma i togü i duũxügü rü namaã nataãëgü i wüxi i Tupanaãrü orearü uruũ. Natürü ngẽma orearü uruũchiũãnewatama rü duũxügü rü tama namaã nataãëgü —ñanagürü. ⁵⁸ Rü yema duũxügütanüwa rü tama poraãcü nanaxü ga mexügü ga taxügü ga Tupanaãrü poramaã naxüxũ, yerü tama nüxũ nayaxögüchaũ ga yema duũxügü.

14

Nayu ga Cuáũ ga baiũxëẽruũ (Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

¹ Rü yema ngunexügügu nixĩ ga Gariréaaneãrü ãëxgacü, ga Erode rü Ngechuchuxũ nacuáchigaxũ. ² Rü Erode rü norü duũxügümaã ñanagürü: —Yima nixĩ ya Cuáũ ga baiũxëẽruũ rü marü wena namaxũ. Rü ngẽmacèx nüxũ nangëxma i pora na naxüãxũ i ngẽma mexügü i taxügü i Tupanaãrü poramaã naxüxũ —ñanagürü. ³ Rü yema ñanagürü, yerü nümatama ga Erode rü ũpaacü norü churaragüxũ namu na Cuáũxũ yayauxgüxüçèx rü cadenamaã yanëixgüãcüma poxcupataũwa nagagüãxüçèx. Rü yemaãcü nanaxü ga Erode, yerü yemaãcü naxcèx íca ga naxmèx ga Erodía ga naẽneẽ ga Piripi naxmèxchirëx ixĩcü. ⁴ Rü

Erode rü Cuáũmaã nanu yerü ga Cuáũ rü ñanagürü nüxũ: —Tama name na cuxumèxmaã cuxãmaxũ —ñanagürü. ⁵ Rü Erode rü Cuáũxũ nimáxchaũ, natürü duũxũgũxũ namuũ yerü guxũma ga duũxũgü rü nagu narüxĩnüë rü aixcũma Tupanaãrũ orearũ uruũ nixĩ ga Cuáũ. ⁶ Natürü yexguma norü taunecüarũ ngunexũwa nanguxgu ga Erode rü wüxi ga peta naxü. Rü yema petawa rü Erodíaxacü rü iyayüxparachigüxũ napèxewa ga yema petatanüxũ. Rü nüma ga ãëxgacü ga Erode rü poraãcü norü me nixĩ ga yema naxüxũ ga naxãcürücü. ⁷ Rü yemacèx ngĩmaã inaxuneta rü ñanagürü ngĩxũ: —¡Choxna naxcèx naca i tacü i cunaxwèxexũ, rü aixcũma tá cuxna chanaxã! —ñanagürü. ⁸ Rü yexguma ga ngĩma rü ngĩëxütawa ixũ, rü ngĩëna iyaca, rü ngĩgürügü: —Pa Ma, ¿tacü i cunaxwèxexũ na naxcèx íchaçaxũ? —ngĩgürügü. Rü ngĩë ngĩxũ ingãxũ, rü ngĩgürügü: —¡Naxcèx ínaca i Cuáũ ya baiũxëëruũëru! —ngĩgürügü ga ngĩë. Rü yexguma ga yema pacü rü ngĩgürügü nüxũ ga Erode: —Chanaxwèxe i wüxi ya poratugu choxna cunaxã i Cuáũ ya baiũxëëruũëru —ngĩgürügü. ⁹ Rü yexguma ga ãëxgacü ga Erode rü inayarũmaãchi namaã ga yema ore, natürü norü unetacèx rü norü petatanüxücèx rü tama ngĩxũ nawomüxëëchaũ. Rü nanamu ga ñuxre ga norü churaragü na ngĩxna naxãgüãxücèx ga yema naxcèx ínacaxũ. ¹⁰ Rü yemaãcü poxcupataũwa nanamu na yéma Cuáũxũ yanadaenaãxücèx. ¹¹ Rü yemawena wüxi ga poratugu ngĩxütawa nanange ga Cuáũëru, rü yema pacüna nayaxã. Rü ngĩma rü ñuxũchi ngĩëna

iyaxã. ¹² Rũ yexguma ga Cuáũrũ ngúexũgũ rũ yéma naxĩ, rũ nayangegũ ga naxũne, rũ inayatèxgũ. Rũ yemawena rũ Ngechuchumaã nũxũ nayarũxugũe.

*Ngechuchu rũ nanachibũexẽẽ ga 5000 ga yatũgũ
(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Cu 6.1-14)*

¹³ Rũ yexguma yemaxũ nacuáchigagu ga Ngechuchu, rũ nũxĩcatama wũxi ga nguegu nixũe, rũ ínaxũxũ ga yéma. Rũ wũxi ga nachica ga taxúema íxãpataxũwa naxũ. Natürũ ga duũxũgũ rũ nũxũ nacuèxgũama ga ngextá na naxũxũ. Rũ ínachoxũ ga norũ ãnegũwa, rũ dauxchitagu nawe narũxĩ. ¹⁴ Rũ yexguma nguewa ínaxũegu ga Ngechuchu rũ nũxũ nadau ga yema muxũma ga duũxũgũ. Rũ nũxũ nangechaũtũmũgũ. Rũ nanameẽxẽẽ ga yema duũxũgũ ga idaaweexũ ga naxcèx yéma nagagũxũ. ¹⁵ Rũ yexguma marũ nachũtachaũgu rũ Ngechuchucèx naxĩ ga norũ ngúexũgũ, rũ ñanagürũgũ nũxũ: — Marũ nachũtachaũ, rũ ñuxũchi taxúema nuxma taxãpata i nuã. Rũ name nixĩ ícuyamugũ i ñaã duũxũgũ na ãnexãcũgũ ya ngaicamana ngẽxmagũnewa naxĩxũcèx, rũ ngema norũ õnatèèx yataxegũxũcèx —ñanagürũgũ. ¹⁶ Natürũ ga Ngechuchu rũ ñanagürũ nũxũ: —Taxuacũma nawoegu. ¡Rũ pematama penachibũexẽẽ! —ñanagürũ. ¹⁷ Rũ nũmagũ nanangãxũgũ, rũ ñanagürũgũ: —Natürũ nuã rũ wũximẽèxpũx i pãũ rũ taxre i choxnixĩcatama toxũ nangẽxma —ñanagürũgũ. ¹⁸ Rũ Ngechuchu nanangãxũ rũ ñanagürũ: —¡Nuã chauxũtawa penana! —ñanagürũ. ¹⁹ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ duũxũgũxũ

namu na maxētēxewa natogüxücèx. Rü ñuxüchi nanade ga yema wüximēxpüx ga pãü rü yema taxre ga choxnigü. Rü daxügu nadawenüácüma Tupanana moxē naxā, rü ñuxüchi inanabücu ga yema pãügü. Rü norü ngúexügüna nanana, rü yema duüxügüxü nayanu. ²⁰ Rü guxüma ga yema duüxügü rü meãma nachibüe. Rü yemawena rü 12 ga pexchigü nanapagüamatama namaã ga yema pãü rü choxnichipēxegü ga íyaxügüxü. ²¹ Rü yema yéma chibüexü rü 5000 ga yatügü nixĩ, natürü ga ngexügü rü buxügü rü tama nayaxugü.

Dexáétügu nixü ga Ngechuchu
(Mr 6.45-52; Cu 6.16-21)

²² Rü yemawena ga Ngechuchu rü duüxügüxü íyamugüyane rü wüxi ga ngegu nayachöüxēe ga norü ngúexügü na yoxni naxtaxaarü tocutüwa naxixücèx. ²³ Rü yexguma duüxügüxü íyamugüguwena rü guma mēxpünewa ínaxüãchi ga Ngechuchu na nüxĩca yéma yayumüxēxücèx. Rü yexma nüxĩcatama nachütaü. ²⁴ Natürü ga norü ngúexügü rü naxtaxaarü ngãxütüchiügu nixãgü ga yexguma. Rü tacü ga buanecü yexma nüxü naxü, rü poraãcü nayuape. ²⁵ Rü yexguma marü yangunechaügu rü norü ngúexügüwe ínaxüãchi ga Ngechuchu. Rü dexáchiüétügu nixü naxcèx ga norü ngúexügü. ²⁶ Rü yexguma norü ngúexügü nüxü daugügu ga dexáchiüétügu na yaxüxü, rü poraãcü nabēixächĩãēgü. Rü norü muümaã aita naxüe, rü ñanagürügü: —Wüxi i naxchiximare nixĩ —ñanagürügü. ²⁷ Natürü ga Ngechuchu rü namaã nidexa rü ñanagürü nüxü: —¡Peporae! rü choma chixĩ. ¡Rü tãxü ipemuüxü! —ñanagürü. ²⁸ Rü

yexguma ga Pedru rü Ngechuchumaã nidexa rü ñanagürü: —Pa Corix, ega chi cuma quixĩgu, jrü choxũ namu na choma rü ta dexáétügu chixũxũcèx rü cuxũtawa na chaxũxũcèx! —ñanagürü. ²⁹ Rü Ngechuchu ñanagürü nüxũ: —Ëcü jnuã naxũ! —ñanagürü. Rü yexguma ga Pedru rü ínaxüe ga nguewa. Rü inanaxügü ga dexáétügu na yaxũxũ na Ngechuchuxũtawa naxũxũcèx. ³⁰ Natürü yexguma nüxũ yacuèxãchigu ga na naporaxũ ga buanecü rü namuũ, rü inanaxügü ga na dexáchiügu nanguxũ. Rü aita naxü rü ñanagürü: —Pa Corix, jchoxũ rüngũxèè! —ñanagürü. ³¹ Rü yexgumatama ga Ngechuchu rü Pedrumèxègu nayayauxãchi, rü ñanagürü nüxũ: —Cuma rü írarüwatama cuyaxõ. ¿Rü tüxcüũ tama aixcüma cuyaxõxõchi? —ñanagürü. ³² Rü yexguma nguëgu yachoũgu ga Ngechuchu rü Pedru, rü nangupetü ga guma buanecü. ³³ Rü guxũma ga norü ngúexũgü ga nguewa yexmagũxũ rü Ngechuchupèxegu nacaxãpũxügü rü nüxũ nicuèxũgü, rü ñanagürügü nüxũ: —Aixcümaxũchi cuma nixĩ i Tupana Nane quiĩxũ —ñanagürügü.

Yenecharétuanewa Ngechuchu nanameèxèè ga idaaweexũ

(Mr 6.53-56)

³⁴ Rü yexguma marü yanguũgu ga naxtaawa, rü Yenecharétuanewa nangugü rü yéma ínachoũ. ³⁵ Rü yexguma yema duũxügü ga yémacũãx nüxũ icuèxãchitanügu ga Ngechuchu na yĩxũ ga guma, rü guxũma ga yema naãnewa nanguchiga ga yéma na nayexmaxũ ga Ngechuchu. Rü yemacèx naxũtawa nanagagü ga yema duũxügü

ga idaaweexũ. ³⁶ Rũ Ngechuchuxũ nacèèxũgũ na naxchirupechinũgumare yangõgũgũxũcèx. Rũ guxũma ga yema naxchirupechinũgu ingõgũexũ rũ narũmeẽ.

15

Tacũ nixĩ i Tupanapẽxewa duĩxũgũxũ chix-exẽẽxũ

(Mr 7.1-23)

¹ Rũ Ngechuchucèx naxĩ ga ñuxre ga Parichéugũ rũ ngúexẽẽruũgũ ga ore ga mugũwa nguxẽẽtaegũxũ ga Yerucharéũwa ne ãxũ. Rũ Ngechuchuna nacagũ, rũ ñanagürügũ: ² — ¿Tũxcũũ i curũ ngúexũgũ rũ tama nagu naxĩ i nuxcũmaũgũxũ i tórũ oxigücũma? ¿Rũ tũxcũũ tama nayanguxẽẽgũ i ngẽma nacũma na Tupanacèx nayauxmẽxgũxũ naxũpa na nachibũexũ? —ñanagürügũ. ³ Natürũ ga Ngechuchu rũ nũxna naca ga yema Parichéugũ rũ ngúexẽẽruũgũ, rũ ñanagürũ nũxũ: —¿Rũ tũxcũũ i pema rũ nũxũ pexo i Tupanaãrũ mu na nagu pexĩxũcèx i pecũmagütama? ⁴ Erũ Tupana rũ norũ orewa rũ ñanagürũ:

“¿Tũxũ nangechaũ ya cunatũ rũ cue!”

ñanagürũ. Rũ ngẽma orewa rũ ñanagürũ ta:

“Rũ texé ya tümanatũmaã rũ éxna tümaẽmaã gux-chigaxe rũ name nixĩ i noxtacũma ngẽmacèx tũxũ tayuxẽẽ”,

ñanagürũ. ⁵ Natürũ pema rũ ñaperügügũ:

“Marũ name ega wũxi ya yatũ nanatũxũ rũ naẽxũ ñaxgu: ‘Taxucürũwa chorũ ngẽmaxũmaã cuxũ charüngũxẽẽ erũ guxũma i chorũ ngẽmaxũ rũ marũ Tupanana chanaxã’,”

ñaxgu. ⁶ Rū ngēxguma texé ngēma ñagügu rü pexcèx rü marü namexü na tama tümanatüxü rü tümaëxü tarüngüxëëxü. Rū ngēmaäcü ipeyanaxoxëë i Tupanaärü mu na nagu pexixüçèx i pecümagütama. ⁷ Pema nixi i duüxügü i togüpëxewa rü meã pemaxënetaxü, natürü peãewa rü chixexügu perüxïnüë. Rü aixcüma nixi ga yema ore ga nuxcümaücü ga Tupanaärü orearü uruü ga Ichaxía pechiga umatüxü ga ñaxü:

⁸ “Ñã duüxügü rü naãxmaãmare choxü nicuèxüügü. Natürü naãewa rü tama aixcüma chaugu narüxïnüë. ⁹ Rü taxuwama name na ngēmaäcü natüçèxma choxü yacuèxüügüxü. Rü guxüma i norü ngüxëëtae rü yatügüarü mugümare nixi rü tama aixcüma chorü mu nixi”,

ñaxü. ¹⁰ Rü ñuxüchi ga Ngechuchu rü duüxügüçèx naca, rü ñanagürü nüxü: —¡Meã iperüxïnüë i ñãã chorü ore, rü nagu perüxïnüë! ¹¹ Ngēma õna i duüxügü ngõxü rü tama ngēma nixi i napecaduãxëëgüxü. Natürü ngēma ore i chixexü i nüxü yaxuxü, rü ngēma waxi nixi i napecaduãxëëgüxü —ñanagürü. ¹² Rü ñuxüchi ga norü ngüexügü rü naxcèx naxi, rü ñanagürügü nüxü: —¿Pa Corix, tama ëxna nüxü cucuèx na Parichéugüãewa nangúxü i ngēma ore i namaã nüxü quixuxü? —ñanagürügü. ¹³ Natürü nüma ga Ngechuchu rü nanangaxü rü ñanagürü nüxü: —Guxüma i ngema nanetü i tama Chaunatü itoxü rü tá nanabëx. ¹⁴ Rü nüetama i ngēma Parichéugü, erü namaärü cuèxruügü i ngexetüxürü nixigü. Rü ngēxguma wüxi i ngexetüxü rü naxrüü

ngexetüxümaã inacuèxgu rü ngürüãchi ngẽma taxre rü wüxi i ãxmaxügu tá nügümaã nayayicu — ñanagürü. ¹⁵ Rü ñuxüchi ga Pedru rü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —¡Tomaã meã nangoxêê na ñuxü ñaxüchiga yïxü i ngẽma ore i tomaã nüxü quixuxü! —ñanagürü. ¹⁶ Rü Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü: —¿Éxna pema rü ta tama nüxü pecuèxgüéga i ngẽma ore? ¹⁷ ¿Tama êxna nüxü pecuèx rü guxüma i ngẽma õna i duüxügü ngõxü rü naãnüwa naxü, rü yixcama rü ñuxüchi ínaxüü? ¹⁸ Natürü guxüma i ngẽma ore i duüxügü nüxü ixuxü rü naãêwa nixĩ i ne naxüxü. Rü ngẽma ore i chixexü waxi nixĩ i napecaduãxêêgüxü i ngẽma duüxügü. ¹⁹ Erü naãêwa nixĩ i chixexügu naxĩnüêxü i duüxügü. Rü ngẽma ne naxü na namáêtaxü, rü to i ngexü i âtexümaã na inapexü, rü na nangêãêmarexü, rü na nangixü, rü na yadoratèxáxü, rü na naguxchigawèxexü. ²⁰ Rü guxüma i ngẽma chixexü waxi nixĩ i duüxügüxü pecaduãxêêxü. Natürü ngẽma na tama nayauxmèxgüxü naxüpa na nachibüexü, rü ngẽma rü tama nanapecaduãxêê i duüxügü —ñanagürü.

*Wüxi ga ngecü ga to ga nachiüãnecüãx ga Ngechuchuaxü yaxõxcüchiga
(Mr 7.24-30)*

²¹ Rü yexguma yéma inaxüãchigu ga Ngechuchu, rü Tiruane rü Chidãüãneãrü ñãnegüwa naxü. ²² Rü Ngechuchuxütawa ingu ga wüxi ga ngecü ga Canácüãx ga Tiruanegu áchiücü. Rü tagaãcü ngĩgürügü nüxü: —Pa Cori Pa Dabítanüxüx, ¡cuxü changechaütümüü! Erü chauxacü rü wüxi i ngoxo

ngĩwa nangẽxma i poraãcü ngĩxũ chixewexũ — ngĩgürügü. ²³ Natürü ga Ngechuchu rü tama ngĩxũ nangãxũ. Rü düxwa ga norü ngúexũgü rü naxcèx naxĩ, rü Ngechuchuxũ nacèexũgü, rü ñanagürügü: —Pa Corix ¡Ngĩmaã nüxũ i xu i ngẽma nge rü íyaxũ, erü tawe iyacaechigü! — ñanagürügü. ²⁴ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: —Tupana núma choxũ namu na Yudíugü i pecaduãxgüxũcèxicatama na chadauxũcèx — ñanagürü. ²⁵ Natürü ngĩma ga yema nge ga tama Yudíu ixĩcü rü Ngechuchucèx iyaxũ. Rü napèxegu iyacaxãpũxü, rü ngĩgürügü nüxũ: —Pa Corix ¡choxũ rüngũxẽẽ! —ngĩgürügü. ²⁶ Natürü Ngechuchu rü ñanagürü: —Tama name i taxacügüna tanapu i norü õna na airugüna naxãxũcèx —ñanagürü. [Rü yema ñanagürü yerü nümagü ga Yudíugü rü nügü nixugüe na Tupanaxãcügüxüchi yĩgüxũ rü yema togü rü ñoma airugürüü na yixĩgüxũ.] ²⁷ Natürü ngĩma ga yema nge rü ngĩgürügü: —Rü aixcüma nixĩ i curü ore, Pa Corix, natürü airugü rü ta norü yoraarü õnatüchi i mechawa rüyixũ nangõx —ngĩgürügü. ²⁸ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü ngĩxũ: —Pa Ngecüx, aixcümaxũchi cuyaxõ. Marü tá chanaxü i ngẽma cuma cunaxwèxexũ —ñanagürü. Rü yexgumatama ngĩxcèx nitaane ga ngĩãcü.

Ngechuchu rü nanameẽxẽẽ ga muxũma ga idaaweexũ

²⁹ Rü yemawena ga Ngechuchu rü inaxũãchi ga yema naãnewa, rü naxtaxa ga Gariréacutüwa naxũ. Rü ñuxũchi wüxi ga mëxpúnewa ínaxũãchi, rü yéma nayarüto. ³⁰ Rü muxũma ga duũxügü

naxūtawa nangugü. Rū yéma naxūtawa nanagagü ga duñxügü ga ichixeparagüxü, rü ngexetügüxü, rü tama idexagüxü, rü chixechacüügüxü, rü muxüma ga togü ga idaaweexü. Rū Ngechuchupēxegu nayamugü, rü nüma ga Ngechuchu rü nanameẽxẽ. ³¹ Rū ga duñxügü rü poraãcü nabèixãchiãẽgü ga yexguma nüxü nadaugüga ga ñuxãcü yema noxri tama idexagüxü rü marü na yadexagüxü, rü yema noxri chixechacüügüxü rü marü naxcèx na yataanegüxü, rü yema noxri chixeparagüxü rü marü na nameparagüxü, rü yema noxri ngexetügüxü rü marü na yadauchigüxü. Rū yemacèx ga duñxügü rü Tupanaxü nicuèxüügü.

*Ngechuchu nanachibüexẽ ga 4000 ga yatügü
(Mr 8.1-10)*

³² Rū ñuxüchi ga Ngechuchu rü norü ngüexügücèx naca, rü ñanagürü nüxü: — Choxü nangechaütümügü i ñaã duñxügü, erü marü tomaẽxpüx i ngunexü nuã chauxütawa nangẽxmagü, rü nüxü nataxuma i norü õna. Rū taxuacüma ngẽmaãcümare nachiüwa chanamugü, erü ngürüãchi namagu tá nayaturae —ñanagürü. ³³ Rū norü ngüexügü rü ñanagürügü nüxü: — ¿Natürü ngextá tá tanayaxu i õna naxcèx i guxüma i ñaã duñxügü? Erü taxúema nuxma taxãpata i nuã —ñanagürügü. ³⁴ Rū Ngechuchu nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Ñuxre i pãu pexü nangẽxma i pemax? —ñanagürü. Rū nanangãxügü, rü ñanagürügü: —Toxü nangẽxma i 7 i pãu rü noxretama i choxnixãcügüxicatama —ñanagürügü. ³⁵ Rū ñuxüchi ga Ngechuchu rü duñxügüxü namu na ñaxtúanewa

natogüxücèx. ³⁶ Rü nanade ga yema 7 ga pãü rü yema choxnigü. Rü Tupanana moxê naxã. Rü ñuxüchi inanabücu. Rü norü ngüxügüna nanana na duüxügüxü yanuãxücèx. ³⁷ Rü guxüma ga duüxügü rü meãma nachibüe. Rü yemawena rü 7 ga pexchigü nanapagüamatama namaã ga yema pãü rü choxnichipëxegü ga íyaxügüxü. ³⁸ Rü yema yéma chibüexü rü 4,000 ga yatügü nixĩ, natürü ga ngexügü rü buxügü rü tama nayaxugü. ³⁹ Rü yemawena ga Ngechuchu rü duüxügüxü ínimugü. Rü ñuxüchi wüxi ga ngegu nixüe, rü Magadárü naãnewa naxü.

16

Parichégü rü Chaduchégü naxcèx ínacagü na nüxü nüxü nadauxêégüxücèx ga wüxi ga cuèxruü ga Tupanaärü poramaã naxüxü

(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

¹ Rü ga Parichégü rü Chaduchégü rü Ngechuchuxü ínayadaugü. Rü Ngechuchuna nacagüe na nüxü nüxü nadauxêégüxücèx ga wüxi ga cuèxruü ga Tupanaärü poramaã naxüxü, yerü nüxü naxügüchaümare. ² Natürü nüma ga Ngechuchu rü nanangãxü, rü ñanagürü nüxü: —Pema rü yáuanecü rü ñaperügügü:

“Name tá nixĩ i moxüärü ngunexü, erü nadautüweane”, ñaperügügü. ³ Rü ngëxguma pèxmama nadautüweanegu rü poraãcü nacaixanegu, rü:

“Nachixe tá nixĩ i ngunexü” ñaperügügü. Pema nixĩ i duüxügü i togüpëxewa meã pemaxënetaxü, natürü chixexügu perüxĩnüë. Rü pema nüxü pecuèx na penangugüxü i ñuxgu tá nameãnexü

rü ñuxgu tá nachixeanexü. Natürü ñuxma na yanguxü i ngẽma cuèxruügü ga nuxcüma Tupana pemaã ixunetaxü rü tama nüxü pecuèxgüéga na tacüchiga yïxü –ñanagürü. ⁴ Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: –Ñã duüxügü i chixecümagüxü rü tama yaxõgüxü rü naxcèx ínacagü i wüxi i cuèxruü i Tupanaârü poramaã üxü. Natürü yema cuèxruü ga nuxcümaücü ga Tupanaârü orearü uruü ga Yonáxü ngupetüxürüüxicatátama nadaugü. Rü yexgumarüü na bayenañnüwa na ínaxüxüxü, rü choma rü ichatáxüwa tá íchaxüxü. Rü taxuxütáma i to i cuèxruüxü nüxü chadauxëë i ñã duüxügü –ñanagürü. Rü ñuxüchi nüxna yéma nixü ga Ngechuchu, rü inaxüãchi.

*Parichéugüarü pããrü puxëëruüchiga
(Mr 8.14-21)*

⁵ Rü yexguma naxtaxaarü tocutüwa naxïxgu ga norü ngúexügü, rü nüxü inayarüngümaë na nawemü ta íyangegüxü. ⁶ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: –¿Dücèx, pexuãëgü naxcèx i Parichéugü rü Chaduchéugüarü pããrü puxëëruü! –ñanagürü. ⁷ Rü yema norü ngúexügü rü inanaxügüe ga nügü na ñagüxü: –Ngẽma ñanagürü tüxü, erü tama tawemüta ítingegü –ñanagürügü. ⁸ Natürü ga Ngechuchu rü nüxü nacuèxama ga ñuxácü na yadexagüxü ga norü ngúexügü. Rü yemacèx ñanagürü nüxü: –¿Tüxcüü, “Tüxü nataxu i tawemü” ñaperügügü? Pema rü tama aixcüma peyaxõgü. ⁹ –¿Tama ëxna nüxü pecuèxgüéga rü nüxna pecuèxãchie ga yema wüximëxpüx ga pãü ga yema 5,000 ga yatügücèx ichabücuxü? ¿Rü ñuxre ga pexchi penaxüãcuxü

namaã ga yema naxchipëxegü ga íyaxügüxü? ¹⁰ — ¿Rü tama ëxna nüxna pecuëxãchie ga yema 7 ga pãü ga yema 4,000 ga yatügücëx ichabücuxü? ¿Rü ñuxre ga pexchi penaxüãcuxü namaã ga yema naxchipëxegü ga íyaxügüxü? ¹¹ —¿Rü ñuxãcü nixĩ i tama nüxü pecuáxü i tama pãüchiga na chidexaxü i ngëxguma ñachagu:

“¡Pexuãëgü naxcëx i Parichéugü rü Chaduchéugüarü pãüârü puxëëruü!” ñachagu? —ñanagürü ga Ngechuchu. ¹² Rü yexguma ga norü ngúexügü rü nüxü nacuëxgü ga tama pãüârü puxëëruüchiga na yadexaxü ga Ngechuchu, natürü Parichéugü rü Chaduchéugüarü nguxëëtaechiga na yïixü ga na yadexaxü.

Pedru nanangoxëë na Cristu na yïixü ga Ngechuchu

(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

¹³ Rü yexguma Checharéa ga Piripuaneârü ngaicamana nanguxgu ga Ngechuchu, rü norü ngúexügüna naca, rü ñanagürü: —¿Ñuxü ñaxü i duüxügü i chauchiga na texé chiixü i chomax? —ñanagürü. ¹⁴ Rü nüma ga norü ngúexügü rü nanangãxü rü ñanagürügü: —Nangëxma i duüxügü rü:

“Cuáü ya baiüxëëruü quixĩ” ñagüxü. Rü togü i:

“Ería quixĩ” ñagüxü. Rü togü i:

“Yeremiã quixĩ” ñagüxü. Rü togü rü:

“Wüxi ga nuxcümaücü ga Tupanaârü orearü uruü quixĩ” ñagüxü —ñanagürügü. ¹⁵ Rü yexguma ga Ngechuchu rü nüxna naca rü ñanagürü: —¿Rü pema i ñuxü ñapegüxü choxü na texé chiixü? —ñanagürü. ¹⁶ Rü Chimáü ga Pedru nanangãxü, rü

ñanagürü nüxũ: –Cuma nixĩ i Cristu ya Tupana ya maxũcũ Nane quiĩxũ –ñanagürü. ¹⁷ Rũ Ngechuchu nanangãxũ rũ ñanagürü nüxũ: –Cuma rũ aixcũma cutaãe, Pa Chimãux, Pa Yoná Nanex, erũ taxuũma i duũxũ nixĩ i cuxũ nüxũ cuèxẽẽxũ i ngẽma, natürü Chaunatü ya daxũgucũ nixĩ ya cuxũ nüxũ cuèxẽẽcũ na Nane chiĩxũ. ¹⁸ –Rũ choma cumaã nüxũ chixu rũ cuma rũ Pedru quixĩ. Rũ ngẽma cuéga rũ “nuta” ñaxũchiga nixĩ. Rũ cuma tá nixĩ i chorü duũxũgüarü dauruũ quiĩxũ. Rũ Chataná rũ tãütáma nüxũ narüyexera i ngẽma chorü duũxũgü. ¹⁹ –Rũ choma rũ tá cuxna chanaxã i chorü ore na duũxũgũmaã nüxũ quixuxũcèx na nüxũ nacuèxgũxũcèx na ñuxãcũ daxũguxũ i naãnewa nangugũxũ i ngextá Tupana ãẽxgacũ íixĩxũwa. Rũ yíxema tama cuxũ irũxĩnũẽxẽ i ngẽma ore rũ tãütáma ngẽma tichocu. Natürü yíxema meã cuxũ irũxĩnũẽxẽ i ngẽma ore rũ aixcũma ngẽma Tupana ãẽxgacũ íixĩxũwa tá tangugü –ñanagürü. ²⁰ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ norü ngúexũgũmaã nüxũ nixu, rũ ñanagürü: –¡Taxúemaãtáma nüxũ pixu na choma rũ Cristu chiĩxũ! –ñanagürü.

*Ngechuchu nanaxunagü ga norü yuxchiga
(Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27)*

²¹ Rũ yemawena inanaxügü ga norü ngúexũgũmaã nüxũ na yaxuxũ ga tacü tá nüxũ na üpetũxũ. Rũ ñanagürü: –Choma rũ Yerucharéũwa tá chaxũ, rũ ngẽma poraãcũ ngúxũ tá choxũ ningexẽẽgü. Rũ choxũ tá nimèxgü i Yudiugüarü ãẽgacügüerugü rũ paigüarü ãẽxgacügü rũ ngúexẽẽruũgü i ore i mugüwa nguxẽẽtaegũxũ. Natürü tomaẽxpũx i ngunexũ ngupetügu rũ wena

táxarü chamaxü –ñanagürü. ²² Rū yexguma ga Pedru rü nüxĩca noxrüwama Ngechuchuxü naga, rü inanaxügü ga na naxucuxẽãxü, rü ñanagürü: –Pa Corix, Tupana rü tama nanaxwèxe na ngẽmaãcü quidexaxü. Rū tãütáma ngẽmaãcü cuxü nangupetü i cumax –ñanagürü. ²³ Natürü ga Ngechuchu rü Pedrucèx nadaueguãchi, rü ñanagürü nüxü: –¡Choxna ixügachi, Pa Chatanáx, erü chixexügu choxü cunguxẽẽchaü! Rū tama Tupana nagu rüxĩnuxügu curüxĩnü, rü yatügü nagu rüxĩnuxügumare curüxĩnü i cumax –ñanagürü. ²⁴ Rū yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexügüxü ñanagürü: –Rü ngẽxguma texé chowe rüxüxchaügu, jécü nüxü tarüxo i tümaärü ngúchaü, rü namaã tapora i ngẽma guxchaxügü i tümacèx ínguxü i ñoma curuchawa tipotaxürü tüxü ixĩxẽẽxü, rü ngẽmaetüwa chowe tarüxüãma! ²⁵ Erü yixema tügü maxẽchaxẽẽchaüxẽ rü tá tayu. Natürü yixema chauxcèx yúxe rü aixcüma tá tüxü nangẽxma i maxü i taguma gúxü. ²⁶ Rū ¿Tacüwa i nüxü namexü ya wüxi ya yatü ega nayauãxgu i guxüma i ñoma i naãneärü ngẽmaxügü, natürü iyanatauxẽẽãgu i norü maxü? Erü taxucürüwama wüxi ya yatü rü norü dñerumaã naxcèx nataxe i norü maxü. ²⁷ Erü choma i Tupana Nane na duüxüxü chiixü rü wena táxarü núma chaxü. Rū ngẽxguma rü Chaunatü ya Tupanarüü tá ãẽxgacü chixĩ, rü daxücüãx i orearü ngeruügümaã tá íchangu. Rū ngẽxguma tá nixĩ i nüxü chanaxütanüxü i wüxichigü i duüxügü i ngẽma ñuxãcü chauxcèx na namaxẽxürüüãcüma maxẽxü. ²⁸ Rū aixcüma pemaã nüxü chixu rü nangẽxma i ñuxre i duüxügü i núma ngẽxmagüxü

rü täütáma nayu ñuxmatáta choxũ nadaugü na yuwa ícharüdaxũ rü aixcüma ãëxgacü ya poracü na chiixũ —ñanagürü ga Ngechuchu.

17

Ngechuchu rü toraxũãcü nangox (Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

¹ Rü 6 ga ngunexüguwena rü Ngechuchu ínayagagü ga Pedru rü Chaütiágu rü Cuáũ ga Chaütiágueneẽ. Rü nüxĩcatama wüxi ga mëxpúnewa noxrüwama namaã naxũ. ² Rü yéma yema ngúexügüpëxewa rü toraxũãcü nangox ga Ngechuchu. Rü üèxcürüũ nixĩ ga nachiwe ga na yauracüüxũ. Rü naxchiru rü ta üèxcüemarüũ nixĩ ga na nangóonexëãxũ. ³ Rü ngürüãchi yéma naxcèx nangoxgü ga Moíché rü Ería. Rü Ngechuchumaã yéma nidexagü. ⁴ Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü Ngechuchuxũ: —Pa Corix, name nixĩ nuã tangëxmagü. Rü ngëxguma cunaxwèxegu rü tá tanaxü ya tomaëxpüx ya düxenü, rü wüxi ya cuxcèx, rü náí ya Moíchécèx, rü náí ya Eríacèx —ñanagürü. ⁵ Rü yexguma íyadexayane ga Pedru rü wüxi ga caixanexũ ga nangóonexëëxũ rü natanügu nayangaixema. Rü yema caixanexüwa inanaxü ga wüxi ga naga ga ñaxũ: —Daa nixĩ ya Chaune ya nüxũ changechaũxüchicü rü namaã chataãëxüchicü. ¡Rü naga pexĩnüé! —ñanagürü. ⁶ Rü yexguma yemaxũ naxĩnüëgu ga yema ngúexügü, rü ñaxtüanegu nanangücuchiãchitanü, yerü poraãcü namuüë. ⁷ Natürü ga Ngechuchu rü naxcèx nixũ, rü nüxũ nayarüngögü, rü ñanagürü nüxũ:

—¡Ipechigü rü tâxũ ipemuũẽxũ! —ñanagürü.
 8 Rũ yexguma wenaxãrũ nadaunagütanügu, rü Ngechuchuxũĩcatama nadaugü rü taxúema ga toguexũ nadaugü. 9 Rũ yexguma ínaxĩgügu ga guma mèxpúnewa, rü Ngechuchu nayaxucuxẽgü ga taxúemaãma na nüxũ yaxugüexúcèx ga yema yéma nüxũ nadaugüxũ, ñuxmatáta yuwa ínadxgu rü wena namaũxgu. 10 Rũ ñuxũchi ga yema ngúexũgü rü Ngechuchuna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Tũxcüũ i ngẽma ngúexẽẽruũgü i ore i mugüwa nguxẽẽtaegüxũ rü ñanagürügü:

“Ería tá nixĩ ya nüxĩra cuxũpa nuã ücü?” ñanagürügü. 11 Rũ Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —Aixcüma nixĩ i Ería na nüxĩra tá núma naxũxũ na chauxũpa Tupanacèx yamexẽẽãxúcèx i duũxũgü. 12 Natürü choma pemaã nüxũ chixu, rü Ería rü marü núma naxũ, natürü duũxũgü rü tama nüxũ nacuèxgü na texe yĩxũ. Rũ yemacèx chixri namaã nachopetü. Rũ ngẽxgumarüũ tá ta nixĩ na chixri tá chomaã nachopetüxũ i duũxũgü —ñanagürü. 13 Rũ yexguma ga yema ngúexũgü rü nüxũ nicuèxãchitanü ga Cuáũ ga baiũxẽẽruũchiga na yĩxũ ga yema Ngechuchu namaã nüxũ ixuxũ.

Ngechuchu rü nanamexẽẽ ga wüxi ga bucü ga ngoxo nawa yexmacü

(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)

14 Rũ yexguma duũxũgü íyexmaxũwa nangugügu, rü wüxi ga yatü Ngechuchucèx nixũ. Rũ napèxegu nayacaxãpũxü rü ñanagürü nüxũ: 15 —Pa Corix, ¡nüxũ nangechaũ ya chaune rü naxcèx yataanexẽẽ! Erü muẽxpũxcüna rü naxãũãẽxũ, rü poraãcü nüxũ nangux. Rũ

muẽxpüxcüna rü üxüxetügu nayanguxẽẽ, rü
 ẽxna dexágu. ¹⁶ —Rü nuã curü ngúexügüxütawa
 chanaga, natürü nümagü rü tama nüxü nacüexgü
 na namexẽẽgüãxü —ñanagürü. ¹⁷ Rü yexguma
 Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü nüxü
 ga yema duüxügü ga yéma yexmagüxü: —Pa
 Duüxügü i Tama Yaxõgüxü i Chixri Maxẽxü,
 çñuxguratáta i pemaã chanuxmaxü rü yaxna
 pemaã chaxĩnüxü? ¡Nuã penaga ya yima bucü!
 —ñanagürü. ¹⁸ Rü Ngechuchu nananga ga yema
 ngoxo ga guma bucüwa yexmaxü. Rü yemaãcü
 ínatexüchi ga yema ngoxo. Rü yexgumatama
 naxcèx nitaane ga guma bucü. ¹⁹ Rü yemawena
 ga norü ngúexügü rü noxrüwama Ngechuchumaã
 nidexagü. Rü nüxna nacagüe, rü ñanagürügü
 nüxü: —Pa Corix, çtüxcüü i toma rü taxuacüma
 ínatexüchi i ngẽma ngoxo? —ñanagürügü. ²⁰ Rü
 Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü nüxü: —
 Pema rü taxuacüma ípenatexüchi erü tama aixcüma
 peyaxõgü. Rü aixcüma pemaã nüxü chixu, rü
 ngẽxguma chi woo wüxi ya motachachirerüxü
 naxiraxüchigu i perü õ, rü chi daa mẽxpúnemaã
 nüxü pixuxgu na yaxügachixüçèx, rü chi pega
 naxĩnü. Rü taxuxü chima pexü naguxcha ega
 aixcüma peyaxõgü. ²¹ —Natürü ñaãrüü i ngoxo
 rü tama ínaxüxü ega tama ixaureãcüma iyumüxẽgu
 —ñanagürü.

*Ngechuchu rü wenaxãrü nanaxunagü ga norü
 yuxchiga*

(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)

²² Rü yexguma norü ngúexügümaã Gariréaarü
 naãnegu yaxüxgu ga Ngechuchu, rü norü

ngúexügümaã nüxü nixu, rü ñanagürü: –Choma ya Tupana Nane na duñxüxü chíxü, rü chixri tá chomaã nachopetü rü ãëxgacügüna tá choxü namugü i duñxügü. ²³ –Rü tá choxü nimëxgü, natürü tomaëxpüx i ngunexüguwena rü wena táxarü chamaxü –ñanagürü. Rü yexguma yema orexü naxïñëgu ga norü ngúexügü, rü poraãcü nangechaügü.

Ngechuchu ngïxü naxütanü ga yema dïëru ga tupauca ga taxüñecëx ngïxü nayauxgücü

²⁴ Ngechuchu rü norü ngúexügümaã Capernáüärü ñãnewa naxï. Rü yexguma yéma nangugügu rü Pedruxü ñayadaugü ga yema yatügü ga tupauca ga taxüñecëx dïëru ngïxü yauxgüxü. Rü Pedruna nacagüe rü ñanagürügü: –¿Yima curü Cori rü tama ëxna ngïxü naxütanü i ngëma dïëru i tupauca ya taxüñeärü ixïcü? –ñanagürügü. ²⁵ Rü Pedru nanangãxü, rü ñanagürü: –Ngëmaãcü nanaxütanü –ñanagürü. Rü yixcama ga yexguma ñxgu naxücuxgu ga Pedru, rü Ngechuchuxira Pedrumaã nidexa, rü ñanagürü nüxü: –¿Ñuxü ñacuxü i cumax, Pa Pedrux, rü ngextá nixï i nayauxgüãxü i norü dïëru i guxü i nachiüãneärü ãëxgacügü? ¿Cuxcëx i nügütanüwatama rü ëxna togü i duñxügütanüwa? –ñanagürü. ²⁶ Rü Pedru nanangãxü, rü ñanagürü: –Maneca togü i duñxügütanüwa nixï i nayauxgüãxü –ñanagürü. Rü ñuxüchi Ngechuchu nanangãxü rü ñanagürü: –Rü ngëxguma ngëmaãcü yixïgu, rü yixema na Tupanaärü ixïgüxü rü taxucëxma tanaxütanügü. ²⁷ –Natürü ngëma na taxúema tamaã nuxücëx, rü chanaxwëxe i cuyaxütanü i ngëma dïëru. ¡Rü yéa

naxtaawa naxũ, rü ngẽma yapoxwaxe! ;Rü ngẽma nüxĩraũxũ i choxni i cunapoxwaũxũ rü naãxwa tá nüxũ icuyangau i wüxi i dñeru i nagu mexũ na yangutanũxẽxũcẽx i chauxcẽx rü cuxcẽx rü ta! ;Rü tupauca ya taxũnewa nange i ngẽma dñeru, rü yaxũtanũ! —ñanagürü.

18

¿Texé tá tixĩ ya guxããrũ yexera ixĩxẽ?

(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

¹ Rü yexguma ga norü ngúexũgü rü Ngechuchucẽx naxĩ rü nüxna nacagü, rü ñanagürügü: —¿Pa Corix, texé tá tixĩ ya guxããrũ yexera ixĩxẽ i ngẽma Tupana ãẽxgacü íxĩxũwa? —ñanagürügü. ² Rü yexguma ga Ngechuchu rü wüxi ga buxũcẽx naca, rü norü ngúexũgüarü ngãxũtanügu nanachixẽẽ. ³ Rü ñuxũchi ñanagürü nüxũ: —Dücẽx, Pa Chorü Ngúexũgüx, aixcüma pemaã nüxũ chixu, rü ngẽxguma tama nüxũ perüxoegu i ngẽma na togüarü yexera pegü pixĩgüxẽẽchaũxũ rü ñuxũchi tama ñaã buxũrũũ pegü íperüíragu, rü taxucürüwa pichocu i ngextá Tupana ãẽxgacü íxĩxũwa. ⁴ —Rü aixcüma yixema tügü íruxíraxe rü ñaã buxũrũũ ixĩxẽ, rü yixema tá tixĩ ya guxããrũ yexera ixĩxẽ i ngextá Tupana ãẽxgacü íxĩxũwa. ⁵ —Rü texé ya chauégagu meã nayaxúxe i wüxi i buxũ i ñaãrũũ ixĩxũ rü choxũ nixĩ i tayaxuxũ.

Naxãücüma nixĩ na pecadugu inguxũ

(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

⁶ —Rü texé ya pecadugu nanguxẽexẽ i wüxi i ñaã buxũgü i choxũ yaxõgüxũ rü tümacẽx rü

narümemaẽ chi nixĩ na noxtacüma wüxi ya nuta tūmanaãwa nayangacuchixũ, rü ñuxũchi ngẽmaãcü taxtüchiüwa tüxũ nayarütáexũ na ngẽxma tayuxücèx. ⁷ —Ñoma i naãnecũãx i duũxũgücèx rü wüxi i taxũ i ngechaũ nixĩ na nangẽxmaxũ i muxũchixũ i tacü i pecadugu nayixẽexũ. Rü guxũguma tá nangẽxma i ngẽma chixexũgü, natürü wüxi i ngechaũxũchi tá nixĩ naxcèx i ngẽma yatü i togüxũ pecadugu nguxẽexũ. ⁸ —Rü ngẽmacèx i ngẽxguma chi cuxmèx rü ãxna cucutü pecadugu cuxũ nguxẽẽgu, rü name nixĩ i noxtacüma ícunadae rü yaxũgu cuyaña. Erü narümemaẽ nixĩ i cuboxmèxãcüma rü ãxna cubocutüãcüma na cunayaxuxũ i curü maxũ na tama guxũne ya cuxmèxmaã rü ãxna guxũne ya cucutümaã üxü ya taguma ixoxũnewa quitèxcuchixũcèx. ⁹ —Rü ngẽxguma chi cuxetü pecadugu cuxũ nguxẽẽgu, rü name nixĩ i ícunacaxũchi, rü yaxũgu cunaña. Erü narümemaẽ nixĩ i wüxixetümaã na cunayaxuxũ i curü maxũ na tama guxũne ya cuxetümaã üxü ya ngoxogü nagu poxcuenewa na quitèxcuchixũcèx. [Rü ngẽmaãcü woo cuxũ naguxchagu, natürü name nixĩ i nüxna quixũgachi i guxũma i ngẽma chixexũgü i nagu cunguchaũxũ.]

*Ore ga carneru ga iyarütaxuxũgu ixuxũ
(Lc 15.3-7)*

¹⁰ —Rü tama name i nüxũ pexoox i wüxi i buxũ i ñaãrũ choxũ yaxõxũ. Erü ngẽma norü dauruũgü i orearü ngeruũgü i daxũcũãx rü guxũguma Chaunatü ya daxũgücüpèxewa nangẽxmagü na ngẽma ngẽma buxũetüwa nachogüxũcèx. ¹¹ —Rü choma i Tupana Nane na duũxũxũ chíixũ rü

núma chaxũ na chanamaxẽxẽxũcèx i duũxũgũ iyarũtauxexũ. ¹² –¿Rũ ñuxũ ñapegũxũ i pema ega wüxi ya yatü rü nüxũ nangẽxmagu i 100 i carnerugũ rü wüxi nüxũ iyarũtauxgu? ¿Taux êxna i nachitaũgu namugũãxũ i ngẽma 99, rü ñuxũchi naxcèx yadauxũ i ngẽma nüxũ iyarũtaxuxũ? ¹³ –Rũ ngẽxguma nüxũ iyangauxgu, rü namaã nataãẽxũchi i ngẽma norü carneru. Rũ woo guxũguma namaã nataãẽ i ngẽma 99 i tama iyarũtauxexũ, natürü yexeraãcũxũchi namaã nataãẽ i ngẽma wüxi i iyarũtaxuxũ, erü marü nüxũ inayangau. ¹⁴ –Rũ ngẽxgumarũü ta nixĩ ya Penatü ya daxũgucü na tama nanaxwèxexũ na wüxi i ñaã buxũ na iyarũtaxuxũ.

*Ñuxãcü tamücüxũ na ingechaũxũchiga
(Lc 17.3)*

¹⁵ –Rũ ngẽxguma cueneẽ chixexũ cumaã üxgu, rü name nixĩ i nüxĩcatama namaã quidexa, rü nüxna nüxũ cucuèxãchixẽẽ i ngẽma norü chixexũ i cumaã naxũxũ. Rũ ngẽxguma cuga naxĩnũgu, rü marü wenaxarü mexũcèx cunataeguxẽẽ i ngẽma cueneẽ. ¹⁶ –Natürü ngẽxguma tama cuga naxĩnũgu i ngẽma cueneẽ, rü name nixĩ i naxcèx cuca i wüxi rü êxna taxre i duũxũgũ na nümagũ rü ta namaã yadexagũxũcèx i ngẽma cueneẽ. ¹⁷ –Rũ ngẽxguma rü ta tama nüxũ inaxĩnũgu i ngẽma taxre i duũxũgũarü ore, rü name nixĩ i guxũ i yaxõgũxũmaã nüxũ quixu na ngẽma cueneẽmaã yadexagũxũcèx. Rũ ngẽxguma rü ta tama nüxũ inaxĩnũgu i ngẽma yaxõgũxũãrũ ore, rü name nixĩ i wüxi i duũxũ i tama yaxõxũrũũgu namaã curũxĩnü. ¹⁸ –Rũ aixcüma pemaã nüxũ

chixu rü yíxema núma ñoma i nañnewa tama pexü irüxĩnũxê i chorü ore rü tãũtãma Tupana ãẽxgacü íxĩxũwa tichocu. Natürü yíxema meã pexü irüxĩnũxê i ngẽma ore rü aixcũma ngema tá tangu. ¹⁹ –Rü pemaã nüxũ chixu rü ngẽxguma chi taxre i pema i núma ñoma i nañnewa rü wüxigu tacücèx ípecaxgu i Chaunatü ya daxũgucũxũtawa, rü nüma ya Chaunatü rü tá pexna nanaxã. ²⁰ – Erü ngẽma ngextá taxre rü ẽxna tomaẽxpũx i duũxũgü chauégagu íngutaquẽxexũwa, rü choma rü ta norü ngãxũtanũwa changẽxma –ñanagürü. ²¹ Rü yexguma ga Pedru rü Ngechuchucèx nixũ, rü nüxna naca, rü ñanagürü: –¿Pa Corix, ngẽxguma chaueneẽ chixexũ chomaã üxgu, rü ñuxreẽxpũxcüna i namexũ na nüxũ nüxũ changechaũxũ naxcèx i ngẽma chixexũ i chomaã naxũxũ? ¿Rü marü namexũ i cuxcèx ega 7 ẽxpũxcüna yixĩgu na nüxũ nüxũ changechaũxũ? –ñanagürü. ²² Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: –Tama name i 7 ẽxpũxcünaxĩcatama nüxũ nüxũ cungechaũ. Natürü guxũgutãma nixĩ i nüxũ nüxũ na cungechaũxũ woo 70 ẽxpũxcüna i 7 wa nangu –ñanagürü.

Ore ga ãẽxgacüarü duũxũ ga tama namücüaxũ nüxũ ngechaũxũ ga norü ngetanũgu ixuxũ

²³ Rü Ngechuchu rü ñanagürü: –Rü ngẽma Tupana na ãẽxgacü íxĩxũ, rü ñoma wüxi ga nachiuãneãrũ ãẽxgacü ga norü duũxũgü ga nüxũ nangetanũgũxũmaã namexẽẽchaũxũrũũ nixĩ. ²⁴ –Rü yexguma inaxũgũãgu ga meã nüxũ na yadaugũxũ ga yema nüxũ nangetanũgũxũpane, rü naxũtawa nanagagü ga wüxi ga norü duũxũ

ga taxüchicü ga dīēru nūxū ngīxū ngetanūxū.
²⁵ —Natürü ga yema norü duūxū rü nangearü dīēruāx, rü taxuacüma norü cori ga āēxgacüaxū nanaxütanüega. Rū yemacēx ga yema āēxgacü rü norü churaragūxū namu na to ga corixū namaā nataxegūxūcēx ga yema yatü, wūxigu tümamaā ga naxmēx rü naxācügü rü norü yemaxūgü, na yema natanü ga dīērumaā naxütanūāxūcēx ga norü ngetanü. ²⁶ —Rū yexguma ga yema norü duūxū rü norü āēxgacüpēxegu nacaxāpūxū, rü nūxū nacèèxū, rü ñanagürü:

“Pa Corix ¡choxū nangechaū! Rū marü tá chapuracü, rü tá cuxū chanaxütanü i guxūma”, ñanagürü. ²⁷ —Rū yema norü āēxgacüaxū nangechaütümüū, rü yemacēx namaā nūxū nixu ga marü tama nūxū na naxütanūāxūcēx ga yema norü ngetanü. Rū ñūxūchi ínananguxuchixēē.
²⁸ —Natürü yexgumatama yéma āēxgacüxūtawa ínaxūūxgu ga yema yatü, rü nūxū inayangau ga wūxi ga namücü ga írarüwatama nūxū nangetanūxū. Rū yema yatü rü nūxna natūxüe, rü nananuxnaxā, rü ñanagürü nūxū:

“¡Choxū ngīxū naxütanü i ngēma dīēru i ngīxū cungetanücü!” ñanagürü. ²⁹ —Rū yexguma ga yema namücü rü yema yatüpēxegu nacaxāpūxū, rü nūxū nacèèxū, rü ñanagürü:

“Pa Chomücüx, ¡choxū nangechaū! Rū marü tá chapuracü, rü tá cuxū chanaxütanü i guxūma”, ñanagürü. ³⁰ —Natürü ga yema yatü rü tama nūxū nacuáxchaū ga yema ore. Rū poxcupataūgu tūxū napoxcuama ñūxmata nūxū tanaxütanü ga yema tümāñrü ngetanü. ³¹ —Rū yexguma togü

ga yema ãëxgacüarü duüxügü nüxü daugügu ga yema ngupetüxü, rü poraãcü naãëwa nangux ga yema naxüxü ga yema yatü. Rü norü corixütawa naxi rü nüxü nayarüxugüe ga guxüma ga yema ngupetüxü. ³² –Rü yexguma ga yema ãëxgacü rü nanamu ga norü churaragü na naxütawa nagagüãxücèx ga yema yatü. Rü yexguma naxütawa nanguxgu, rü ñanagürü nüxü:

“Wüxi i chixexü i chorü duüxü quixi. Choma rü cuxü nüxü changechaü ga yema choxü cungetanüxü, erü choxü cucèèxü na tama cuxü chapoxcuxücèx. ³³ –Rü cuma rü chita nüxü nüxü cungechaü i ngëma cumücü i cuxü nangetanüxü, yexgumarüü ga choma rü cuxü nüxü na changechaüxürüü ga yema choxü cungetanüxü”, ñanagürü nüxü. ³⁴ –Rü poraãcü nanuxüchi ga yema ãëxgacü. Rü norü churaragüxü namu na napoxcugüãxücèx ga yema yatü ñuxmata guxü nüxü naxütanü ga yema nüxü nangetanüxü – ñanagürü ga Ngechuchu. ³⁵ Rü ñuxüchi ñanagürü ta: –Rü ngëxgumarüü tá pemaã nanaxü ya Chaunatü ya daxügücü i ngëxguma tama wüxichigü aixcüma peenexëgüaxü nüxü perüngümaegu i ngema chixexü i pemaã naxüxü –ñanagürü.

19

Parichéugü rü Ngechuchuna nacagüe i táxmèxchiga

(Mr 10.1-12; Lc 16.18)

¹ Rü yema ñaxguwena ga Ngechuchu rü inaxüãchi ga Gariréaarü naãnewa. Rü natü ga Yudáüärü tocutüwa naxü ga Yudéaarü naãnewa.

² Rū muxūma ga duūxūgū nawe narūxī, rū nūma ga Ngechuchu rū yéma nanameēxēē ga yema idaaweexū. ³ Rū Ngechuchucèx naxī ga ñuxre ga Parichéugū, rū nūxna nacagū rū ñanagürügü: — ¿Cuxcèx namexū i wūxi i yatü na ínatáxmèxmarexū ega tacü rū chixexū taxūxgu ya naxmèx? — ñanagürügü. Rū yemaäcü nūxna nacagū yerü Ngechuchuxū chixexūgu nanguxēēgūchaū. ⁴ Rū Ngechuchu nanangāxū rū ñanagürü: —¿Taguma ēxna nawa pengúe i ngēma Tupanaärü ore i ümatūxū i nūxū ixuxū ga noxri Tupana naxūxgu ga duūxūgū, rū yatūxū rū ngecūxū na naxūxū? ⁵ — Rū ñanagürü ga Tupana:

“Rū ngēmacèx ya yatü rū tá nanatü rū naēna nixūgachi na namèxmaã inaxāūxūcèx. Rū ngēmaäcü i ngēma taxre rū ñoma wūxitama i duūxürüü tá nixīgü”.

⁶ —Rū ñuxūchi tama taxre nixī, rū wūxitama nixī. Rū ngēmacèx taxucürüwa texé nügüna tayaxīgachitanūxēē i ngēma taxre i Tupana nügüna mugūxū —ñanagürü. ⁷ Rū yexguma Ngechuchuna nacagū rū ñanagürügü: —¿Tūxcüü nixī ga Moïché ga duūxūgūmaã nūxū yaxuxū rū ngēxguma texé tūmamèxū ítáxchaūgu rū name nixī i wūxi i popera i tēxgūpane ngīxna taxā, rū ñuxūchi ngīxū ítatèx? ñaxū —ñanagürügü. ⁸ Rū Ngechuchu nanangāxū, rū ñanagürü nūxū: —Pegagu nixī ga Moïché ga tama pexna nachúxāxū na pexmèxū ípetáxū. Yerü nūma nūxū nacuèx na tama aixcūma peyaxögūxū. Natürü noxriarü ügūgu rū tama yemaäcü nixī. ⁹ —Rū choma pemaã nūxū chixu rū tama name na texé tūmamèxū ítáxū ega tama naī ya yatümaã

nangẽãẽxũgagu yixĩgu. Rũ ngẽxguma chi yima yatũ rũ ñuxũchi naĩ i ngemaã naxãxmèxgu, rũ chixexũ naxũ, rũ ñoma naĩ i ngemaãmare nangẽãẽxũrũ nixĩ. Rũ texé ya ngĩmaã amaxẽ i ngẽma nge i ngĩte ngĩxũ ítèxcũ, rũ ñoma naĩ i ngemaãmare itapexũrũ tixĩ –ñanagürũ ga Ngechuchu. ¹⁰ Rũ ñuxũchi ga norũ ngúexũgũ rũ ñanagürũgũ nũxũ: –Ega ngẽmaãcũ yixĩgu rũ name nixĩ i noxtacũma tama naxãmèx ya yatũ rũ tama ixãte i nge –ñanagürũgũ. ¹¹ Rũ Ngechuchu norũ ngúexũgũxũ nangãxũ rũ ñanagürũ: –Taxucürũwa guxũma i duũxũgũ nũxũ nacuèx i tacũchiga na yĩxũ i ngẽma nguxẽetae. Natürũ yixema Tupana tũxũ nũxũ cuèxèxèxĩcatama tixĩ ya nũxũ cuèxgũxe. ¹² –Rũ nangẽxma i nagúxũraũxũ i guxchaxũ na tama naxãmèxücèx ya yatũ. Erũ nũmaxũ i yatũ rũ woetama taxucürũwa naxãmèx erũ norũ bucũma nangepũxũchare. Rũ nũmaxũ i yatũ rũ taxucürũwa naxãmèx erũ nayauxpũxũcharee. Rũ togũ tama naxãmèx erũ Tupanaãrũ ngúchaũxĩcatama naxũgũchaũ. Rũ texé ya ngẽmaãcũ maxchaũxẽ rũ marũ name i ngẽmaãcũ tamaxũ –ñanagürũ ga Ngechuchu.

*Ngechuchu rũ buxũgũxũ nameãxẽ
(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)*

¹³ Rũ duũxũgũ rũ Ngechuchuxũtawa nanagagũ ga ñuxre ga buxũgũ na Ngechuchu nũxũ ingõgũxũcèx rũ namaã nayumũxèxũcèx. Natürũ ga Ngechuchuarũ ngúexũgũ rũ inanaxũgũe ga na yangagũãxũ ga yema duũxũgũ ga Ngechuchuxũtawa buxũgũxũ gagũxũ. ¹⁴ Natürũ ga Ngechuchu rũ ñanagürũ nũxũ ga norũ

ngúexügü: –Marü name i chauxütawa naxĩ i buxügü. ¿Rü tãxũ i nüxna penachuxuxũ! Erü Tupana âëxgacü íxĩxũwa rü tümacèx nixĩ ya yíxema ñaã buxügürüü meã yaxöguxe –ñanagürü.
¹⁵ Rü ñuxũchi ga Ngechuchu rü yema buxügüétü naxümëx. Rü yemawena inaxũãchi ga yéma.

*Wüxi ga ngextüxcü ga dïëruãxũchicü
 Ngechuchumaã nidexa*

(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)

¹⁶ Rü wüxi ga ngextüxcü rü Ngechuchuxütawa nangu, rü nüxna naca, rü ñanagürü: –Pa Ngúexëëruü ya Mecüx, ¿tacü tá chaxüxũ na chanayaxuxüçèx i maxũ i taguma gúxũ? –ñanagürü. ¹⁷ Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: –¿Tüxcüü “Mecü” ñacurügü choxũ? Erü Tupanaxĩcatama nixĩ ya mecü ixĩcü, rü nataxuma i to. Natürü ngëxguma cunayauxchaügu i maxũ i taguma gúxũ, rü ¿naga naxĩnü i Tupanaärü mugü! –ñanagürü. ¹⁸ Rü yexguma ga guma ngextüxcü rü ñanagürü: –¿Ngëxürüüxũ tá nixĩ i Tupanaärü mugü i naga chaxĩnüxũ? –ñanagürü. Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: –¿Tãütáma cumáëta, rü tãütáma naĩ i ngemaã icupe, rü tãütáma cungtèèx, rü tãütáma doraxũ quixu i togüchiga! ¹⁹ –¿Rü tümaga naxĩnü ya cunatü rü cue, rü nüxũ nangechaü i cumücügü ngëma na cügü cungechaüxürüü! –ñanagürü. ²⁰ Rü yexguma ga guma ngextüxcü rü ñanagürü: –Guxüma i ngëma mugü i nüxũ quixuxũ rü woetama chorü bucüma meã chayanguxëë. ¿Rü ¿tacü rü to tá chaxü na choxũ nangëxmaxüçèx i maxũ i taguma gúxũ? –ñanagürü. ²¹ Rü

Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: — Ega aixcüma Tupanapëxewa mecü quixixchaũgu, rü name nixĩ i namaã cutaxe i guxũma i curü ngẽmaxũgü rü togü i ngearü ngẽmaxũãxgüxũna cunaxã i ngẽma curü natanü. Rü ngẽxguma tá cuxũ nangẽxma i cuchica i daxũguxũ i naãnewa. Rü ñuxũchi marü name i chowe curüxũ — ñanagürü. ²² Natürü yexguma yemaxũ naxĩnügu ga guma ngextüxcü rü poraãcü nangechaũ, yerü namuãrü dïeruãxũchi. ²³ Rü yexguma ga Ngechuchu rü norü ngúexũgüxũ ñanagürü: — Aixcüma pemaã nüxũ chixu rü naguxchaxüchi nixĩ na wüxi i duũxũ i dïeruãxũchixũ rü Tupana ãëxgacü íixixũwa na nanguxũ. ²⁴ — Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü ñoma wüxi i cameyu na taxucürüwama wüxi ya ucumaxëtüwa naxüpetüxũãrü yexera narüguxchamaë naxcèx i wüxi i duũxũ i dïeruãxũchixũ na yaxücuxũ i ngextá Tupana ãëxgacü íixixũwa —ñanagürü. ²⁵ Rü yexguma yemaxũ naxĩnüëgu ga norü ngúexũgü rü poraãcü nabèixãchiãëgü. Rü nügüna nacagüe rü ñanagürügü: —¿Rü texé tá ëxna tixĩ ya nayaxúxe i maxũ i taguma gúxũ? — ñanagürügü. ²⁶ Rü Ngechuchu nüxũ nadawenü rü ñanagürü nüxũ: —Duũxũgü rü taxuacüma nügü namaxëë, natürü Tupanaãxũ rü natauxcha na namaxëxëãxũ —ñanagürü. ²⁷ Rü yexguma ga Pedru rü ñanagürü nüxũ: —Pa Corix, toma rü marü ítanawogü ga guxũma ga torü yemaxũgü na cuwe tarüxixũcèx. ¿Rü facü tá nixĩ i torü natanü i ñuxmax? —ñanagürü. ²⁸ Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü nüxũ: —Aixcüma pemaã nüxũ chixu rü ngẽma ngunexũ i Tupana nagu

nangexwacaxũxẽẽxũ i guxũma, rü choma rü ãẽxgacü ya tacü tá chixĩ. Rü chorü tochica i mexẽchixũwa tá charüto. Rü pema i 12 i chorü ngüexũgü na chowe perũxĩxũ rü pema rü tá ta pexũ nangẽxma i perü tochicaxũ i mexẽchixũ i chauxũtawa. Rü ngema tá perütogü na norü maxũchigacèx nüxũ picagũxũ i guxũma i Yudíugü. ²⁹ Rü guxãma ya yíxema tümápatá chauxcèx ítáxe, rü ãxna tümãeneẽgü rü tümãeyèxgũxũ chauxcèx ítáxe, rü ãxna tümánatü rü tümãẽxũ chauxcèx ítáxe, rü ãxna tümãmèx rü tümãxãcügũxũ rü tümããrũ naãne chauxcèx ítáxe, rü 100 ãxpũxcüna i ngẽma noxri tüxũ ngẽxmaxũãrũ yexera tá tayaxu. Rü naetü tá tanayaxu i maxũ i taguma gúxũ. ³⁰ —Natürü muxũma i nümaxũ i ñoma i naãnewa duũxũgü wixpẽxewa ügũxẽẽxũ, rü daxũgũxũ i naãnewa rü Tupana tá wixweama nanaxügũxẽẽ. Rü muxũma i nümaxũ i ñoma i naãnewa duũxũgü wixweama ügũxẽẽxũ, rü daxũgũxũ i naãnewa rü Tupana tá wixpẽxewa nanaxügũxẽẽ.

20

Ore ga puracütanüxũgu ixuxũ

¹ —Rü ngẽma Tupana ãẽxgacü íxĩxũwa rü ñoma wüxi ga ubanecüarü yora ga pèxmama norü puracütanüxũ ta yadaucürüũ nixĩ. ² Rü yema puracütanüxũmaã nanamexẽẽ na wüxítachinü ga dñerugu nüxũ na naxütanüãxũcèx ga wüxichigü ga ngunexũgu. Rü ñuxũchi naãnewa nanamugü na yéma yapuracüexũcèx. ³ —Rü yixcama ga 9 arü oragu rü ínayadau ga ngextá yatügü ga puracüçèx daugũxũ íngutaquẽxegũxũxũwa. Rü yexma nüxũ

nayangau ga ñuxre ga yatügü ga ngearü puracüãxgüxü. ⁴—Rü ñanagürü nüxü:

“¡Ngema chorü ubanecüwa peyapuracüe! Rü meã tá pexü chanaxütanü”, ñanagürü. Rü nümagü rü yéma naxĩ. ⁵—Rü yema ubanecüarü yora rü tocuchigu rü wenaxãrü togü ga puracütanüxü ta nayadau. Rü tomaẽxpüxarü oragu ga yáuanecü rü wenaxãrü yexgumarüü ta nayadau. ⁶—Rü yix-cama ga wüximẽxpüxarü oragu ga yáuanecü rü wenaxãrü ínayadau ga ngextá yatügü ga puracücèx daugüxü íngutaquẽxegüxüxüwa. Rü yexma nüxü nayangau ga ñuxre ga togü ga yatügü ga ngearü puracüãxgüxü. Rü ñanagürü nüxü:

“¿Tüxcüü i pema rü nuxã perüchomare i guxü i ñoma i ngunexügu, rü tama pepuracüe?” ñanagürü. ⁷—Rü nümagü nanangãxügü, rü ñanagürügü nüxü:

“Tama tapuracüe erü taxúema toxçèx tadau na tüxü tapuracüexüçèx”, ñanagürügü. Rü yexguma ga yema naãneãrü yora rü ñanagürü nüxü:

“¡Pema rü ta ngema chorü ubanecüwa pexĩ rü peyapuracüe! Rü meã tá pexü chanaxütanü”, ñanagürü. ⁸—Rü yexguma marü nachütagu rü yema naãneãrü yora, rü naxçèx naca ga norü puracütanüxüãrü dauruü, rü ñanagürü nüxü:

“¡Naxçèx naca i ngẽma puracütanüxü. Rü nüxĩra nüxü naxütanü i ngẽma wixwenaxüchima ngẽma ìxü, rü nawa tá icuyacuẽxẽẽ i ngẽma nüxĩra ngẽma puracüexü!” ñanagürü. ⁹—Rü yéma naxĩ ga yema puracütanüxü ga wüximẽxpüxarü oragu ga yáuanecü puracüwa ìxü. Rü wüxichigü

ngĩxũ nayauxgũ ga wũxitachinũ ga dĩaeru. ¹⁰ — Rũ yemawena rũ yéma naxĩ ga yema nũxĩrama puracũexũ ga puracũtanũxũ. Rũ nũmagũ nagu naxĩnũegu rũ yexera tá ngĩxũ nayauxgũ ga dĩaeru, natũrũ nũmagũ rũ ta ngĩxũ nayauxgũ ga wũxitachinũtama ga dĩaeru ga wũxichigũ. ¹¹ — Rũ yexguma ngĩxũ nayauxgũgu rũ inanaxũgũe ga chixri na yadexagũxũ nachigagu ga yema naãneãrũ yora. ¹² — Rũ ñanagũrũgũ:

“Yixema rũ guxũ i ngunexũgu ùexcũxetũwa tapuracũe, natũrũ i ñãã puracũtanũxũ i wixwena xũchi íngugũxũ rũ wũxi i oratama napuracũe. Natũrũ ngẽma tũxũ naxũtanũãxũẽxpũxtama nũxũ nanaxũtanũ”, ñanagũrũgũ. ¹³ — Natũrũ ga yema ubanecũarũ yora nanangãxũ, rũ ñanagũrũ nũxũ ga wũxi ga yema puracũtanũxũ:

“Pa Chomũcũx, tama cuxũ changĩx. ¿Tama ẽxna i wũxitachinũgu yĩxũ ga chomaã cunamexẽẽxũ na cuxũ chanaxũtanũxũ i ngẽma puracũ? ¹⁴ — ¡Ñãã i curũ dĩaeru, rũ íxũ! Rũ ngẽma puracũtanũxũ i wũxi i oratama puracũexũ, rũ choma nũxna ngĩxũ chaxãxchaũ i ngẽma cuxna ngĩxũ chaxãcũẽxpũx. ¹⁵ — ¿Tama ẽxna name i ngẽma choma chanaxwẽxexũãcũma ngĩmaã na chaxũxũ i chorũ dĩaeru? ¿Rũ ẽxna quixãũxãchi erũ ngẽmaãcũ chamecũma?” ñanagũrũ. ¹⁶ — Rũ yixema ñũxma duũxũgũ wixweama tũxũ ùgũxẽexẽ, rũ daxũguxũ i naãnewa rũ Tupana tá wixpẽxewa tũxũ naxũgũxẽẽ. Rũ yixema ñũxma duũxũgũ wixpẽxewa tũxũ ùgũxẽexẽ rũ daxũguxũ i naãnewa rũ Tupana tá wixweama tũxũ naxũgũxẽẽ. Erũ Tupana rũ muxũchiena naxu,

natürü noxretama tixĩ ya yíxema tũxũ nadexe
—ñanagürü ga Ngechuchu.

*Ngechuchu rü norü tomaẽxpücüna nanaxunagü
ga norü yuxchiga*

(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

¹⁷ Rũ yexguma namagu yaxũxgu ga Ngechuchu
ga Yerucharéüwa na naxũxũ rü noxrüwama
naxcèx naca ga yema 12 ga norü ngúexũgü,
rü ñanagürü nũxũ: ¹⁸ —Pema nũxũ pecuèx na
marü ingaicaxũ na Yerucharéüwa ingugũxũ.
Rũ ngẽma rü duũxũgü rü tá chixri chomaã
nachopetü. Rũ tá paigüarü aẽxgacügü rü
ngúexẽeruũgü i ore i mugüwa nguxẽetaegũxũna
tá choxũ namugü. Rũ nũmagü rü tá chomaã
nanaxuegugü na chayuxüçèx. ¹⁹ —Rũ tá to i
nachiũñanecũãxna choxũ namugü. Rũ ngẽmagü
tá nixĩ i chaugu idauxcúraũgũxũ rü choxũ
cuaixgũxũ. rü ñuxũchi tá curuchawa choxũ
nipotagü na ngẽxma chayuxüçèx. Natürü
tomaẽxpüx i ngunexũguwena rü tá wenaxãrũ
chamaxũ —ñanagürü.

*Wüxi ga ngũxẽèçèx íca ga Chaũtiágu rü Cuáũarũ
mamá*

(Mr 10.35-40)

²⁰ Rũ yéma iyexma ga naẽ ga Chaũtiágu rü
Cuáũ. Rũ yema taxre rü Zebedéu nanegü nixĩgü.
Rũ ngĩma rü Ngechuchucèx iyaxũ namaã ga
yema taxre ga ngĩnegü. Rũ Ngechuchupẽxegu
iyacaxãpũxũ, rü wüxi ga ngũxẽèçèx nũxna iyaca.
²¹ Rũ nũma ngĩxna naca, rü ñanagürü: —¿Tacü nixĩ
i cunaxwèxexũ? —ñanagürü. Rũ ngĩma inangãxũ
rü ngĩgürügü: —Pa Corix, ngẽxguma aẽxgacũxũ

quingucuchigu rü chanaxwèxe i cunamu na wüxi
 i ñaã chaune rü curü tügüncüwawa na natoxü,
 rü ngēma to i curü toxwecüwawa na natoxü —
 ngīgürügü. ²² Natürü Ngechuchu ngīxü nangāxü
 rü ñanagürü: —Pema rü tama nüxü pecuèx na
 tacücèx ípeçaxü. ¿Namaxã chi peporaexü i ngēma
 ngúxü i tá choxü üpetüxü? —ñanagürü. Rü
 nümagü nanangāxügü rü ñanagürügü: —Ngēmāãcü
 namaã tá taporae —ñanagürügü. ²³ Rü Ngechuchu
 nanangāxü rü ñanagürü nüxü: —Aixcüma tá nixĩ
 i chauxrüü ngúxü pingegüxü. Natürü ngēma
 chorü tügüncüwawa rü chorü toxwecüwawa na
 perütogüxücèx, rü tama choxmëxwa nangëxma
 na pexna chanaxāxü. Rü Chaunatumëxëwa
 nixĩ na nangëxmaxü i ngēma, rü nüma tá tuxna
 nanaxã ya yixema tümacèx íyĩxë —ñanagürü. ²⁴ Rü
 yexguma yemaxü naxĩnüëgu ga yema togü ga 10
 ga Ngechucharü ngüexügü, rü Chaütiágumaã
 rü Cuáümaã nanuë. ²⁵ Natürü Ngechuchu
 naxcèx naca rü ñanagürü nüxü: —Pema nüxü
 pecuèx rü guxü i nachiuñnegüarü ãëxgacügü rü
 poraãcü nanamu i norü duüxügü. Rü ngēma
 ãëxgacügü i taxügü rü norü duüxügüarü yora
 nügü nixĩgüxëë. ²⁶ —Natürü täütama ngēmaãcü
 nixĩ i petanüwa. Rü ngëxguma texé naxwëxegu
 na ãëxgacü tiixü i petanüwa, rü name nixĩ
 i noxri rü guxãärü ngüxëëruü tixĩ. ²⁷ —Rü
 ngëxguma chi texé i petanüwa naxwëxegu na
 tümamücügüeru na tiixü, rü name nixĩ i noxri rü
 guxüma i tümamücügüarü ngüxëëruü tixĩ. ²⁸ —Yerü
 chomatama i Tupana Nane na duüxüxü chiixü
 rü tama togü choxü rüngüxëëxücèx nixĩ i núma

chaxũxũ. Natürü núma chaxũxũ na duũxũgũxũ charüngũxẽxũcèx rü naxcèx na chayuxũcèx rü ngẽmaãcü chanaxütanũxũcèx na muxũma i nũmagü rü nüxũ nangẽxmaxũcèx i maxũ i taguma gũxũ –ñanagürü.

Ngechuchu nanameẽxẽẽ ga taxre ga ngexetügũxũ

(Mr 10. 46-52; Lc 18.35-43)

²⁹ Rũ yexguma Ngechuchu norü ngũexũgũmaã Yericúarü ãñewa íchoũxgu, rü muxũma ga duũxũgũ nawe narũxĩ. ³⁰ Rũ yéma namacüwawa narütogü ga taxre ga ingexetũxũ. Rũ yexguma nüxũ naxĩnüẽgu na Ngechuchu yéma üpetũxũ, rü tagaãcü Ngechuchuna nacagüe, rü ñanagürügü: –Pa Corix, Pa Dabítanũxũx, ¡Cuxũ tangechaũtümüũgü! –ñanagürügü. ³¹ Rũ yema duũxũgũ ga Ngechuchuwe rüxĩxũ rü nayangagü na iyanangeẽxgũxũcèx. Natürü nũmagü ga yema ingexetũxũ rü yexeraãcü Ngechuchuna nacagüe, rü ñanagürügü: –Pa Corix, Pa Dabítanũxũx, ¡cuxũ tangechaũtümüũgü! –ñanagürügü. ³² Rũ yexguma ga Ngechuchu rü yexma nayachiãchi rü naxcèx naca ga yema ingexetũxũ. Rũ nüxna naca rü ñanagürü: –¿Tacü i penaxwèxexũ na pexcèx chanaxũxũ? –ñanagürü. ³³ Rũ nũmagü nanangãxũgü rü ñanagürügü: –Pa Corix, tanaxwèxe na toxũ quidauchitanügũxẽxũ –ñanagürügü. ³⁴ Rũ yexguma ga Ngechuchu rü nüxũ nangechaũtümüũgü, rü naxètügügu ningögü. Rũ yexgumatama nidauchigü, rü Ngechuchuwe narũxĩ.

21

*Yerucharéŭgu naxücu ga Ngechuchu
(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Cu 12.12-19)*

¹ Rü yexguma marü yangaicagügu ga Yerucharéŭwa na nangugüxü, rü nawa nangugü ga guma ñane ga Bechagué ga Oríbuncüarü mëxpüneärü ngaicamana yexmane. Rü Ngechuchu nanamu ga taxre ga norü ngúexügü.

² Rü ñanagürü nüxü: —¡Gua tórü toxmèxtawa ngêxmane ya ñanexäcüwa pexí! Rü ngêxma tá ngixü pengau i wüxi i buru i ngêxma ngaxücü namaã i wüxi i ngixäcü i yatüxü i ngixütagu irüxäüxü. ¡Rü ngixü piwëxü, rü nuã chauxütawa ngixü pega namaã i ngixäcü! ³ Rü ngëxguma texé pexna caxgu na tacücèx ngixü piwëxüxü, ¡rü tümamaã nüxü pixu rü ñapegügü:

“Torü Cori nangixwèxe namaã i ngixäcü, natürü paxa tá ngixü nawoeguxëë”, ñapegügü tüxü! — ñanagürü. ⁴ Rü yema naxüpetü yerü yemaäcü Tupana nayanguxëë ga norü ore ga nuxcümaüxü ga norü orearü uruü ümatüxü ga ñaxü:

⁵ “¡Yerucharéücüãxgümaã nüxü pixu rü ñapegü: ‘¡Dücèx ya perü äëxgacü ya nuã pexütawa ücü! Rü nüma rü tama nügü yacuèxüüäcü ñangu, rü wüxi i buruxacüétügumare naxau-nagü!’ ”

ñanagürü ga yema ore. ⁶ Rü yexguma ga yema taxre ga norü ngúexügü rü yema naxí, rü nanaxügü ga yema Ngechuchu namaã nüxü ixuxü. ⁷ Rü Ngechuchuxütawa ngixü nagagü ga yema buru ngixacümaã. Rü yema norü ngúexügü rü naxchirumaã nanaçhatagü ga yema

ngixacü, rü ñuxũchi ga Ngechuchu rü natagu naxaunagü. ⁸ Rŭ yema muxũma ga duũxũgü ga nawe rŭxĩxũ rü naxchirumaã nayachamatanü ga nama. Rŭ togü rü naĩxãtũ ta nadaũgü rü yemamaã nayachamatanü ga nama. ⁹ Rŭ yema duũxũgü ga napẽxegu ãgũxũ, rü yema togü ga wixweama ãgũxũ, rü tagaãcü ñanagürügü: — ¡Nũxũ ticuèxũxũgü ya daa ãẽxgacü ya Dabítanũxũ! ¡Rŭ namecũmaxũchi ya daa Tupanaegagu núma ũcü! ¡Rŭ pema rü ta, Pa Daxũcüãx, rü nüxũ picuèxũxũgü ya Tupana! —ñanagürügü. ¹⁰ Rŭ yexguma Ngechuchu Yerucharéũwa ixücuxgu, rü guxũma ga yema ãnecũãx rü nanaxixãchiãëgü, rü ñanagürügü: —¿Texe nixĩ ya daa? —ñanagürügü. ¹¹ Rŭ yema Ngechuchuwe rŭxĩxũ ga duũxũgü rü nanangãxũgü rü ñanagürügü: —Daa nixĩ ya Tupanaãrũ orearũ uruũ ya Ngechuchu ya Gariréaanewa ngẽxmane ya ããne ya Nacharétucũãx ixĩcü —ñanagürügü.

Ngechuchu rü tupauca ga taxũnewa ínanawoxũ ga duũxũgü ga yema taxegũxũ

(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Cu 2.13-22)

¹² Rŭ tupauca ga taxũnegu naxücu ga Ngechuchu, rü ínanawoxũ ga yema yema țacũmaã taxegũxũ rü naxcèx taxegũxũ. Rŭ nanangũegutanü ga norũ mechagü ga yema duũxũgü ga yema Tupanaarũ ãmarewa mexũ ga dĩerumaã taxegũxũ rü muxtucugũmaã taxegũxũ. ¹³ Rŭ ñanagürũ nüxũ ga yema duũxũgü: —Tupanaãrũ ore i ũmatũxũwa rü ñanagürũ:

“Chopata rü yumũxẽpataũ nixĩ”.

Natürü pema rü ngîtèèxgüxpataũ peyaxĩxëẽ — ñanagürü. ¹⁴ Rũ yéma tupauca ga taxũnewa rü Ngechuchucèx naxĩ ga ñuxre ga ingexetügüxũ rü ichixeparagüxũ. Rũ Ngechuchu nanameèxëẽ. ¹⁵ Natürü ga paigüarü ãëxgacügü rü ngüexëẽruügü ga ore ga mugüwa ngüxëẽtaegüxũ, rü nüxũ nadaugü ga yema mexügü ga taxügü ga Tupanaärü poramaã naxüxũ ga Ngechuchu rü buxügüxũ naxĩnüé ga na ñagüxũ: —¡Namexëchi ya daa ãëxgacü ya Ngechuchu ya Dabítanüxũ! — ñagüxũ. Rũ yemacèx ga yema ãëxgacügü rü nanuẽ. ¹⁶ Rũ ñanagürügü Ngechuchuxũ: —¿Nüxũ cuxĩnüxũ i ngëma buxügü namaã idexagüxũ? —ñanagürügü. Rũ Ngechuchu nanangãxũ, rü ñanagürü: —Ngũ, nüxũ chaxĩnũ. ¿Natürü taguma ëxna nawa pengúe i Tupanaärü ore i ümatüxũ i ñaxũ: “Rũ ngëma buxügü i Íraxüchixũ rü õxchanagü rü tá ta cuxũ nicuèxüügü”, ñaxũ? —ñanagürü. ¹⁷ Rũ yexguma ga Ngechuchu rü nüxna yéma nixũ, rü ñuxũchi ínaxüxũ ga guma ñãnewa. Rũ ñãne ga Betániawa naxũ, rü yexma nayape.

Ngechuchu rü orix ga iguera ga ngearü oõxümaã chixexũ naxuegu
(Mr 11.12-14, 20-26)

¹⁸ Rũ moxüãcü ga pèxmama rü yexguma wenaxärü Yerucharéücèx nataegugu ga Ngechuchu rü nataiya. ¹⁹ Rũ namacüwawa nüxũ nadau ga wüxi ga orix ga iguera. Rũ naxcèx nixũ, natürü taxuũma ga norü oxũ inayangau, rü naätüxüxĩcatama inayangau. Rũ yemacèx ñanagürü nüxũ ga yema orix: —Rũ tagutáma

wena cuxox, –ñanagürü. Rū yexgumatama narüñexē ga yema orix. ²⁰ Rū yexguma yemaxū nadaugūgu ga norū ngúexūgū, rü nabèixächiaēgū. Rū Ngechuchuna nacagüe rü ñanagürügü: –¿Rü ñuxācū i ñaã orix i paxama nañexēxū? –ñanagürügü. ²¹ Rū Ngechuchu nanangāxū rü ñanagürü: –Aixcūma pemaã nüxū chixu rü ngēxguma chi meã peyaxōgūgu rü tama ngēma igueramaã chaxūxūxīca chi pexü. Natürü yexeraxū chi pexü. Rū ngēxguma chi daa mēxpúnemaã nüxū pixuxgu na yaxūgachixūcèx rü taxtū i taxūchiüwa naxūxūcèx, rü pega chi naxīnū. ²² Rū guxūma i tacū i naxcèx ípecaxū i perü yumūxēwa, rü tá penayauxgü ega aixcūma peyaxōgüācūma naxcèx ípecaxgu.

Ngechuchuna nacagüe na texégagu tupauca ga taxūnewa nanguxēētaexū

(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

²³ Rū Ngechuchu rü tupauca ga taxūnegu naxūcu. Rū yexguma yéma ínanguxēētaeyane rü naxcèx naxī ga paigüarü āēxgacügü rü Yudíugüarü āēxgacügüerugü. Rū Ngechuchuna nacagüe rü ñanagürügü: –¿Rü texégagu nixī i cunaxūxū i ngēma núma cuxūxū? ¿Rü texé cuxū tamu na cunaxūxūcèx i ngēma? –ñanagürügü. ²⁴⁻²⁵ Rū Ngechuchu nanangāxū rü ñanagürü: –Choma rü tá ta pexna chaca, rü ngēxguma choxū pengāxūgu i ngēma pexna naxcèx chaçaxū, rü choma rü tá ta pemaã nüxū chixu na ngēxürüüxū i āēxgacü na choxū muxū na nuã changuxēētaexū. ¿Rü texé tanamu ga Cuáü na duūxūgūxū ínabaiūxēēxūcèx? ¿Pexcèx rü Tupana yiixū ga namucü rü ēxna

duïxügümare? –ñanagürü. Rû yexguma ga yema ãëxgacügü rû inanaxügüe ga nügümaã na yaporagatanücüüxü. Rû nügümaãtama ñanagürügü: –¿Ñuxü ñagügüxü tá? Erü ngëxguma chi nüxü ixuxgu na Tupana núma namuxü rû nüma rû tá ñanagürü tüxü:

“¿Rû tüxcüü ga tama nüxü peyaxögüxü?” ñanagürü tá. ²⁶ –Rû ngëxguma chi nüxü ixuxgu na yatügümare núma namuxü rû taxcèx rû tá naxãücüma, erü duïxügü tá tüxü nadai. Erü nümagü i duïxügü rû nagu narüxñnüë na Tupana yïxü ga Cuáüxü núma mucü –ñanagürügü. ²⁷ Rû yemacèx Ngechuchuxü nangãxügü rû ñanagürügü: –Tama nüxü tacuèx ga texé núma na namuxü ga Cuáü ga baiüxëëruü –ñanagürügü. Rû yexguma ga Ngechuchu rû ñanagürü nüxü: –Choma rû tá ta täütáma pemaã nüxü chixu na texé choxü muxü na chanaxüxü i ngëma choxna naxcèx peçaxü –ñanagürü.

Ore ga taxre ga nanegügu ixuxü

²⁸ Rû ñanagürü ta ga Ngechuchu –¿Ñuxü ñapegüxü naxcèx i ñaã ore i tá pemaã nüxü chixuxü? Rû wüxi ga yatü rû nüxü nayexma ga taxre ga nane. Rû wüxi ga guma nanemaã nüxü nixu rû ñanagürü nüxü:

“Pa Chaunex, chanaxwèxe i yéa chorü ubaarü buxgüwa cuyapuracü”, ñanagürü. ²⁹ –Rû guma nane nanangãxü rû ñanagürü:

“Choxü nawèxtümüü na ngëma chaxüxü”, ñanagürü. Natürü ga yixcamaxüra rû nagu narüxñnü rû düxwa yéma nayapuracü. ³⁰ –Rû yixcüra ga guma nanatü rû naï ga nanexütawa

naxũ, rü yexgumarũ ta nüxũ yema ñanagürü. Rü guma nane nanangãxũ rü ñanagürü:

“Marü name, Pa Pa, rü ngema tá chaxũ”, ñanagürü. Natürü tama aixcüma yéma naxũ. ³¹ — Rü ñuxma chanaxwèxe i chomaã nüxũ pixu rü ngexcürüücü ga guma taxre ga nane ga aixcüma naxücü ga yema nanatü naxwèxexũ —ñanagürü. Rü nümagü nanangãxüğü rü ñanagürüğü: —Ga guma nüxıra namuãcü nixĩ ga naga ñnücü —ñanagürüğü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Aixcüma pemaã nüxũ chixu rü ngẽma yatüğü i Dumaãrü âëxgacücèx dñeru ngĩxũ dexũ rü ngẽma ngexüğü i chixri maxèxũ tá nixĩ i pexüpa nüxıra ichocuxũ i ngextá Tupana âëxgacü ïixĩxüwa. ³² —Yerü Cuáũ ga baiũxèèruũ rü núma naxũ na pemaã nüxũ yaxuxücèx na ñuxãcü tá na pemaxèxũ, natürü ga pema rü tama nüxũ peyaxögü. Natürü ga yema yatüğü ga Dumaãrü âëxgacücèx dñeru ngĩxũ dexũ rü yema ngexüğü ga chixri maxèxũ rü Cuáũãxũ nayaxögü. Natürü ga pema rü woo nüxũ na pedaugüxũ ga ñuxãcü na yaxögüãxũ, rü tama nüxũ perüxoechaũ i pecüma i chixexũ na peyaxögüxücèx —ñanagürü.

Ore ga chixexũ ga puracütanüxũgu ixuxũ
(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

³³ Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Rü chanaxwèxe i iperüxñnüê i ñaã to i ore i cuèxruũ i tá pemaã nüxũ chixuxũ. Rü nayexma ga wüxi ga yatü ga nüxũ nayexmacü ga wüxi ga norü naãne. Rü yexma nanato ga muxüma ga orix ga uba. Rü ñuxũchi Ínanapoxegu, rü nanaxü ga wüxi ga ubaarü yaxutüxũchica rü wüxi ga dauxütaechica. Rü

ñuxũchi ñuxre ga puracũtanũxũna nũxũ nadauxẽẽ. Rũ namaã nanamexẽẽ na ngãxũgu namaã ngĩxũ yatoyexũcèx ga yema ubatanũ. Rũ ñuxũchi ga yema naãneãrũ yora rũ wũxi ga to ga nachiuãne ga yaxũguxũwa naxũ. ³⁴—Rũ yexguma norũ ubaarũ buxgũwa nanguxgu, rũ yema naãneãrũ yora rũ yema nanamugũ ga ñuxre ga norũ duũxũgũ na yema puracũtanũxũna ngĩxcèx yaçaxũcèx ga yema ubatanũ ga nũxna uçũ. ³⁵ Natürũ ga yema puracũtanũxũgũ rũ ínanayauxũ ga yema coriarũ duũxũgũ. Rũ nanaçuaixgũ ga wũxi, rũ ga to rũ nayamèxũchigũ, rũ ga yema to rũ nutamaã ínanamuxũchigũ. ³⁶—Rũ yema naãneãrũ yora rũ wenaxãrũ noxriarũ yexera rũmumaẽxũ ga norũ duũxũgũ yema namugũ. Natürũ ga yema puracũtanũxũgũ rũ yema togürũõtama chixri namaã nachopetũ. ³⁷—Rũ dũxwa ga yema naãneãrũ yora rũ yema nanexũchixũ namu yerũ nũma nagu naxĩnũgu rũ chi nanega naxĩnũẽ ga yema puracũtanũxũgũ. ³⁸—Natürũ yexguma yema cori nanexũ nadaugũgu ga yema puracũtanũxũgũ, rũ nũgũmaã ñanagürũgũ:

“Ngẽmaãrũ tá nixĩ i ñaã naãne i yixcama. ¡Rũ ngĩxã tayamèxgũ na tóxrũ yĩxũcèx!” ñanagürũgũ. ³⁹—Rũ nayayauxgũ, rũ toxnamana nanagagũ, rũ yexma nayamèxgũ—ñanagürũ. ⁴⁰ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ yema paigũarũ ãẽxgacũgũna naca rũ ñanagürũ: —¡Rũ ngẽxguma ínanguxgu i ngẽma naãneãrũ yora, rũ tacũ tá yema puracũtanũxũmaã naxũ? —ñanagürũ. ⁴¹ Rũ yema ãẽxgacũgũ rũ Ngechuchuxũ nangãxũgũ, rũ ñanagürũgũ: —Ngẽma naãneãrũ yora rũ tama

nüxü nangechaütümüüäcüma tá nanadai i ngëma puracütanüxügü i chixri maxëxü. Rü ñuxüchi togü i puracütanüxügü i meã namaã ngixü itoyexü i dïêruna tá nüxü nadauxëë —ñanagürügü. ⁴² Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: —¿Taguma ëxna nawa pengúe i Tupanaärü ore i ümatüxü? Erü ngëmawa rü ñanagürü:

“Rü yima nuta ya mecü ya ñärü ürüügü nüxü oechirécü rü ñuxma rü yimatama nixi ya Tupana nüxira yaxücuchicü na namaã inaxügüäxücèx ya ñpata. Rü tórü Cori ya Tupana nixi ga naxücü ga yema, rü ñuxma rü namexëchi i taxcèx”,

ñanagürü i ngëma ore. ⁴³ —Rü ngëmacèx pemaã nüxü chixu rü woo pexcèxchirëx na yiixü i ngëma naãne i ngextá Tupana äëxgacü íixixüwa, natürü pexna tá nanapu. Rü togü i duüxügü i aixcüma Tupanaga ñnüëxüna tá nanaxã. ⁴⁴ —Rü yima nuta ega texé namaã yarüñaxgu rü tá itapoügü. Rü yixema tümaetügu nanguxe ya yima nuta, rü tá tüxü niñaixmü —ñanagürü ga Ngechuchu. ⁴⁵ Rü yexguma ga paigüarü äëxgacügü rü Parichéugü nüxü ñnüëgu ga yema ore ga cuëxruü ga Ngechuchu namaã nüxü ixuxü, rü nüxü nicuëxächitanü ga nachiga na yiixü ga yema ore. ⁴⁶ Rü yexgumatama ga yema äëxgacügü rü Ngechuchuxü niyauxgüéga. Natürü taxucürüwama nayayauxgü yerü duüxügüxü namuë, yerü nümagü ga duüxügü rü nayaxögü ga aixcüma Tupanaärü orearü uruü na yiixü ga Ngechuchu.

22

Ore ga ngĩgüarü petagu ixuxũ *(Lc 14.15-24)*

¹ Rü Ngechuchu rü wenaxârü nanangüexêê. Rü ore ga cuèxruũgu namaã nayaxu, rü ñanagürü nüxũ: ² –Rü ngêma Tupana na âêxgacü ixĩxũ rü ñoma wüxi ga nachiũãneârü âêxgacü ga naneârü ngĩgü üchiücürüü nixĩ. ³ –Rü norü duũxũgũxũ namu na naxcèx yaçaxũcèx ga yema duũxũgü ga marü ũpaacü nüxna naxuxũ. Natürü yema duũxũgü ga marü nüxna naxuchiréxũ rü tama yéma naxĩxchaũ. ⁴ –Rü wenaxârü togü ga norü duũxũgũxũ yéma namugü. Rü ñanagürü nüxũ:

“iNgema pexĩ naxütawa i ngêma duũxũgü i nüxna chaxuchiréxũ, rü namaã nüxũ peyarüxu rü marü íname i chorü õna i taxũ. Rü marü chanadai i chorü wocagü i ingüexũ rü guxũma marü ínamemare. Rü chanaxwêxe i paxa nuã naxĩ naxcèx i ñaã chorü peta!” ñanagürü. ⁵ –Natürü yema duũxũgü ga nüxna naxuchiréxũ rü tama naga naxĩnüê. Rü wüxi rü naãnewa naxũ, rü ga to rü norü taxepataũwa naxũ. ⁶ –Rü ga togü rü yema âêxgacüarü duũxũgũxũ ínayauxũ rü nayaçuaixgü ñüxmata nayuexêêã. ⁷ –Rü yexguma ga guma âêxgacü rü poraãcü nanu. Rü norü churaragũxũ yéma namugü na yadaiãxũcèx ga yema duũxũgü ga máêtagũxũ, rü na yagugüãxũcèx ga guma norü íãne. ⁸ –Rü ñüxũchi ñanagürü nüxũ ga norü duũxũgü:

“Guxũma i chorü peta rü marü ínamemare. Natürü ga yema duũxũgü ga nüxna chaxuchiréxũ rü woetama nüxũ chaxo na nuã naxĩxũcèx. ⁹ –iRü yéa taxũ i ítamũwa pexĩ, rü nüxna peyaxu

i guxü i duüxügü i ngema nüxü pedauxü, na numa chorü petawa naxixüçèx!” ñanagürü. ¹⁰ –Rü yema aëxgacüarü duüxügü rü yéma ítamüwa naxí. Rü nüxna nixuetanü ga guxüma ga duüxügü ga mexügü rü chixexügü ga nüxü iyangaugüxü. Rü yemaãcü duüxügümaã nanapa ga guma aëxgacüpata. ¹¹ –Rü yexguma ga guma aëxgacü rü nixücu nawa ga yema ucapu ga nawa peta naxüxü, yerü inayadau ga yema duüxügü ga nüxna naxuxü. Natürü yéma nüxü nadau ga wüxi ga yatü ga tama norü ngèxãëchirugu icúxü. ¹² –Rü ñanagürü nüxü:

“Pa Chomücüx ¿ñuxãcü i nuxã cuxücuxü na tama curü ngèxãëchirugu quicúxü?” ñanagürü. Natürü numa ga yema yatü rü nangeëxmare. ¹³ –Rü yexguma ga guma aëxgacü rü ñanagürü nüxü ga yema norü duüxügü:

“¡Meã peyanèixpara rü peyanèixchacüügü i ñaã yatü, rü yéma düxétüwa i poraãcü inaxëänexüwa peyatá! Rü ngema tá narüdoxü rü tá nixüxchapüta erü poraãcü tá nüxü nangux”, ñanagürü. ¹⁴ –Rü Tupana rü muxüchiena naxu, natürü noxre-tama tixí ya yíxema aixcüma Tupana tüxü ndexe – ñanagürü ga Ngechuchu.

*Dĩeru i aëxgacüna ngixü ixãcüchiga
(Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)*

¹⁵ Rü yexguma ga Parichéugü rü nixígachi. Rü noxrüwama nügümaã nayamexëëgü na tacü rü oremaã tá Ngechuchuna nacagüexüçèx na chixexügu nanguxëëgüãxüçèx rü ñuxüchi aëxgacüxütawa na inaxuaxügüãxüçèx. ¹⁶ Rü yemacèx Ngechuchuxütawa nanamugü ga ñuxre

ga norü duïxügü namaã ga ñuxre ga Erodearü duïxügü na yema oremaã Ngechuchuna na yacagüexücèx. Rü yexguma Ngechuchuxütawa nangugügu rü ñanagürügü: —Pa Ngúexēēruïx, nüxü tacuèx rü aixcüma nixĩ i ngēma nüxü quixuxü i curü ore. Rü aixcüma cunangúexēē i duïxügü na Tupana naxwèxexüãcüma namaxēxücèx. Rü tama duïxügügamare cuxĩnü, erü tama norü düxétüxünegu cudawenü, natürü nacüma nixĩ i cungugüxü. ¹⁷ —¡Rü tomaã nüxü ixu! rü ngēma dīeru ya ãëxgacü ya tacü ya Dumacüãx totanüwa yayauxchaüxü, ¿rü namexü yĩxü na nüxna ngĩxü taxãxü rü ēxna tama? —ñanagürügü. ¹⁸ Natürü Ngechuchu nüxü nacuèxama na chixexügu naxĩnüèxü ga yema duïxügü, rü yemacèx ñanagürü nüxü: —Pema nixĩ i togüpèxewa meã pemaxēnetaxü, natürü peãewa rü chixexügu perüxĩnüē. ¿Rü tüxcüü i chixexügu choxü penguxēēchaüxü? ¹⁹ —¡Choxü ngĩxü pewé i wüxi i dīeru i ngĩmaã ãëxgacüaxü penaxütanücü! —ñanagürü. Rü yéma naxütawa ngĩxü nangegü ga wüxitachinü ga yema dīeru. ²⁰ Rü yexguma Ngechuchu ngĩxü dèuxgu, rü nüxna naca, rü ñanagürü —¿Rü texéhicünèxã rü texééga nixĩ i ngĩgu üxü? —ñanagürü. ²¹ Rü nümagü nanangãxügü, rü ñanagürügü: —Dumacüãx ya ãëxgacü ya tacüchicünèxã nixĩ —ñanagürügü. Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: — ¡Ãëxgacüna ngĩxü pexã i ngēma ãëxgacüarü ixĩcü, rü Tupanana ngĩxü pexã i ngēma Tupanaärü ixĩcü! —ñanagürü. ²² Rü yexguma yema orexü naxĩnüegu, rü nabèixãchiãëgü. Rü Ngechuchuna ínixĩ.

Ngechuchuna nacagüe rü ngoxi yuwa ínadagü i duïxügü

(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

23 Rû yematama ngunexügu rü ñuxre ga Chaduchéugü rü Ngechuchuxütawa naxĩ. Rû nümagü nixĩ ga nagu naxĩnüëxü na yuexü rü tagutáma wena namaxëxü. Rû yemacèx Ngechuchuna nacagüe, rü ñanagürügü: 24 —Pa Ngúexëëruüx, Moíché nüxü ixuxgu rü ngëxguma wüxi ya yatü naxãmèx rü nangexacüyane nayuxgu, rü name nixĩ i naëneëtama ngĩmaã naxãmèx i ngëma yutecü i naxümmèx, na ngëmaãcü naxãxãcüxücèx nüxü ya yima naëneë ya marü yucü —ñanagürü ga yema ore. 25 Rû ñanagürügü ta ga Chaduchéugü: —Nayexma ga totanüwa ga 7 ga nügüeneë. Rû naxãmèx ga guma yacü, natürü tauta naxãxãcüyane nayu. Rû yexguma ga naĩ ga naëneë nüxĩ ngĩmaã naxãmèx ga yema ngecü. 26 —Rû guma rü ta nayu, rü nangexacü. Rû yexguma rü naĩ ga naëneë nüxĩ ngĩmaã naxãmèx. Rû yemaãcü gucüma ga guma 7 ga nügüeneë rü ngĩmaã naxãmèx ga yema nge. Rû gucüma nayue tauta naxãxãcüyane. 27 —Rû yemawena rü ngĩma rü ta iyu ga yema nge. 28 —Rû ngëxguma yuexü wena maxëgu, ¿rü ngexcürüücü ga guma 7 ga nügüeneë naxmèx tá iyixĩ i ngëma nge? Yerü gucüma ga guma 7 ga nügüeneë ngĩmaã naxãmèx —ñanagürügü. 29 Rû yexguma ga Ngechuchu rü nanangãxü, rü ñanagürü: —Pema rü ípetüe erü tama nüxü pecuèx i Tupanaärü ore i ümatüxü, rü tama nüxü pecuèx i ñuxãcü na yïxü i Tupanaarü pora. 30 —Rû ngëxguma yuexü wena maxëgu

rü taxúetáma tixãmèxgü rü ěxna tixãtegü. Erü daxũcũāx i Tupanaārü orearü ngeruũgürüü tá tixĩgü i ngẽxguma. ³¹ —Pema choxna peca i yuexũārü dagũchiga. ¿Natürü tama ěxna nawa pengúe i Tupanaārü ore i ümatũxũ i ngextá Tupanatama ngẽmachigaxũ pemaã íyaxuxũwa? Erü ngẽma rü ñanagürü ya Tupana:

³² “Choma nixĩ i Abráũārü Tupana, rü Ichaáarü Tupana, rü Acobuarü Tupana”, ñanagürü. Rü ngẽma orewa nüxũ tacuèx rü woo ñoma i naãnewa nayuegu i duũxũgü, natürü Tupanaarü ñnüwa rü guxũguma namaxẽ —ñanagürü ga Ngechuchu. ³³ Rü yexguma yemaxũ naxĩnüegu ga duũxũgü, rü guxũma nabèixãchiãègü namaã ga norü nguxẽetae ga Ngechuchu.

Ngẽma Tupanaārü mu i guxũ i norü mugüarü yexera ixĩxũ

(Mr 12.28-34)

³⁴ Rü nangutaguẽxegü ga Parichéugü ga yexguma nüxũ naxĩnüegu ga ñuxãcü Ngechuchu rü yema Chaduchéugũxũ na iyanangeèxgũxẽèxũ.

³⁵ Rü wüxi ga yema Parichéugü ga ore ga mugüwa nguxẽetaexũ rü Ngechuchuxũ chixexũgu nanguxẽèchaũ. Rü yemacèx Ngechuchuna naca rü ñanagürü: ³⁶ —Pa Ngúexẽèruũx, ¿ngèxürüüx i Tupanaārü mu nixĩ i guxũ i norü mugüarü yexera ixĩxũ? —ñanagürü. ³⁷ Rü Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —Ngẽma Tupanaārü mu i guxũ i norü mugüarü yexera ixĩxũ, rü ñanagürü:

“¡Rü nüxũ nangechaũ ya Cori ya curü Tupana i guxũne ya curü maxũnemaã, rü guxũ i cuãemaã, rü guxũ i nagu curüxĩnüxũmaã!”

ñanagürü. ³⁸ –Rü ngẽma nixĩ i Tupanaãrũ mu i guxũ i norũ mugũarũ yexera ixĩxũ. Rü ngẽma nixĩ i nüxĩraũxũ i norũ mu ga duũxũgũna naxãxũ ga Tupana. ³⁹ –Rü ngẽma norũ taxre i Tupanaãrũ mu, rü ngẽma nüxĩraũxũ i norũ murũõtama nixĩ, rü ñanagürü:

“¡Nüxũ nangechaũ i cumücü ngẽma na cugũ cungechaũxũrũ!” ñanagürü. ⁴⁰ –Rü ngẽma taxre i Tupanaãrũ mugüwa nixĩ inaxũgũxũ i guxũma i Tupanaãrũ mugü ga Moĩché umatũxũ rü nuxcümaũgũxũ ga Tupanaãrũ orearũ uruũgũ namaã nguxẽẽtaegũxũ –ñanagürü.

¿Texétaa yĩxũ ya Cristu?
(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

⁴¹⁻⁴² Rü yoxni ga Parichéugü rü yéma nangutaquẽxegü, rü Ngechuchu nüxna naca, rü ñanagürü: –¿Rü ñuxũ ñapegũxũ i pema nüxũ ya Cristu? ¿Rü texétaa yĩxũ? –ñanagürü. Rü nümagü ga Parichéugü rü nanangãxũgü rü ñanagürügü: –Cristu rü nuxcümaũcü ga ãẽxgacü ga Dabítaa nixĩ –ñanagürügü. ⁴³ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü: –¿Tüxcüũ ga Dabí ga norũ Corimaã naxuaxũ ga Cristu ga yexguma Tupanaãẽ ga Üünexũ Dabíxũ idexaxẽẽgu? Yerü ga Dabí rü ñanagürü:

⁴⁴ “Tupana rü chorü Cori ya Cristuxũ ñanagürü: ‘¡Nuã chorü tügünecüwawa rüto ñuxmatáta nüxũ charüporamaẽ i curü uwanüğü na cuga naxĩnüẽxũcèx!’ ” ⁴⁵ –Natürü ¿ñuxüçürüwa i Dabítaa yĩxũ ya Cristu ega nümatama ga Dabí rü norũ Corimaã naxuãgu? –ñanagürü ga Ngechuchu. ⁴⁶ Rü taxumaãma

nanangãxügüéga ga yema Parichéugü, rü bai ga wüxi ga oremaã. Rü yemawena rü guxüma namuẽ na tacücèx Ngechuchuna nacagüexü.

23

Ngechuchu rü duïxügütanüwa ínanaxuaxü ga Parichéugü rü ngúexëëruüügü ga Moïchéarü mugüwa nguxëëtaegüxü

(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54, 20.45-47)

¹ Rü yemawena ga Ngechuchu rü duïxügüxü rü norü ngúexügüxü ñanagürü: ² —Ngëma ngúexëëruüügü i ore i mugüwa nguxëëtaegüxü rü Parichéugü, rü meãma nüxü nacuèxgü ga Tupanaärü ore ga Moïché ümatüxü. ³ —Rü ngëmacèx name i naga pexĩnüë i guxüma i ngëma pemaã nüxü yaxugüxü. Natürü tama name i nüma namaxëxüácüma pemaxë, erü nüma nüxü nixugü i mexü i ore natürü chixri namaxë. ⁴ —Erü nüma rü poraãcü pexü namu na naga pexĩnüëxücèx i norü mugü i guxchaxü i taxucürüwama texé aurexü. Natürü nümagütama rü bai i írarüwa naga na naxĩnüëxü i ngëma nawa pexü namuxü. ⁵ —Rü guxüma i ngëma naxügüxü, rü nanaxügü na duïxügü nüxü daugüxücèx. Rü ina-yangegü i Tupanaärü ore na ngëmaãcü duïxügü nagu rüxĩnüëgu rü aixcüma Tupanaärü duïxügü na yíigüxü. Rü nügü nangëxãëgü na duïxügü nüxü rüdaunüxücèx. ⁶ —Rü petagüarü õnawa rü nümagü i Parichéugü rü nanaxwèxegü i õnaärü yoraxütawaxüchi na natogüxü na duïxügü ngëma nüxü rüdaunüxücèx.

Rü ngutaquëxepataüğüwa rü nanaxwèxegü na napëxewaxüchi ügüxü i naxmèxwëxegüwa natogüxü. ⁷ —Rü ñãneärü ítamüğüwa rü nanaxwèxegü na duüxüğü meã nüxü rümoxëgüxü ñoma ãëxgacüxü meã rümoxëxürüü. Rü nanaxwèxegü na duüxüğü rü: “Pa Ngúexëëruüx” ñagüxü nüxü. ⁸ —¡Natürü pema rü tãütáma ngëmagu perüxĩnüë! Erü guxãma i pema rü pegüeneëgü pixıgü, rü wüxixicatama nixĩ ya perü ngúexëëruü ixĩcü. ⁹ —Rü tama name i ñoma i naãnecüãxmaã pexãnatü, erü wüxixicatama nixĩ ya Penatü, rü nüma rü daxüwa nangëxma. ¹⁰ —Rü tama name i texé: “Pa ãëxgacüx” ñatarüğü pexü. Erü chaxicatama nixĩ i perü ãëxgacü chiüxü. ¹¹ —Rü yíxema petanüwa guxãärü yexera ixixë rü tanaxwèxe na guxüma i tümamücüarü ngüxëëruü tiüxü. ¹² —Erü yíxema tügü írütaxe rü Tupana tá tüxü naxãnexëë. Natürü yíxema tügü írúxírxaxe, rü Tupana tá tüxü nicuèxüü. ¹³ —Pa Ngúexëëruüğü i Ore i Mugüwa Nguxëëtaegüxü rü Pa Parichéugüx, pema nixĩ i togü i duüxügüpëxewa meã pemaxënetaxü natürü peãewa rü chixexügu perüxĩnüëxü. Rü wüxi i ngechaü nixĩ i pexcèx erü pegagu nixĩ na tama Tupanaxütawa nangugüxü i togü i duüxüğü. Rü pema rü ta rü tãütáma ngëxma pechocu, Rü ngëxgumarüü ta rü nüxü penaguxchaxëë na tama ngëxma nachocuxücèx i togü i ngëxma chocuchaüxü. ¹⁴ —Pa Ngúexëëruüğü i Ore i Mugüwa Nguxëëtaegüxü rü Pa Parichéugüx, pema nixĩ i togü i duüxügüpëxewa meã pemaxënetaxü natürü peãewa rü chixexügu perüxĩnüëxü. Rü wüxi i ngechaü nixĩ i pexcèx erü

tüxna penapuxü ya tümapata ya yíxema yutegüxe. Rü ñuxüchi penamèxëẽ i perü yumüxëgü na duüxügü nagu rüxĩnüëgu rü aixcüma mexü i Tupanaârü duüxügü na pixíğü. Rü ngëmacèx pema tá nixĩ i togü i duüxügüarü yexera pepoxcuexü. ¹⁵ —Pa Ngúexëẽruüğü i Ore i Mugüwa Nguxëẽtaegüxü rü Pa Parichéugüx, pema nixĩ i togü i duüxügüpëxewa meã pemaxënetaxü natürü peãewa rü chixexügu perüxĩnüëxü. Rü wüxi i ngechaü nixĩ i pexcèx erü guxüwama pexĩ na togü i duüxügümaã nüxü peyarüxuxüçèx i ore na wüxitama ya duüxë pexrüü na yaxõxüçèx. Rü ngëxguma marü pexü tanguüxgu, rü tüxü pechixexëẽ na düxwa taxreëxpüxcüna perü yexera chixexüwa tangëxmaxüçèx. ¹⁶ —Pa Ngúexëẽruüğü i Ore i Mugüwa Nguxëẽtaegüxü rü Pa Parichéugüx, pema rü ñoma cuèxruüğü i ngexetüxürüü pixíğü. Rü wüxi i ngechaü nixĩ i pexcèx, erü nüxü pixuxgu rü:

“Ngëxguma texé ya tupauca ya taxüneegagu taçücèx ixunetagu, rü marü name ega tama tayanguxëëgu i ngëma tümaârü uneta”, ñaperügüğü. Natürü ngëxguma texé tupauca ya taxüneârü dïëruégagu taçücèx ixunetagu, rü:

“Tanaxwèxe i aixcüma tayanguxëë i ngëma tümaârü uneta”, ñaperügüğü. ¹⁷ —Pema rü pengëãëgü rü ñoma pengexetügüxürüü pixíğü. ¿Pexcèx rü taçü nixĩ i yexera rümemaëxü, tupauca ya taxüneârü dïëru rü éxna nümatama ya tupauca ya nagagu naxüünene i ngëma dïëru? ¹⁸ — Rü tupauca ya taxünewa nangëxma i ngëma ãmarechica i ngexta Tupanacèx ínadaiaxüwa i

naxũnagü na Tupanana naxãmarexũcèx. Rü pema rü ñaperügügü:

“Rü ngëxguma texé ya tupauca ya taxũneãrũ ãmarechicaégagu tacücèx ixunetagu, rü marü name ega tama tayanguxëëgu i ngëma tũmaãrũ uneta. Natürü ngëxguma texé tupauca ya taxũneãrũ ãmarechicawa ngëxmaxũ i ãmareégagu tacücèx ixunetagu, rü tanaxwèxe i aixcũma tayanguxëë i ngëma tũmaãrũ uneta”, ñaperügügü. ¹⁹ — Pema rü pengëãëgü rü ñoma pengexetügüxürüü pixĩgü. ¿Pexcèx rü tacü nixĩ i yexera rümemaëxũ, rü yima tupauca ya taxũneãrũ ãmarechicawa ngëxmaxũ i ãmare rü ëxna nümatama ya tupauca ya taxũneãrũ ãmarechica i nagagu naxũunexũ i ngëma ãmare? ²⁰ —Erü yixema tupauca ya taxũneãrũ ãmarechicaégagu tacücèx ixunetaxe, rü tama ngëma nachicaégaguxicatama itaxuneta, natürü ngëma ãmare i ngëma nachicawa ngëxmaxũëgagu rü ta itaxuneta. ²¹ —Rü yixema tupauca ya taxũneegagu tacücèx ixunetaxe, rü tama ngëma tupaucaégaguxicatama itaxuneta, natürü Tupana ya ngëma maxũcüégagu rü ta itaxuneta. ²² Rü yixema daxũguxũ i naãneegagu tacücèx ixunetaxe, rü Tupanaãrũ toruũëgagu rü ta itaxuneta, rü ngëxgumarũ ta Tupana ya ngëma rütocüégagu rü ta itaxuneta. ²³ —Pa Ngüxëëruũgü i Ore i Mugüwa Nguxëëtaegüxũ rü Pa Parichéugüx, pema nixĩ i togü i duũxügüpëxewa meã pemaxënetaxũ, natürü peãëwa rü chixexũgu perüxĩnũëxũ. Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx, erü woo tacü i íraxũ i pexũ ngëxmaxũ rü Tupanana penaxã i ngëma nüxna üxũ. Natürü tama naga pexĩnüë i

Tupanaãrũ mugũ i guxũ i mugũarũ yexera ixĩxũ. Erũ pexũ nataxu na ãëxgacũgũ i aixcũma meãma duũxũgũmaã icuèxgũxũ na pixĩgũxũ, rũ pexũ nataxu na duũxũgũ pexũ nangechaũtũmũũgũxũ, rũ aixcũma meã Tupanamaã pixaixcũmagũxũ. Rũ guxũma i ngẽma nixĩ i Tupana naxwèxexũ na penaxũxũ, tama nũxũ ipeyarũngũmaẽãcũma i ngẽma mexũ i marũ pexũxũ. ²⁴ —Pa Cuèxruũgũ i Ngexetũgũxũx, pema rũ guxũma i mugũ i woo íraxũchixũ rũ meãma penaxaure, natũrũ tama Tupana naxwèxexũãcũma pemaxẽ. Pema rũ ñoma wũxi i duũxũ i tunucèx norũ axexũ bapetũxũ rũ ñuxũchi arũ wũxi i cameyu ixaxwetaũxũrũũ pixĩgũ. ²⁵ —Pa Ngũexẽẽruũgũ i Ore i Mugũwa Ngũxẽẽtaegũxũ rũ Pa Parichéugũx, pema nixĩ i togũ i duũxũgũpẽxewa meã pemaxẽnetaxũ natũrũ peãewa rũ chixexũgu perũxĩnũẽxũ. Rũ wũxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx, erũ perũ dũxétũxũnewaxicatama pegũ pemexẽẽchaũ, natũrũ perũ maxũwa rũ poraãcũ pichixe. Erũ penawomũxẽẽãcũma poraãcũ naxcèx pengĩx i duũxũgũarũ ngẽmaxũgũ, rũ pegũguxicatama perũxĩnũẽ. ²⁶ —Pa Parichéugũ i Ñoma Ngexetũxũrũũ Ixĩgũxũx, name nixĩ i pegũ pimexẽẽ i perũ aixepewa i perũ maxũwa. Rũ ngẽxguma tá nixĩ i perũ dũxétũwa rũ tá ta pimexũ. ²⁷⁻²⁸ —Pa Ngũexẽẽruũgũ i Ore i Mugũwa Ngũxẽẽtaegũxũ rũ Pa Parichéugũx, pema nixĩ i togũ i duũxũgũpẽxewa meã pemaxẽnetaxũ natũrũ peãewa rũ chixexũgu perũxĩnũẽxũ. Rũ wũxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx, erũ ñoma yuetachiquẽxegũ i dũxétũwa cómuxũmaã chauzetũgũxũ natũrũ aixepewa rũ yuetachinaxãmaã rũ nagũxũraũxũ

i ãũãchixũmaã napagũxũrũũ pixĩgũ. Erũ perũ dũxétũwa i duũxũgũ nüxũ ìdaugũxũwaxicatama pime, natürũ aixepewa i peãẽwa rü poraãcü pichixe. ²⁹ —Rü wüxi i ngechaũ nixĩ i pexcèx, Pa Ngúexẽẽruũgũ i Ore i Mugüwa Nguxẽẽtaegũxũ rü Pa Parichéugũx. Pema rü peyamecagũ ga naxchiquẽxegũ ga nuxcümaũgũxũ ga Tupanaãrũ orearũ uruũgũ rü yema duũxũgũ ga imexũ ga yuexũ. ³⁰ —Rü ñuxũchi ñaperũgũgũ:

“Rü yexguma chi nuxcümaũgũxũ ga tórũ oxigũ maxẽyane imaxẽgu, rü tãũ chima nüxũ tarüngũxẽẽ ga na nadaiãxũ ga yema nuxcümaũgũxũ ga Tupanaãrũ orearũ uruũgũ”, ñaperũgũgũ. ³¹ —Rü ngẽma oremaã rü pegũ pengoxẽẽ na nataagũ pixĩgũxũ ga yema duũxũgũ ga nuxcümaũgũxũ ga Tupanaãrũ orearũ uruũgũxũ dèixũ. ³² —jËcü, noxtacũma chomaã rü ta peyanguxẽẽx ga yema chixexũ ga nuxcümaũgũxũ ga perũ oxigũ ügüexũ! ³³ —Pa Æxtapearũ Duũxũgũx, pema rü poraãcü pichixe. ¿Ñuxãcü tá naxchaxwa pibuxmũ ya yima üxũ ya Tupana tá namaã pexũ poxcuene? ³⁴ —Rü ngẽmacèx i choma rü tá pexcèx núma chanamugũ i Tupanaãrũ orearũ uruũgũ, rü yatũgũ i mexũgũ i nüxũ cuèxüchigũxũ, rü ngúexẽẽruũgũ i mexũgũ. Natürũ pema rü tá curuchawa peyapotagũãcüma penadai i ñuxre. Rü togũ rü ngutaquẽxepataũgũwa rü tá peyaçuaixgũ, rü togũ rü ìãnechigũwa rü tá nawe pingẽxũtanũ na chixexũ namaã pexũgũxũcèx. ³⁵ —Natürũ Tupana tá pexũ napoxcue naxcèx i guxũma ga norũ duũxũgũ ga imexũgũ ga perũ oxigũ dèixũ. Rü Abéwa nixĩ ga inaxũgũãxũ ga na nadaiãxũ rü

Chacaría ga tupauca ga taxũnegu peyamèngxücügu nixĩ ga yacuáxũ ga yema. ³⁶ —Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü guxũma ga yema chixexücèx rü Tupana tá nanapoxcue i duũxũgü i ñomaũcüü maxèxũ —ñanagürü ga Ngechuchu.

Ngechuchu rü Yerucharéücũãx ga duũxũgücèx naxaxu

(Lc 13.34-35)

³⁷ Rü ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Pa Yerucharéücũãx, pema penadai i Tupanaãrü orearü uruũgü, rü nutamaã ípenamuxũchigü i Tupanaãrü orearü ngeruũgü i pexcèx núma namugüxũ. Rü ñuxreẽxpüxcüna wüxigu chaugüxũtagu pexũ chanutaquẽxexẽchaũ ñoma wüxi i ota i naxãcüxã nügütüũgu tüxũ nutaquẽxexürüũ. Natürü pema rü tama penaxwèxe. ³⁸ —Dücèx i ñuxma ya perü ñãne, rü Tupana tá ínatèx. ³⁹ —Rü pemaã nüxũ chixu rü tãütáma wena choxũ pedau ñuxmatáta daxũguxũ i nañewa ne chaxũ. Rü ngẽxguma rü tá choxũ pedaugü rü tá ñaperügügü:

“Namexèchi nixĩ ya yima Cori ya Tupana núma namucü”, ñaperügügü tá —ñanagürü ga Ngechuchu.

24

Ngechuchu nanaxunagü na tupauca ga taxũne rü tá nagu na napogüexũ

(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Rü yexguma tupauca ga taxũnewa ínaxũũxgu ga Ngechuchu, rü norü ngúexũgü naxcèx naxĩ. Rü ñanagürügü nüxũ: —Dücèx, Pa Corix, ñuxãcü

nimexêchi ya daa tupauca ya taxûneârû îpatagû — ñanagürügü. ² Natürü Ngechuchu nanangãxû rü ñanagürü: —Pema nüxû pedaugü ya guxûnema ya yima tupauca ya taxûneârû îpatagû. Natürü pemaã nüxû chixu rü aixcûma guxûnema ya daa îpatagû rü tá nagu napogüe. Rû naxtapûxarü nutagü rü taxucütáma nügüétü naxûxûra, rü bai ya wüxi —ñanagürü.

Cuèxruũgü i tá nüxû idauxû naxûpa na nagúxû i naãne

(Mr 13.3-23; Lc 17.22-24, 21.7-24)

³ Rû ñuxûchi guma Mèxpúne ga Oríbunecügu ãeganewa naxĩ. Rû yexguma guma mèxpúnewa natoxgu ga Ngechuchu rü norü ngúexûgüxicatama naxûtawa naxĩ na noxrûwama nüxna nacagüexúcèx. Rû ñanagürügü: —Tanaxwêxe i tomaã nüxû quixu na ñuxgu tá nangupetûxû i ngêma nüxû quixuxû. ¿Rü tacü tá nixĩ i norü cuèxruũ i nawa nüxû tacuáxû i ñuxgu tá wena núma na cuxûxû rü tá na nagúxû i naãne? — ñanagürügü. ⁴ Rû yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxû: —¡Pexuãégü na taxúema pexû womüxêëxúcèx! ⁵ —Erü muxûchixû i duûxûgü tá ínangügü, rü chaugu tá nügü nicuxgü rü tá ñanagürügü:

“Choma nixĩ i Cristu”, ñanagürügü tá. Rû muxûchixû i duûxûgüxû tá nawomüxêë. ⁶ — Rû tá nüxû pexĩnüéchiga na nügü nadèixû i ñuxre i nachiuãnegü rü nügü na nadaixchaûxû i togü i nachiuãnegü. ¡Natürü tãütáma ngêmacèx pebèixãchiãégü! Erü woetama ngêmaãcü tátama nangupetü i noxrix. Natürü tãütáma naãneârü

gux nixĩ i ngẽma. ⁷ –Erũ wũxi i nachiuãne rũ to i nachiuãnemaã tá nũgũ nadai. Rũ wũxi i ãẽxgacũ rũ to i ãẽxgacũmaã tá nanu, rũ norũ churaragũ rũ ngẽma to i ãẽxgacũarũ churaragũmaã tá nũgũ nadai. Rũ tá taiya nangux, rũ tá nataxũchi i daaweanegũ, rũ muxũma i nachicawa rũ tá naxĩãxãchiane. ⁸ –Rũ guxũma i ngẽma pemaã nũxũ chixuxũ, rũ ngẽma nixĩ i norũ ũgũmare i ngẽma ngúxũ i tá ngupetũxũ. ⁹ –Rũ ngẽxguma i togũ i duũxũgũ rũ tá pexũ ínayauxũ na chixexũ pemaã naxũgũxũcèx. Rũ tá pexũ nadai. Rũ guxũ i naãnewa i duũxũgũ rũ tá pexchi naxaie, erũ chorũ duũxũgũ pixĩgũ. ¹⁰ –Rũ ngẽxguma rũ tá muxũchixũ i chorũ duũxũgũ ínatanẽxgũ i chorũ ore, rũ nũgũtanũwa rũ tá nũgũchi naxaie. Rũ nũgũechita tá ãẽxgacũxũtawa nũgũ ínayauxũgũ. ¹¹ –Rũ muxũchixũ i orearũ uruũgũneta tá ínangugũ. Rũ tá nũxũ nixugũgũ na Tupana yĩxũ ya núma namugũcũ na nũxũ yaxugũxũcèx i ore. Rũ ngẽmaãcũ tá muxũchixũ i duũxũgũxũ nawomũxẽẽgũ. ¹² –Rũ poraãcũ tá nangẽxma i chixexũ, rũ ngẽmagagu rũ muxũchixũtama i duũxũgũ rũ tãũtama nũgũ nangechaũgũ. ¹³ –Natũrũ yĩxema naetũwa meã Tupanaãxũ yaxõõmáxẽ rũ yĩxema tá tixĩ ya aixcũma nayaxũxe i maxũ i taguma gúxũ. ¹⁴ –Rũ ngẽma Tupanaãrũ ore i mexũ rũ guxũ i naãnewa tá nũxũ nixugũgũ na guxũ i duũxũgũ nũxũ na cuẽxgũxũcèx. Rũ ngẽmawena tá nixĩ i nagúxũ i naãne. ¹⁵ –Rũ nuxcũmaũcũ ga Tupanaãrũ orearũ uruũ ga Danié nachiga nanaxũmatũ i ngẽma chixexũ i Tupanapẽxewa ãũãchixũ

i ínguxchaũxũ. Rũ ngẽxguma nũxũ pedèuxgu na tupauca ya taxũnewa nangóxũ i ngẽma chixexũ i Tupanapẽxewa chixexũchixũ, rũ name nixĩ i pexuãëgũ. ¹⁶ –Rũ ngẽxguma ngẽma üpetügu, rũ ngẽma Yudéaanewa ngẽxmagũxũ i duũxũgũ rũ nanaxwèxe na mèxpúneãnewa nabuxmũxũ. ¹⁷ –Rũ ngẽma ngunexũgu ega texé tũmapataèxtüwa ngẽxmagu, rũ tama name i tũmapatagu tayangaxi na tũmaãrũ ngẽmaxũ tayayaxuxüçèx. ¹⁸ –Rũ texé ya tũmaãnewa ngẽxmaxë rũ tama name i tũmapatacèx tataegu na tũmachirugũ tayayaxuxüçèx. ¹⁹ –Rũ ngẽma ngunexũgũgu rũ wüxi i ngechaũ tá nixĩ i tũmacèx ya yíxema ngeãxtagü ya tacharaũgũxe rũ yíxema imaĩxãcügũxe. ²⁰ –;Rũ Tupanana naxcèx peça i perü yumũxëwa na tama gáuane ixüyane rũ ëxna ngũxchigaarü ngunexũguyane pexũ na nangupetüxüçèx i ngẽma chixexũ! ²¹ –Erü ngẽma ngunexũgũgu rũ poraãcü tá nangëxma i ngúxũ ga noxri naãne ixügügumama taguma yexmaxũ, rũ ngẽmawena rũ tagutáma wena nangëxma. ²² –Rũ ngẽxguma Tupana tama nanoxrexëëgu i ngẽma ngunexũgũ, rũ taxúetáma tamaxũ. Natürü Tupana tá nananoxrexëë i ngẽma ngunexũgũ tũmacèx ya yíxema nüma tüxũ nadexe. ²³ –Rũ ngẽxguma texé pexũ ñagügu:

“Dücèx, daa nixĩ ya Cristu” ñagügu, rũ ëxna:

“Gua nixĩ ya Cristu” ñagügu, ;rũ tama name i nũxũ peyaxögü! ²⁴ –Erü Cristugüneta rũ Tupanaãrũ orearü uruügüneta tá ínangugü. Rũ tá nanaxügü i muxũma i cuèxruügü i taxügü na ngẽmaãcü, ega nũxũ natauxchagu, na tüxũ na-

womüxëëgüxücèx èixrüxe ya yíxema duüxëgü ya Tupanatama tüxü dexe. ²⁵ –Dücèx, naxüpa na nangupetüxü i guxüma i ngëma ngúxü, rü marü pemaã nüxü chixu i nachiga. ²⁶ –Rü ngëmacèx i ngëxguma duüxügü ñagügu pexü:

“Dücèx, yéa taxúema íxãpataxüwa nangëxma ya Cristu”, ñagügu, rü tama name i ngëma pexí. Rü ngëxguma ñagügu pexü:

“Dücèx, nuã ucapuwa nangëxma ya Cristu”, ñagügu, rü tama name i nüxü peyaxögü. ²⁷ –Erü ñoma wüxi i bèixbëxane i guxüwama nangóonexëëxürüü tá nixí i ngëxguma wenaxärü núma chaxüxgu i choma i Tupana Nane na duüxüxü chiüxü. ²⁸ Rü duüxügü rü tá chauxcèx nangutaquëxegü ñoma ëxchagü nawemücèx ngutaquëxexürüü.

Ñuxãcü tá nixí i ngëxguma nataegugu ya Tupana Nane ya duüxüxü ixícü

(Mr 13.24-37; Lc 21.25-33, 17.26-30, 34-36)

²⁹ –Rü nawena i ngëma ngúxügü rü tá nixo ya üèxcü, rü tãütáma inabáxi ya tauemacü. Rü woramacurigü rü ëxtagü rü tá narüyi. Rü guxüma i ñoma i naãne rü üèxcü rü tauemacü rü woramacurigü rü ëxtagü rü tá naxíãxãchitanü rü tá nu ne nanaxímare. ³⁰ –Rü ñuxüchi duüxügü tá nüxü nadaugü na ñuxãcü daxüwa ne chaxüxü. Rü guxü i nachíüãnecüãx i duüxügü rü tá naxauxe. Rü tá choxü nadaugü i ngëxguma caixanexügügu ícharüxíxgu rü núma chaxüxgu. Rü ngëxguma i choma rü ãëxgacü ya poraxüchicü rü mexëchicü tá chixí. ³¹ –Rü tá chanamu i chorü orearü ngeruügü i daxücüãx na yacuegüãxücèx ya norü

cornetagü na ngẽmaãcü naxĩtaquẽxexẽãxüçèx i guxüma i ngẽma duũxüğü i chadexü i guxüwama ngẽxmagüxü ñuxmata naãne iyacuáxüwa ngẽxmagüxü. ³² —¡Iperüxĩnüë i ñaã ore i cuèxruü i orix i iguerachiga, rü naxcèx pengúe! Rü ngẽxguma ngexwacaxüxü i nachacüüğü iyarüyixgu rü naxüátügu, rü ngẽmawa nüxü pecuèx na paxa tá taunecü na yĩixü. ³³ —Rü ngẽxgumarüü tá nixĩ i ngẽxguma nagúxchaügu i naãne. Erü ngẽxguma nüxü pedèuxgu na nangupetüxü i ngẽma pemaã nüxü chixuxü, rü ngẽmawa tá nüxü pecuèx na marü chingaicaxüchixü. ³⁴ —Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü guxüma i ngẽma nüxü chixuxü rü tá nangupetü naxüpa na nayuexü i duũxüğü i ñomaücüü maxèxü. ³⁵ —Rü ñoma i naãne rü ngẽma daxüwa nüxü idauxü rü tá nagux. Natürü chorü ore rü tagutáma inayarüxo rü aixcüma tá ningü. ³⁶ —Natürü ngẽma ngunexü rü ora i nagu tá nangupetüxü i ngẽma pemaã nüxü chixuxü, rü Chaunatü ya Tupanaxĩcatama nüxü nacuèx na ñuxgu tá nangupetüxü i ngẽma, rü taxúema ya togue nüxü tacuèx. Rü woo i norü orearü ngeruüğü i daxüçüãx rü tama nüxü nacuèxgü, rü woo i choma i Nane na chiixü rü tama nüxü chacuèx na ñuxgu tá nangupetüxü i ngẽma. ³⁷ —Rü yexgumarüü ga duũxüğüxü ngupetüxü ga yexguma Noë maüxgu, rü ngẽxgumarüü tá ta nüxü nangupetü i ngẽxguma íchanguxgu i choma i Tupana Nane na duũxüxü chiixü. ³⁸ —Rü yexguma, naxüpa ga guma mucü ga taxüchicü ga guxüwama inanguanexẽcü, rü ga duũxüğü rü nachibüe, rü naxaxegü, rü nixãmèxgü rü nixütexacüğü ñuxmata nawa nangu ga yema

ngunexũ ga nagu Noe naweũgu ixüexũ. 39 — Rũ noxri ga yema duũxũgũ rũ tama nüxũ nacuèxgüéga ga tacü tá nüxũ na ngupetũxũ. Natürũ yexguma ínanguxgu ga guma mucü ga taxüchicü ga yema duũxũgũxũ daicü, rũ yexguma nixĩ ga nüxũ yacuèxãchitanũxũ. Rũ ngẽxgumarũ tá ta nixĩ i ngẽxguma wenaxãrũ núma chaxũxgu i choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ. 40 — Rũ ngẽma ngunexũgu rũ taxre i yatügũ rũ wüxi i naãnewa tá nügümaã nangẽxmagü. Rũ wüxi tá nixĩ i Tupana igaxũ rũ ngẽma to rũ tá ngẽma natèx. 41 — Rũ taxre i ngexũgũ tá nügümaã ínacaegü. Rũ wüxi tá nixĩ i Tupana igaxũ rũ ngẽma to rũ tá ngẽma natèx. 42 — ¡Rũ pexuãëgü! Erũ tama nüxũ pecuèx i tacü rũ ora tá íchangu i chomax. 43 — ¡Rũ nagu perũxĩnüë i ñaã ore! Rũ ngẽxguma chi wüxi i ípataarũ yora nüxũ cuèxgu na tacü rũ oragu tá ínanguxũ i ngítèxáxũ rũ tãũ chima nape. Erũ nüxna chi nadau ya napata na tama ngẽxma naxücuxüçèx i ngẽma ngítèxáxũ na tacüçèx ngẽma yangĩxüçèx. 44 — Rũ ngẽmacèx name nixĩ i pexuãëgü i pemax. Erũ ngẽma ngunexũ i tama nagu íperũxĩnüëxũgu tá nixĩ i ngürüãchi íchanguxũ i choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ.

*Wüxi ga duũxũ ga meã norü coriga ñnüxũ rü to ga tama meã norü coriga ñnüxũchiga
(Lc 12.41-48)*

45 — ¿Rũ texé tíxũ ya tũmaãrũ coriarũ duũxũ ya aixcũma yanguxëxë rũ tũmaãëxũ cuáxe? ¿Tama ëxna yixema tíxũ ya tũmaãrũ cori tũxna ãgaxe na meã nüxna tadauxüçèx rũ meã oragu tanachibüexëëxüçèx i norü duũxũgũ? 46 Rũ tataãë

ya yíxema coriarü duïxê ega ngêxguma ínanguxgu i túmaãrü cori rü tüxü íyanguexügu na meãma ítanaxüxü i ngêma puracü i nagu tüxü namuxü. ⁴⁷ —Rü aixcüma pemaã nüxü chixu rü ngêma túmaãrü cori rü tá guxüma i norü ngêmaxüğüarü dauruüxü tá tüxü nixîxêê. ⁴⁸⁻⁵⁰ —Natürü ngêxguma chi ngêma coriarü duïxü rü wüxi i yatü i chixexü yixîgu, rü chi nagu naxînügu na tãütáma paxa ínanguxü i norü cori, rü chi inaxüğüãgu na chixri namuãxü i namücüğü i norü coriarü duïxüğü, rü chi ngãxêxütanügu naxãxgu na namaã nachibüxücèx rü naxaxexücèx, rü ngürüãchi ngêma ngunexü rü ngêma ora i tama nagu ínanguxêãxügu rü tá ínangu i norü cori. ⁵¹ —Rü poraãcüxüchima tá nanapoxcu i ngêma norü duïxü, ñoma meã maxênetaxü i duïxüğüxü napoxcuexürü. Rü ngêma tá narüdoxü rü nixüxchapüta.

25

Ore ga 10 ga pacügu ixuxü

¹ Rü ñanagürü ga Ngechuchu: —Pemaã tá nüxü chixu i wüxi i ore na nawa nüxü pecuáxücèx i ñuxácü tá duïxüğüarü âêxgacü na yîxü ya Tupana i ngêxguma naguxgu i naãne. Rü iyexma ga 10 ga pacü ga ngîrü daparinamaã ngîğüarü petawa ícü na yaxümücüğüãxücèx ga guma yatü ga ingîxchaücü. ² —Rü 5 ga yema pacü rü tama ixuãêgü. Rü yema naí ga 5 ga pacü rü meãma ixuãêgü. ³ —Rü yema tama uãêgücü, rü yexguma ngîrü daparina íyangegügu rü tama to ga ngîrü queruchínu ta íyangegü. ⁴ —Natürü ga yema

uãëgücü rü to ga ngîrû queruchinu ta íyangegü. ⁵ – Natürü ga guma yatü ga ingîxchaücü rü tama paxa ínangu. Rü düxwa ga yema pacügü rü ipee yerü iyaxtae. ⁶ –Rü yexguma ngâxücüüwa nanguxgu, rü yema pacügü nüxü ixîñüë ga wüxi ga naga ga ñaxü:

“Domama nixî ya yima yatü ya ingîxchaücü. ¡Rü íperüdagü, rü ípeyadaugü!” ñaxü. ⁷ –Rü guxcüma ga yema pacügü rü írüdagü, rü iyamexëëgü ga ngîrû daporinagü. ⁸ –Rü yexguma ga yema 5 ga pacügü ga tama uãëgücü rü ngîgürügügü ngîxü ga yema pacügü ga uãëgücü:

“¡Íraxü i perü queruchinu toxnata pexã, erü torü omügü rü nixogü!” ngîgürügügü. ⁹ –Natürü ga yema pacügü ga uãëgücü rü ngîxü ingâxügü, rü ngîgürügügü:

“Taxucürüwa pexna ta taxã, erü ngëxguma chi pexna ta taxãxgu rü tãü chima ningu i toxcèx rü pexcèx. Rü ngëmacèx narümemaë nixî i ngextá namaã ínataxegüxüwa pegüxü nawa pexî”, ngîgürügügü. ¹⁰ –Natürü yexguma ga yema 5 ga pacügü ga tama uãëgücü ngîrû queruchinuwa naxîyane, rü ínangu ga guma yatü ga ingîxchaücü. Rü ga yema pacügü ga uãëgücü rü iyachocu nawa ga guma ï ga nawa iyangîxüne. Rü ñuxüchi narüwãxta ga ñãx. ¹¹ –Rü yemawena íngügü ga yema pacügü ga tama uãëgücü, rü ngîgürügügü:

“¡Pa Corix, toxcèx yawãxna i ñãx!” ngîgürügügü. ¹² –Natürü nüma ga cori, rü ngîxü nangãxü, rü ñanagürü:

“Pemaã nüxü chixu rü aixcüma tama pexü chacuèx na texégü pixîgüxü”, ñanagürü. ¹³ Rü

ñuxũchi ñanagürü ga Ngechuchu: —¡Ípexuãëgü!
Erü tama nüxũ pecuèx i tacü rü ngunexũ rü tacü
rü ora tá íchangu i choma i Tupana Nane na
duũxũxũ chiixũ —ñanagürü.

Ore ga dīerugu ixuxũ
(Lc 19.11-27)

¹⁴ Rū ñanagürü ta ga Ngechuchu: —Rū ngēma
Tupana na duũxũgüarü ãëxgacü na ixĩxũ rü
ñoma wüxi ga yatü ga ixũächichaũcü ga to ga
nachiũñnewa na naxũxũcèxrüũ nixĩ. Rū nüma
ga guma yatü rü norü duũxũgücèx naca, rü
nüxna ngĩxũ naxã ga dīeru na nüxũ ngĩmaã nan-
guxũxũcèx rü ngĩmaã na ínapuracüexũcèx. ¹⁵ —
Rü wüxi ga yema norü duũxũna ngĩxũ naxã ga
5000 tachinü ga dīeru. Rū yema tona ngĩxũ naxã
ga 2000 tachinü ga dīeru. Rū yema tona ngĩxũ
naxã ga 1000 tachinü ga dīeru. Rū yemaãcü
nanangugü na ñuxãcü tá yema dīerumaã na-
puracüexũ ga wüxichigü ga norü duũxũgü rü
yemaãcü wüxichigüna ngĩxũ naxã ga yema dīeru.
Rü ñuxũchi inaxũächi ga yema cori na to ga
nachiũñnewa naxũxũcèx. ¹⁶ —Rü yema norü duũxũ
ga 5000 tachinü ga dīeru ngĩxũ yaxuxũ, rü ngĩmaã
napuracü, rü naĩ ga 5000 tachinü ngĩmaã nayaxu.
¹⁷ —Rü yexgumarüũ ta ga yema norü duũxũ ga
2000 tachinü ga dīeru ngĩxũ yaxuxũ, rü ngĩmaã
napuracü, rü naĩ ga 2000 tachinü ngĩmaã nayaxu.
¹⁸ —Natürü ga yema norü duũxũ ga 1000 tachinü
ga dīeru ngĩxũ yaxuxũ, rü ngĩmaã inixũ. Rü ngĩxũ
nixaixmaũ, rü yexma ngĩxũ natèx ga yema norü
coriarü dīeru. ¹⁹ —Rü nuxcũxürama nataegu ga
yema duũxũgüarü cori. Rū yexguma ínanguxgu rü

inanaxügü ga norü duñxügümaã na namexëëãxü ga norü dñeruchiga. ²⁰—Rü nuxĩra norü corixütawa naxü ga yema norü duñxü ga 5000 tachinü ga dñeru ngĩxü yaxuxü. Rü norü corina ngĩxü naxã ga yema 5000 tachinü. Rü ngĩetü ngĩxü inaxã ga naĩ ga 5000 tachinü ga ngĩxü nayaxucü ngĩmaã ga yema norü cori nuxna ngĩxü ãcü ga dñeru. Rü ñanagürü norü corixü:

“Dücèx Pa Corix, ñã iyixĩ ga yema 5000 tachinü ga dñeru ga choxna ngĩxü cuxãcü. Marü ngĩmaã chapuracü rü ngĩmaã cuxü ngĩxü chayaxu i ñãã naĩ i 5000 tachinü”, ñanagürü. ²¹—Rü norü cori rü ñanagürü nuxü:

“Pa Chorü Duñxüx, wüxi i mexëchixü quixĩ, rü meãma cupuracü. Rü meã nuxna cudau ga yema noxre ga dñeru ga cuxna ngĩxü chaxãcü, rü meãma ngĩmaã cupuracü. Rü ngëmacèx i ñuxma rü tá rümumaëcuna cuxü chadauxëë. ¡Rü ixücu i chopatawa rü ngĩxã tataãëgü!” ñanagürü. ²²—Rü yemawena ínangu ga yema to ga norü duñxü ga 2000 tachinü ga dñeru ngĩxü yaxuxü. Rü ñanagürü norü corixü:

“Dücèx Pa Corix, ñã iyixĩ ga yema 2000 tachinü ga dñeru ga choxna ngĩxü cuxãcü. Marü ngĩmaã chapuracü rü ngĩmaã cuxü ngĩxü chayaxu i naĩ i 2000 tachinü. Rü ñãã iyixĩ”, ñanagürü. ²³—Rü norü cori rü ñanagürü nuxü:

“Pa Chorü Duñxüx, wüxi i mexëchixü quixĩ, rü meãma cupuracü. Rü meã nuxna cudau ga yema noxre ga dñeru ga cuxna ngĩxü chaxãcü, rü meãma ngĩmaã cupuracü. Rü ngëmacèx i ñuxmax rü tá rümumaëcuna cuxü chadauxëë. ¡Rü ixücu i

chopatawa rü ngĩxã tataãëgü!” ñanagürü. ²⁴ — Natürü yexguma norü corixütawa nanguxgu ga yema norü duñxü ga 1000 tachinü ga dïëru ngĩxü yaxuxü, rü ñanagürü norü corixü:

“Dücèx Pa Corix, choma nüxü chacuèx rü wüxi i yatü i aüxü quixĩ. Rü cunayaxu i nanetüarü o i ngextá tama ícutoexüwa, rü cunabuxarü oõx i nanetü i tama icutoxü. ²⁵ —Rü yemacèx chamuñ. Rü waixüümügu ngĩxü chixaixmañ rü ngĩxü ichatèx. Natürü ñãã iyixĩ i ngëma curü dïëru”, ñanagürü. ²⁶ Rü yexguma ga norü cori rü nanangãxü rü ñanagürü:

“Pa Chorü Duñxüx, wüxi i chixexü rü oxü i chorü duñxü quixĩ. Rü cuma meãma nüxü cucuèx rü ngextá tama íchatoexüwa rü chanayaxu i nanetüarü o, rü chanabuxarü oõx i nanetü i tama ichatoxü. ²⁷ —Rü yemacèx narümemãẽ chi nixĩ ga bancugu choxü ngĩmaã na cunguxüxü ga chorü dïëru na ngëma choxü ngĩxü yamuxëëgüxcèx, rü ngëmaãcü mucü ngĩxü na chayaxuxüçèx i ngëxguma íchanguxgu”, ñanagürü. ²⁸ —Rü yexguma ga yema cori rü nanamu ga yema togü ga norü duñxügü ga yéma yexmagüxü, rü ñanagürü nüxü:

“¡Nüxna ngĩxü peyaux i ngëma dïëru, rü ngëma yatü i 10,000 i dïëru nüxü ngëxmaxüna ngĩxü pexã! ²⁹ —Erü yíxema tüxü nangëmèxcü rü yexera tá tüxna ngĩxü taxã, rü ngëmaãcü tá tüxü imuxüchi. Natürü yíxema tüxü natauxcü rü woo ngëma noxre i tüxü ngëmèxcü rü tá tüxna ngĩxü tayaxu. ³⁰ —¡Rü yéma düxëtüwa i porãcü ínaxëãnexüwa peyatá i ñãã chorü duñxü i taxuwama mexü! Rü ngëma tá narüdoxü rü tá nixüxchapüta”, ñanagürü.

Naãneãrũ guxgu rũ Cristupẽxegu tá nangutaquẽxegũ i guxũ i nachiuãnecũãx i duũxũgũ na yadexechiãxũcèx i ngẽma mexũgũ rũ na napoxcueãxũcèx i ngẽma chixexũgũ

³¹ Rũ ñanagũrũ ga Ngechuchu: —Rũ ngẽxguma wenaxãrũ nũma chaxũxgu i choma i Tupana Nane na duũxũxũ chiĩxũ, rũ chorũ orearũ ngeruũgũ i daxũcũãx rũ tá choxũ naxũmũcũgũ. Rũ ãẽxgacũ ya tacũ tá chixĩ rũ chorũ tochica i mexẽchixũwa tá charũto. ³² —Rũ guxũ i nachiuãnecũãx i duũxũgũ rũ tá chopẽxegu nangutaquẽxegũ. Rũ choma rũ tá chayadexechi ñoma wũxi i carneruarũ dauruũ i norũ carnerugũ rũ chibugũ noxrũwama mugũxũrũũ. ³³ —Rũ ngẽma choxrũ ixĩgũxũ rũ chorũ tũgũnecũwawa tá chanangẽxmagũxẽẽ. Rũ ngẽma tama choxrũ ixĩgũxũ rũ chorũ toxwecũwawa tá chanangẽxmagũxẽẽ. ³⁴ —Rũ ngẽxguma i choma i tá ãẽxgacũ ya tacũ na chiĩxũ rũ ñacharũgũ tá nũxũ i ngẽma chorũ duũxũgũ:

“¡Nuã pexĩ i pema ya texé ya Chaunatũ ya Tupana tũxũ rũngũxẽẽgũxe, rũ penayaxu i ngẽma pechica i ngextá nũma ãẽxgacũ íyĩxũwa! Yerũ Chaunatũ rũ pexcèx nanamexẽẽ i ngẽma pechica ga yexguma tauta naãne naxũxgu. ³⁵ —Rũ ngẽmaãcũ tá pemaã namecũma yerũ yexguma chataiyagu rũ pema rũ choxũ pechibũxẽẽ. Rũ yexguma chitawagu rũ choxũ pexaxexẽẽ. Rũ yexguma tama nũxũ pecuèxgu na texé chiĩxũ rũ meã choxũ peyauxgũ ga pepatawa. ³⁶ —Rũ yexguma changexchirugu rũ choxũ pexũxchiru. Rũ yexguma chidaawegu rũ choxũ perũngũxẽẽ. Rũ yexguma poxcupataũwa chayexmagu rũ

choxũ ípeyadau”, ñacharũgũ tá nũxũ. ³⁷ —
Rũ ngẽxguma i ngẽma duũxũgũ i chadexũ rũ
ñanagũrũgũ tá choxũ:

“Pa Corix, ¿ñuxgu ga cuxũ tadauxũ ga na cu-
taiyaxũ rũ cuxũ tachibũxẽẽxũ? ¿Rũ ñuxgu ga
cuxũ tadauxũ ga na quiṭaawaxũ rũ cuxũ tax-
axẽẽxũ? ³⁸ —¿Rũ ñuxgu ga tochixũwa cunguxũ
rũ meã cuxũ tayauxgũxũ ga woo tama cuxũ
tacuèxgũgu? ¿Rũ ñuxgu ga cungexchiruxũ rũ cuxũ
taxũxchirugũxũ? ³⁹ —¿Rũ ñuxgu ga cuxũ tadaugũxũ
na quiḍaawexũ rũ êxna poxcupataũwa cuyex-
maxũ rũ cuxũ ítayadaugũxũ?” ñanagũrũgũ tá
choxũ. ⁴⁰ —Rũ choma na ãẽxgacũ ya tacũ na
chiĩxũ, rũ tá chanangãxũ, rũ ñacharũgũ tá:

“Aixcũma pemaã nũxũ chixu rũ yexguma nũxũ
perũngũxẽẽgũgu i ngẽma chorũ duũxũ i yex-
eraãcũ ngearũ ngemaxũáxũ, rũ choxũ nixĩ ga
perũngũxẽẽgũxũ”, ñacharũgũ tá nũxũ. ⁴¹ Rũ
ñuxũchi i choma na ãẽxgacũ ya tacũ na chiĩxũ, rũ
ñacharũgũ tá nũxũ i ngẽma tama chorũ duũxũgũ
ixĩgũxũ:

“¡Choxna pixĩgachi i pema i perũ chixexũcèx pox-
cuexe! ¡Rũ ngẽma pexĩ nawa ya yima ùxũ ya
taguma ixoxũne ya Tupana ímexẽene naxcèx i
ngoxo i Chataná rũ norũ duũxũgũ! ⁴² —Yerũ
yexguma chataiyagu rũ pema rũ tama choxũ
pechibũxẽẽ. Rũ yexguma chitawagu rũ tama
choxũ pexaxẽẽ. ⁴³ —Rũ yexguma tama nũxũ
pecuèxgu na texé chiĩxũ rũ tama meã choxũ
peyauxgũ ga pepatawa. Rũ yexguma changex-
chirugu rũ tama choxũ pexũxchirugũ. Rũ yexguma
chidaawegu rũ poxcupataũwa chayexmagu rũ

tama choxü ípeyadaugü”, ñacharügü tá nüxü. ⁴⁴—Rü ngëxguma i nümagü i tama chorü duüxügü ixīgüxü, rü ñanagürügü tá choxü:

“Pa Corix, ¿ñuxgu tochixüwa cungu rü tama meã cuxü tayauxgü yerü tama cuxü tacuèxgü? ¿Rü ñuxgu ga cuxü tadaugüxü ga na cutaiyaxü, rü éxna na quítaawaxü, rü éxna na cungexchiruxü, rü éxna quídaawexü, rü éxna poxcupataüwa na cuyexmaxü, rü tama cuxü tarüngüxëégüxü?” ñanagürügü tá choxü. ⁴⁵—Rü choma na ãëxgacü ya tacü na chíxü, rü tá chanangãxü, rü ñacharügü tá nüxü:

“Aixcüma pemaã nüxü chixu rü yexguma tama nüxü perüngüxëégügu ga wüxi ga duüxü ga yexeraãcü ngearü ngemaxüáxü, rü choxü rü ta tama perüngüxëégü”, ñacharügü tá nüxü. ⁴⁶—Rü ñuxüchi i ngëma duüxügü i tama chorü duüxügü ixīgüxü rü tá poxcu i taguma gúxüwa naxí. Natürü ngëma duüxügü i aixcüma meã chauxcëx maxëxü rü tá nanayauxgü i maxü i taguma gúxü, —ñanagürü ga Ngechuchu.

26

Yudíngüarü ãëxgacügü naxcëx nadaugü na ñuxãcü Ngechuchuxü yayauxgüxü

(Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Cu 11.45-53)

¹ Rü yexguma Ngechuchu nüxü rüchauxgu ga yema orexü na yaxuxü, rü ñanagürü norü ngüexügüxü: ² —Pema nüxü pecuèx rü taxre i ngunexü nataxu na nangõxgüãxüçëx i ngëma õna i Üpetüchigaarü petacëx naxügüxü. Rü ngëxguma tá nixí i choxü yayauxgüxü

i chorü uwanügü na curuchawa choxü yapotagüxcèx —ñanagürü. ³ Rü yexgumaüccüü ga paigüarü äëxgacügü, rü ngúexëëruügü ga ore ga mugüwa nguxëëtaegüxü, rü Yudiügüarü äëxgacügüerugü rü nangutaquëxegü ga napatawa ga Caipá ga paigüarü äëxgacü ixïcü. ⁴ Rü yéma nügümaã nanamexëëgü na Ngechuchuxü nawomüxëëgüäcüma na yayauxgüãxücèx rü na yamëxgüãxücèx. ⁵ Natürü nügümaã ñanagürügü: —Taxucürüwama i ñuxma petagu tayayauxgü, erü duüxügü rü tá tamaã nanuë —ñanagürügü.

Wüxi ga nge rü Ngechuchuerugu inaba ga pumara

(Mr 14.3-9; Cu 12.1-8)

⁶ Rü Ngechuchu rü Betániãwa nayexma napatawa ga Chimáü ga rüchaxüncümaã naxugüäcü. ⁷ Rü Ngechuchucèx yéma iyaxü ga wüxi ga ngecü ga yéma nangecü ga wüxiweü ga pumara ga tatanüxüchixü ga mexëchicü ga butiyamaã ächiüxü. Rü yexguma mechawa ínachibüyane ga Ngechuchu, rü ngïma rü naëругu inaba ga yema pumara. ⁸ Rü yexguma yemaxü nadaugügu ga Ngechuchuarü ngúexügü, rü naãëwa nanguxgü, rü inanaxügüe ga na ñagüxü. —¿Tüxcüü ngëxma inaxaiyaxü i ngëma pumara? ⁹ —Rü narümemaë chi nixĩ i tatanüxügu namaã itaxe, rü ñuxüchi ngëma dïërumaã nüxü irüngüxëë i ngëma duüxügü i ngearü ngëmaxüãxgüxü —ñanagürügü. ¹⁰ Rü Ngechuchu nüxü naxĩnú. Rü ñuxüchi ñanagürü norü ngúexügüxü: —¿Tüxcüü ngixü pechixewe i ngëma nge? Erü ngëma chomaã naxüxü rü wüxi i mexü nixĩ. ¹¹ —Ngëma

ngearü ngẽmaxũãxgũxũ rü guxũgutáma petanüwa nangẽxmagü. Natürü choma rü tãütáma guxũgu petanüwa changẽxma. ¹² —Rü ngẽma chomaã naxũxũ i ñaã ngecü na chaxunegu nabaãxũ i ngẽma pumara i yixixũ, rü ngẽmaãcü inaxü erü paxa tá chayü rü tá choxũ inatèxgü. Rü ngẽmacèx nixĩ i chaxunegu nabaãxũ i ngẽma pumara. ¹³ —Rü aixcüma pemaã nüxũ chixu rü guxũ i naãnewa i ngextá duũxũgü nüxũ íixugũgũxũwa i Tupanaãrü ore i mexũ, rü ñaã ngecü chomaã üxũ rü tá ta nüxũ nixugũgü. Rü ngẽmaãcü tá ngĩxna nacuèxãchie i duũxũgü —ñanagürü ga Ngechuchu.

Yuda rü ãëxgacügümaã nanamexëë na ñuxãcü Ngechuchuxũ yayauxgũxũcèx

(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

¹⁴ Rü ñuxũchi ga wüxi ga Ngechuchuarü ngüexũ ga Yuda ga Icariüte rü paigüarü ãëxgacügũxũtawana naxũ rü namaã nayarüdexa. ¹⁵ Rü Yuda rü ñanagürü nüxũ: —¿Ñuxre tá choxũ penaxütanüxũ i ngẽxguma pexũ chanatauxchaxëëgu na Ngechuchuxũ piyauxgũxũcèx? —ñanagürü. Rü yexguma ga nümagü ga paigüarü ãëxgacügü rü 30 tachinü ga díërugü namaã naxuneta. ¹⁶ Rü yexgumama inanaxügü ga Yuda ga naxcèx na nadauxũ ga ñuxãcü nüxũ na natauxchaxëëgũãxũ na Ngechuchuxũ yayauxgũxũcèx.

Coriarü õnachiga

(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Cu 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

¹⁷ Rü nawa nangu ga ngunexũ ga nagu inaxügũxũ ga yema peta ga pãũ ga ngearü puxëëruũãxũ nagu nangõxgũxũ. Rü norü

ngúexügü rü Ngechuchucèx naxĩ, rü ñanagürügü nüxũ: —¿Ngextá tá tanamexẽẽ i nachica i nawa nangõxgüxũ i õna i Üpetüchigaarü petagu ingõxũ? —ñanagürügü. ¹⁸ Rü nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —¡Ngẽma ñãnewa pexĩ, rü yima yatü ya pemaã nüxũ chaxunetacüpatawa pexĩ! ¡Rü namaã nüxũ pixu rü ñapegügü:

“Torü ngúexẽẽruũ rü ñanagürü: ‘Marü ningaicaxüchi na chayuxũ rü nuã cupatawa rü chorü ngúexügümaã chanangupetüxẽẽchaũ i Üpetüchigaarü peta’,” ñaperügügü tá nüxũ! ¹⁹ Rü yéma naxĩ ga yema norü ngúexügü. Rü yema Ngechuchu namaã nüxũ ixuxürüũ nanaxügü. Rü nanamexẽẽgü ga yema õna ga Üpetüchigaarü petagu tá nangõxgüxũ. ²⁰ Rü yexguma nachütagu rü yéma mechawa nachibü ga Ngechuchu namaã ga yema 12 ga norü ngúexügü. ²¹ Rü yexguma ínachibüeyane, rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxũ: —Aixcuma pemaã nüxũ chixu rü wüxie i petanüwa tá tixĩ ya bexma chauechita choxũ íyaxuaxüxẽ —ñanagürü. ²² Rü yexguma ga nümagü ga norü ngúexügü rü poraãcü nangechaügü. Rü wüxichigü nüxna nicachigü, rü ñanagürügü: —Pa Corix, ¿choma éxna tá chiĩxũ ya yíxema cuxũ íyaxuaxüxẽ? —ñanagürügü. ²³ Rü nüma ga Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —Ngẽma wüxi ya poratuwa namaã tá chachibüxũ, rü ngẽma tá nixĩ i chauechita choxũ íyaxuaxüxũ. ²⁴ —Rü choma i Tupana Nane na duüxüxũ chiĩxũ rü tá chayü ngëxgumarüũ i Tupanaärü ore i ümatüxũ nüxũ ixuxürüũ. Natürü wüxi i ngechaüxüchi nixĩ naxcèx i ngẽma yatü i choxũ

íyaxuaxũxũ. Rũ narümemaẽ chi nixĩ ga noxtacũma tãũ chima na nabuxũ —ñanagürü. ²⁵ Rũ nadexaãchi ga Yuda ga naẽchita íyaxuaxũxũ, rũ ñanagürü: —Pa Ngúexẽẽruũx, ¿tãũtãma choma nixĩ? — ñanagürü. Rũ Ngechuchu nanangãxũ rũ ñanagürü: —Ngẽmããcü cuma nixĩ —ñanagürü. ²⁶ Rũ yexguma ínachibüeyane rũ Ngechuchu nanayaxu ga wũxi ga pãũ. Rũ Tupanana moxẽ naxã, rũ inanabücu, rũ norü ngúexũgũxũ nayanu. Rũ ñanagürü: —Ñãã pãũ rũ chaxunechiga nixĩ. Rũ ¡penangõ! — ñanagürü. ²⁷ Rũ yemawena rũ nanayaxu ga wũxi ga pochiyu ga binumaã ããcuxũ. Rũ yexgumarũũ ta Tupanana moxẽ naxcèx naxãxĩra, rũ ñũxũchi norü ngúexũgũna nanaxã, rũ ñanagürü nüxũ: —¡Rũ guxãma i pema rũ peyaxèũx ya daa binu! ²⁸ —Erũ daa binu rũ nachiga nixĩ ya chaugũ ya muxũma i duũxũgũcèx tá ibacũ na ngẽmaãcü Tupana nüxũ nüxũ nangechaũxũcèx i norü pecadugũ. Rũ yimawa Tupana nanangoxẽẽ na aixcũma yĩxũ i norü uneta. ²⁹ —Rũ pemaã nüxũ chixu rũ tagutãma wena binu chayaxxũ ñũxmatãta Chaunatũ ya Tupana ãẽxgacũ íixĩxũwa ngexwacaxũcü ya binu pemaã chayaxèũx —ñanagürü.

Ngechuchu nüxũ nixu rũ Pedru rũ taxũtãma nügũ nixu na norü ngúexũ yĩxũ

(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Cu 13.36-38)

³⁰ Rũ ñũxũchi nawiyaegũ ga wũxi ga Tupanaãrũ wiyaeu. Rũ yemawena rũ guma Mèxpũne ga Oríbunecũgu ãeganewa naxĩ. ³¹ Rũ yexguma ga Ngechuchu rũ ñanagürü nüxũ ga norü ngúexũgũ: —Guxãma i pema rũ tá choxũ ípetèxgũ i ñoma i

chütaxügu. Erü Tupanaärü ore i ümatüxüwa rü ñanagürü:

“Tá chayamèx ya carneruarü dauruñ, rü tá nanaxüanemare i carnerugü”,

ñanagürü i ngēma ore. ³² –Natürü ngëxguma marü yuwa ícharü daxguwena, rü tá chaxira pexüpa Gariréaanewa chaxü –ñanagürü. ³³ Rü yexguma ga Pedru rü nanangäxü rü ñanagürü: –Rü woo guxüma i togü cuxü ítèxgu, natürü i chomax rü täütáma cuxü íchatèx –ñanagürü. ³⁴ Rü Ngechuchu ñanagürü nüxü: –Aixcüma cumaã nüxü chixu rü ñomatama i chütaxügu rü naxüpa na otá ícaxü, rü tomaëxpüxcüna tá cugü iquicux na chorü duüxü quiixü. ³⁵ Rü Pedru nanangäxü rü ñanagürü: –Rü woo wüxigu cumaã chayuxgu rü täütáma chaugü ichicux na curü duüxü chíixü –ñanagürü. Rü guxüma ga togü ga norü ngúexügü rü ta yema ñanagürügü.

*Ngechuchu rü Yechemaníwa nayayumüxë
(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)*

³⁶ Rü Ngechuchu rü norü ngúexügümaã nawa nangugü ga wüxi ga nachica ga Yechemanígu äegaxü. Rü Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: –¡Nuã perütogü! Rü paxa yoxni yéa chayayumüxë –ñanagürü. ³⁷ Rü Ngechuchu nügüwe nanagagü ga Pedru rü Zebedéu nanegü ga Chaütiágu rü Cuáñ. Rü Ngechuchucèx inaxügü ga na poraãcü nangechaüxü rü naxixächíiäëxü. ³⁸ Rü yexguma ga Ngechuchu rü ñanagürü nüxü: –Poraãcü changechaü rü nagu charüxñü rü ngēmamaã tá chayü. ¡Rü nuxa perücho i pemax, rü chauxrüñ ipedaue! –ñanagürü. ³⁹ Rü yexguma ga

Ngechuchu rü yéaxüra naxü. Rü waixümmüãnegu nanangücuchi. Rü nayumüxê rü ñanagürü: — Pa Chaunatüx, ngëxguma cuma cunaxwèxegu, jrü nüxna choxü ínguxuchixêê i ñaã ngúxü i tá choxü üpetüxü! Natürü chanaxwèxe i cuxrütama ngúchaü cuxü rü tama i choxrü —ñanagürü.

⁴⁰ Rü yemawena ga Ngechuchu rü nataegu ga yema norü ngüexügü íyexmagüxüwa. Rü nüxü inayangau ga na ínapeexü. Rü ñanagürü Pedruxü: —Pa Pedrux, ¿taxucürüwama êxna namaã peporae na chomaã ipedauexü, rü bai i wüxi i ora? ⁴¹ —jRü pexuãëgü rü Tupanana naxcèx peça na pexü nangüxêxüçèx na tama choxü ípetáxüçèx ega ngëxguma tacü rü guxchaxü pexü üpetügu! Erü aixcüma peãëwa rü ípememare, natürü pexene nixí ituraxü —ñanagürü. ⁴² Rü yexguma rü wenaxârü noxri ínayumüxêxüçèx nataegu ga Ngechuchu. Rü wenaxârü nayumüxê, rü ñanagürü: —Pa Chaunatüx, ngëxguma tama cunaxwèxegu na nawa choxü ícunguxuchixêêxü i ñaã ngúxü i tá chingexü, rü marü name i ngëma cuma cunaxwèxexüãcüma chomaã cunaxü —ñanagürü. ⁴³ Rü ñüxüchi wenaxârü norü ngüexügü íyexmagüxüwa naxü. Rü nüxü inayangau ga na ínapeexü, yerü poraãcü nayaxtaexüchi. ⁴⁴ Rü yéma nüxna nixü, rü wenaxârü nayayumüxê. Rü noxriãcütama nayumüxê. ⁴⁵ Rü yemawena rü norü ngüexügü íyexmagüxüwa naxü. Rü ñanagürü nüxü: —jÑüxma waxi pepeee rü iperüngüê! Erü marü nawa nangu i ora na chorü uwanü choxü iyauxgüxü rü pecaduãxgüxüna choxü namugüxü. ⁴⁶ jIpechigü rü ngíxã ítixí! Erü marü ñomatáma nixí i ngëma choxü íyaxuaxüxü —ñanagürü.

Ngechuchuxŭ niyauxgŭ
(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Cu 18.2-11)

⁴⁷ Rŭ yexguma íyadexayane ga Ngechuchu, rŭ ínangu ga Yuda ga norŭ ngúexŭchiréx ixíxŭ. Rŭ nawe narŭxí ga muxŭma ga duŭxŭgŭ ga taramaã rŭ naímaã ixãxnexŭ. Rŭ yema nixí ga duŭxŭgŭ ga paigŭarŭ ãêxgacŭgŭ rŭ Yudíugarŭ ãêxgacŭgŭerugŭ yéma mugŭxŭ. ⁴⁸ Rŭ ga Yuda ga ínaxuaxŭxŭ rŭ marŭ yema duŭxŭgŭmaã nanamexêê, rŭ ñanagŭrŭ: —Ngêma nüxŭ chachúxuxŭ tá nixí i Ngechuchu. Rŭ ngêma tá nixí i piyauxgŭxŭ — ñanagŭrŭ: ⁴⁹ Rŭ yexguma Ngechuchucèx nixŭ, rŭ ñanagŭrŭ nüxŭ: —Nuxmaé Pa Ngúexêeruŭx —ñanagŭrŭ. Rŭ ñuxŭchi nüxŭ nachúxu. ⁵⁰ Rŭ Ngechuchu nanangãxŭ rŭ ñanagŭrŭ: —Pa Chomŭcŭx, ¿tacŭwa nuã cuxŭ? —ñanagŭrŭ. Rŭ yexgumatama Ngechuchuxŭ niyauxgŭ ga yema duŭxŭgŭ ga Yudawe rŭxíxŭ. ⁵¹ Rŭ wŭxi ga Ngechuchumŭcŭ nanawêxechi ga norŭ tara, rŭ paigŭarŭ ãêxgacŭarŭ duŭxŭxŭ ínadaechinŭ. ⁵² Rŭ yexguma ga Ngechuchu rŭ ñanagŭrŭ: — ¡Naxchiŭgu yaxŭcuchi i curŭ tara! Erŭ guxãma ya yíxema taramaã nuêxê, rŭ taragu tátama tayue. ⁵³ —¿Tama êxna nüxŭ cucuèx rŭ ngêxguma chi choma chanaxwêxegu, rŭ Chaunatuãna chi naxcèx chaca na choxŭ núma namugŭãxŭcèx i muxŭma i norŭ orearŭ ngeruŭgŭ i daxŭcŭãx na choxŭ yanangŭxêêgŭxŭcèx? ⁵⁴ —Natŭrŭ ngêxguma chi ngêma chaxŭxgu, rŭ ¿ñuxãcŭ chi ningu i Tupanaãrŭ ore i ũmatŭxŭ i nüxŭ ixuxŭ na choma rŭ tá chayuxŭ? ⁵⁵ Rŭ yexguma ga Ngechuchu rŭ ñanagŭrŭ nüxŭ ga yema duŭxŭgŭ: —¿Tŭxcŭŭ

taragü rü naĩxmenèxãgümaã chauxcèx nuã pexĩ na choxũ peyarüyauxgüxücèx ñoma wüxi i ngítèxáxũ chiĩxürüü? Rũ guxũ ga ngunexũgu rü tupauca ga taxũnewa changuxêetae natürü taguma yexma choxũ piyauxgü. ⁵⁶ –Natürü guxũma i ñãã ñuxma ngupetüxũ, rü ngẽmaãcü nangupetü na yanguxücèx i Tupanaãrũ ore ga nuxcümaũgüxũ ga norü orearü uruũgü umatügüxũ –ñanagürü. Rũ yexguma ga guxũma ga norü ngúexũgü rü nüxna nibuxmü. Rũ nüxĩcatama yéma nanatèxgü ga Ngechuchu.

Ãëxgacügü ga taxũgüpëxewa Ngechuchuxũ nagagü

(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Cu 18.12-14, 19-24)

⁵⁷ Rũ Caipá ga paigüarü ãëxgacüxütawa Ngechuchuxũ nagagü ga yema duũxũgü ga yayauxgüxũ. Rũ yexma nixĩ ga nangutaquëxegüxũ ga ngúexêëruũgü ga ore ga mugüwa nguxêetaegüxũ rü Yudíugüarü ãëxgacügüerügü. ⁵⁸ Natürü ga Pedru rü yaxũgu nawe nixãchigü ñuxmata paigüarü ãëxgacü ga Caipáxütawa nangu. Rũ purichíagü ga tupaucaarü dauruũgümaã yéma ñãxtüwa narüto, yerü nüxũ nadauxchaũ ga tacü tá Ngechuchumaã na naxüexũ. ⁵⁹ Rũ ga paigüarü ãëxgacügü rü guxũma ga Yudíugüarü ãëxgacügüerügü rü naxcèx nadaugü ga wüxi ga ore ga doramare ixĩxũ na yemamaã Ngechuchuxũ ínaxuaxũgüxücèx na yamèxgüãxücèx. ⁶⁰⁻⁶¹ Natürü woo muxũma ga duũxũgü doraxũmare nachigaxũ yéma yarüxugüe, natürü taxuxũma ga chixexũ inayangaugü ga

naxcèx tá yamèxgüãxũ. Rũ düxwa yéma naxĩ ga taxre ga yatügü ga doraxũmare yéma yarüxugüxũ. Rũ ñanagürügü: —Toma nüxũ taxĩnüe i ñaã yatü rü ñanagürü:

“Tá nagu chapogü ya daa tupauca ya taxũne ya Tupanaãrũ, rü tomaẽxpüx i ngunexügu tá wenaxãrũ íchanadaxẽẽ”, ñanagürügü. ⁶² Rũ yexguma ga paigüarũ ãëxgacü ga Caipá rü inachi, rü ñanagürü Ngechuchuxũ: —¿Rü tacümaã cunangãxũ i ñuxmax? ¿Rü ñuxũ ñaxũ yĩxũ i ngẽma cuchiga i nüxũ yaxugügüxũ? —ñanagürü. ⁶³ Natürü ga Ngechuchu rü nangeèxmare. Rũ yemacèx ga paigüarũ ãëxgacü ga Caipá rü ñanagürü nüxũ: —Tupana ya Maxücüéagagu chanaxwèxe i aixcüma tomaã nüxũ quixu na texé quiixũ. ¿Rü cuma êxna i Cristu ya Tupana Nane quiixũ, rü êxna tama? —ñanagürü. ⁶⁴ Rũ Ngechuchu nanangãxũ rü ñanagürü: —Ngũ, rü ngẽma nüxũ quixuxũ chixĩ. Rũ pemaã nüxũ chixu rü tá choxũ pedaugü i ngëxguma Chaunatü ya Poracüxütawa charütöxgu rü ngëxguma caixanexügu wenaxãrũ núma chaxũxgu —ñanagürü. ⁶⁵ Rũ yexguma ga paigüarũ ãëxgacü rü norü numaã nügüchirugu nagaugü. Rũ ñanagürü: —Rü ñaã yatü rü tacü Tupanamaã nixugü. Rũ taxucèxma marü tanaxwèxe i ñuxma i to i ore na napoxcuxüçèx i ñaã yatü. Rũ pematama marü nüxũ pexĩnüe na ñuxãcü chixexũmaã na yadexaxũ. ⁶⁶ —¿Ñuxũ ñapegüxũ i pemax? —ñanagürü. Rũ nümagü ga togü ga ãëxgacügü rü nanangãxügü rü ñanagürügü: —Ngẽmáãcü chixexũ naxü. Rũ name nixĩ i noxtacüma nayu —ñanagürügü. ⁶⁷ Rũ yexguma

rü Ngechuchuchiwewa naçuaixgüe. Rü nüxna nanaçuaixcagü. Rü togü rü nanapegüchiwegü. ⁶⁸ Rü ñanagürügü: —Pa Cristux, ¡nüxü nacuèx na texé cuxü pegüchiwegüxü rü cuxna naçuaixcagüxü! —ñanagürügü.

Pedru rü tama nügü nixu na Ngechuchuxü nacuáxü

(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Cu 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Rü yoxni ga Pedru rü ãëxgacüpataëxtüwa narüto. Rü wüxi ga pacü ga ãëxgacüarü duüxü ixïcü, rü Pedrucèx iyaxü. Rü ngïgürügü nüxü: —Cuma rü ta namücü quixï i ngëma Ngechuchu i Gariréanecüãx —ngïgürügü. ⁷⁰ Natürü ga Pedru rü guxü ga yema duüxügüpëxewa rü tama nügü nixu na Ngechuchuarü duüxü yïixü, rü ñanagürü: —Choma rü tama nüxü chacuèx i tacüchiga nixï i ngëma nüxü quixuxü —ñanagürü. ⁷¹ Rü yexguma marü yema ïpataëxtüarü ïãxwa ínaxüüxgu ga Pedru, rü naï ga pacü nüxü idau. Rü ngïgürügü namaã ga yema duüxügü ga yéma yexmagüxü: —Ñaaã yatü rü Ngechuchu ya Nacharétucüãxmücü nixï —ngïgürügü. ⁷² Natürü ga Pedru rü wenaxârü tama nügü nixu na Ngechuchuarü duüxü yïixü. Rü ñanagürü: —Choma rü tama nüxü chacuèx i ngëma yatü. Rü Tupana choxü poxcux ega tama aixcüma yixïgu i chorü ore —ñanagürü. ⁷³ Rü yixcamaxüra rü yema duüxügü ga yéma yexmagüxü rü Pedrucèx naxï, rü ñanagürügü nüxü: —Aixcüma nixï i cuma rü ta rü ngëma Ngechuchutanüxü quiixü, erü wüxi i Gariréanecüãx idexaxürüü quidexa —ñanagürügü. ⁷⁴ Rü nüma ga Pedru rü poraãcü nügü nixã, rü ñanagürü nüxü: —Rü aixcüma tama

nüxü chachuèx i ngēma yatü. Rü ngëxguma doraxü chixuxgu rü Tupana choxü poxcux —ñanagürü. Rü yexgumatama nica ga otá. ⁷⁵ Rü nüma ga Pedru rü yexguma nüxna nacuèxāchi ga yema ore ga Ngechuchu namaã nüxü ixuxü ga ñaxü:

“Rü naxüpa na otá icaxü, rü cuma rü tomaèxpüxcüna cugü tá quixā na chorü duüxü quiüxü”, ñaxü. Rü yéma ínaxüxü ga Pedru rü poraäcüxüchima naxaxu.

27

Yudíugüarü äëxgacügü rü Piratuxütawa nana-gagü ga Ngechuchu

(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Cu 18.28-32)

¹ Rü yexguma yangunegu rü guxüma ga paigüarü äëxgacügü rü Yudíugüarü äëxgacügüerugü, rü nügümaã nanamexëëgü na ñuxācü Ngechuchuxü yamèxgüxü. ² Rü nayanëixgüchacüügü rü yemaäcü äëxgacü ga Piratuxütawa nanagagü. Piratu nixi ga Dumacüāx ga äëxgacü ga Yudéaanemaã icuácü.

Nayu ga Yuda

³ Rü nüma ga Yuda ga Ngechuchuxü íyaxuaxüxü rü nüxü nadau ga Ngechuchuxü na napoxcuexü. Rü poraäcü nagu narüxñü ga yema chixexü ga nümatama naxüxü. Rü yéma naxü naxütawa ga yema paigüarü äëxgacügü rü yema Yudíugüarü äëxgacügüerugü. Rü ngixü nayataeguxëë ga yema 30 tachinü ga dïeru ga nüxna ngixü naxägücü. ⁴ Rü ñanagürü nüxü: —Choma rü marü chixexü chaxü, erü naëchita íchayaxuaxü i wüxi i yatü i taxuüma i chixexü üxü, rü ñuxma rü tá ngëmagagu

nayu –ñanagürü. Natürü nümagü ga ãëxgacügü rü nanangãxügü, rü ñanagürügü: –Toma rü tama nüxü tacuáxchaü i ngẽma. Cugagutama nixĩ, rü cuma i nüxü cucuáxü na ñuxácü cugümaã cunamexẽxü i ngẽma –ñanagürügü. ⁵ Rü yexguma ga Yuda rü yexma tupauca ga taxünechiãgu ngĩxü nawotanü ga yema dïeru. Rü ñuxüchi ñinxü rü nügü nayawëxnaxã. ⁶ Rü ga paigüarü ãëxgacügü rü ngĩxü nade ga yema dïeru. Rü ñanagürügü: –Taxucürüwa tupauca ya taxüneärü dïeruchiügu ngĩxü tanu i ñãã dïeru, erü ngẽmamaã tanaxütanü i ngẽma yatü i tá yuxü –ñanagürügü. ⁷ Rü ñuxüchi nügümaã nanamexẽëgü na yema dïerumaã naxcèx nataxegüxücèx ga wüxi ga naãne ga waixüümü ga üwechixü nawa nayauxgüxü. Rü yema naãnecèx nataxegü na nüxü nayexmaxücèx ga nachica ga ngexta na natèxgüãxücèx ga yema duüxügü ga togü ga nachiüãnecüãx ixígüxü. ⁸ Rü ngẽmacèx i ñuxma rü ta i ngẽma naãne rü Nagüchitaügu naxãega. ⁹ Rü yemaãcü ningu ga Tupanaärü ore ga nuxcümaücü ga norü orearü uruü ga Yeremãã ümatüxü ga ñaxü:

“Rü nümagü ngĩxü nade ga yema 30 tachinü ga dïeru ga Cristutanü Yudíugü ngĩxü ixãgücü. ¹⁰ Rü yema dïerumaã naxcèx nataxegü ga wüxi ga naãne ga waixüümü ga üwechixü nawa nayauxgüxü, yema Cori ga Tupana chomaã nüxü ixuxürüü”,
ñaxü.

*Piratupëxewa nayexma ga Ngechuchu
(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Cu 18.33-38)*

11 Rū ãëxgacü ga Piratuxütawa Ngechuchuxü nagagü. Rū nüma ga Piratu rü Ngechuchuna naca, rü ñanagürü: —¿Cuma quiixü i Yudíugüarü ãëxgacü ya tacü? —ñanagürü. Rū Ngechuchu nanangãxü, rü ñanagürü: —Ngü, rü ngēma nüxü quixuxü chixi i chomax —ñanagürü. 12 Rū Ngechuchuxü ínaxuaxügü ga paigüarü ãëxgacügü rü Yudíugüarü ãëxgacügüerugü. Natürü ga Ngechuchu rü taxuxümaãma nanangãxü. 13 Rū yexguma ga Piratu rü ñanagürü: —¿Tama éxna nüxü cuxĩnü i ngēma ore i namaã cuxü ínaxuaxügüxü? —ñanagürü. 14 Natürü ga Ngechuchu rü taxuxümaãma nanangãxü. Rū yemacèx poraãcü nabèixãchiãe ga ãëxgacü ga Piratu.

Piratu rü Ngechuchumaã nanaxuegu na nayuxïcèx

(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Cu 18.38-19.16)

15 Rū guxüguma ga yema Üpetüchigaarü petagu, rü Piratu ínananguxuchixëëxü ga wüxi ga poxcuxü ga duüxügü naxcèx ícagüxü, yerü yema nixi ga nacüma. 16 Rū yéma nayexma ga wüxi ga poxcuxü ga guxü ga duüxügü meã nüxü cuáxü. Rü Barabá nixi ga naega. 17 Rū yexguma yéma nangutaquëxegügu ga duüxügü, rü Piratu nüxna naca, rü ñanagürü: —¿Rü ngexürüxüxü i penaxwaexü na íchananguxuchixëëxü? ¿Penaxwèxexü na Barabáxü íchananguxuchixëëxü rü éxna Ngechuchu i Cristumaã naxugüxüxü íchananguxuchixëëxü? —ñanagürü. 18 Rū yema ñanagürü ga Piratu yerü nüxü nacuèx na Ngechuchuchi naxaiaexü ga Yudíugüarü ãëxgacügü, rü yemacèx nixi ga

naxütawa nagagüãxũ. ¹⁹ Rũ yexguma norũ tochicawa natoxgu ga Piratu, rũ naxmèx yéma imuga, rũ ngĩgürügü: —Tama name i cunapoxcu i ngẽma yatũ i taxuũma i chixexũ üxũ. Yerũ nagagu ñne chütacũ rũ poraãcũ chachixenegũ — ngĩgürügü. ²⁰ Natürũ yema paigüarũ ãëxgacügü rũ Yudiugüarũ ãëxgacügüerugü, rũ duũxügüxũ naxucuxégü na naxcèx ínacagüxüçèx na Barabáxũ ínanguxuchixëëxüçèx rũ Ngechuchuxũ na nayuxëëgüxüçèx. ²¹ Rũ ãëxgacü ga Piratu rũ wenaxârũ duũxügüna naca, rũ ñanagürü: —¿Ngëxürüüxũ i ngẽma taxrewa i pema penaxwèxexũ na íchananguxuchixëëxũ? — ñanagürü. Rũ nūmagü ga duũxügü nanangãxügü, rũ ñanagürügü: —Tanaxwèxe i Barabáxũ ícunguxuchixëë —ñanagürügü. ²² Rũ yexguma ga ãëxgacü ga Piratu rũ nüxna naca, rũ ñanagürü: —¿Tacü tá chaxüxũ namaã i ngẽma Ngechuchu i Cristugu ãegaxũ? —ñanagürü. Rũ guxũma ga duũxügü rũ nanangãxügü, rũ ñanagürügü: —¡Curuchawa yapota! —ñanagürügü. ²³ Rũ yexguma ga Piratu rũ ñanagürü nüxũ: —¿Natürũ tacü rũ chixexũ naxü? —ñanagürü. Natürũ ga nūmagü ga duũxügü rũ wenaxârũ tagaãcũ ñanagürügü: —¡Curuchawa yapota! —ñanagürügü. ²⁴ Rũ yexguma Piratu nüxũ dèuxgu ga marũ taxucürüwama Ngechuchuxũ na ínanguxuchixëëegaxũ, yerũ ga duũxügü rũ marũ nanaxixãchiãëgüchaũ, rũ yemacèx wüxi ga norũ duũxüxũ namu ga dexá naxütawa na tanangexüçèx. Rũ nügü nayauxmëx ga Piratu napëxewa ga guxũma ga yema duũxügü. Rũ ñanagürü: —Tama chaugagu tá nixĩ i na

nayuxŭ i ñaã yatü i taxuŭma i chixexŭ üxŭ, rü pegagu tátama nixĩ —ñanagürü. ²⁵ Rü guxŭma ga yema duŭxŭgü nanangãxŭgü, rü ñanagürügü: —Togagu rü toxocügügagu tá nixĩ i nayuxŭ —ñanagürügü. ²⁶ Rü yexguma ga Piratu rü Barabáxŭ ínanguxuchixëẽ. Rü ñuxŭchi norü churaragüxŭ namu na Ngechuchuxŭ naçuaixgüxŭcèx, rü yemawena curuchawa na yanapotagüãxŭcèx. ²⁷ Rü ñuxŭchi ga yema churaragü rü Piratupataarü aixepewa Ngechuchuxŭ nagagü. Rü yexma Ngechuchuxŭtagu nanangutaquëxexëẽ ga guxŭma ga churaragü. ²⁸ Rü ñuxŭchi Ngechuchuxŭ ínacuxuchigü, rü wüxi ga máxŭ ga naxchiru ga dauxŭgu nayacuxëëgü. ²⁹ Rü naëruwa nayangëxcuchigü ga wüxi ga boxŭ ga chuchuxŭwa naxŭgüxŭ. Rü wüxi ga naïxmenëxãcŭxŭ nüxŭ nayayauxãchixëẽ ga norü tügünemëxëwa. Rü ñuxŭchi napëxegu nacaxãpŭxŭgü, rü nüxŭ nacügüe, rü ñanagürügü: —¡Namaŭx ya Yudíugüarü Ñëxgacü ya Tacüx! —ñanagürügü. ³⁰ Rü nüxna naçuaixgüe. Rü nüxna nanayauxgü ga guma naïxmenëxãcŭ, rü naëruwa namaã nanaçuaixcagü. ³¹ Rü yexguma nüxŭ nacügüeguwena rü ínacuxuchigü ga yema naxchiru ga daucharaxŭ. Rü wenaxãrŭ naxchirugutama nayacuxëëgü. Rü ñuxŭchi nayagagü na curuchawa yanapotagüãxŭcèx.

Ngechuchuxŭ curuchawa nipotagü

(Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Cu 19.17-27)

³² Rü yexguma yéma inaxĩächigu, rü nüxŭ nadaugü ga wüxi ga yatü ga Chiréneçŭãx ga Chimáugu ãegacü. Rü guma yatüxŭ ngĩxŭ

iningexêëgü ga Ngechucharü curucha. ³³ Rü nawa nangugü ga wüxi ga nachica ga Górgutagu ãegaxü. Rü ngëma naega rü Duüxêëruchinèxã ñaxüchiga nixĩ. ³⁴ Rü nüxna nanaxãgü ga binu ga ngüxüârü naächixêëruümaã ãexücü na yaxaxãxücèx. Rü Ngechuchu nüxü naxaxneta, natürü tama nayaxaxü. ³⁵ Rü yexguma marü curuchawa yapotagüãxguwena rü ga churaragü rü nanade ga Ngechuchuchiru. Rü ñuxüchi wüxi ga dïëru ngixü nañanagügü na yemawa nüxü nacuègxüxücèx na tacü tá nayaxuxü ga wüxichigü. ³⁶ Rü ñuxüchi yéma narütogü ga churaragü na Ngechuchuna yéma nadaugüxücèx. ³⁷ Rü norü curuchatapëxewa nayapocuchi ga wüxi ga mürapewa ga ãegatachinüxü ga nüxü ixuxü ga tacücèx Ngechuchuxü curuchawa na yapotagüxü. Rü ñanagürü: “Ñãã nixĩ i Ngechuchu i Yudíugüarü Æëxgacü ya Tacü”, ñanagürü. ³⁸ Rü yexgumarüü ta curuchawa nayapotagü ga taxre ga máëtagüxü. Rü wüxi rü Ngechucharü tügüncüwawa naxü, rü to ga norü toxwecüwawa. ³⁹⁻⁴⁰ Rü yema duüxügü ga yéma chopetüxü, rü Ngechuchumaã naguxchigagü, rü nanexãërugüãcüma ñanagürügü: —Dücèx, cuma cunangutaüxêëga ya tupauca ya taxüne, rü tomaëxpüx i ngunexügu wenaxãrü ícunadaxêëga. ¡Cugütama namaxêë i ñuxmax! Rü ngëxguma chi aixcüma Tupana Nane quixígu, rü ¡ruxĩ i curuchawa! —ñanagürügü. ⁴¹ Rü yexgumarüü ta Ngechuchuxü nacugüecüraxü ga paigüarü ãëxgacügü, rü ngüxêëruügü ga ore ga mugüwa nguxêëtaegüxü, rü Parichéugü, rü Yudíugüarü ãëxgacügüerugü. Rü nügümaã

ñanagürügü: ⁴² –Rü nüma rü togüxü namaxêxê natürü i ñuxma rü tama nüxü nacüex na nügütama namaxêxü. Rü ngêxguma chi aixcüma Yudíugüarü âêxgacü yixígu, jrü ñuxma rü ínaxix i curuchawa na nüxü yaxõgüxcèx! ⁴³ –Rü nüma nagu naxĩnügu rü Tupana tá nüxü narüngüxê. Êcü, ñuxma rü Tupana nüxü rüngüxêx ega aixcüma nüxü nangüxêchaügu. ¿Tama êxna nümatama tamaã nüxü yaxuxü na Tupana Nane yĩxü? –ñanagürügü. ⁴⁴ Rü woo ga yema máêtagüxü ga naxrüü curuchawa ipotagüxü, rü namaã naguxchigagü.

Nayu ga Ngechuchu

(Mr 15.33-41; Lc 23.44-49; Cu 19.28-30)

⁴⁵ Rü yexguma rü guxü ga naãnewa naxêãne. Rü tocuchigu inaxügü ga yema ñuxmata tomaêxpüxarü orawa nangu ga yáuanecü. ⁴⁶ Rü yema tomaêxpüxarü oragu nixĩ ga Ngechuchu ga tagaãcü aita naxüxü, rü ñaxü: –Eri, Eri, ¿damá chabátani? –ñanagürü. Rü ngêma rü ñaxüchiga nixĩ:

“Pa Chorü Tupana, Pa Chorü Tupanax, ¿tüxcüü choxna quixügachixü?” ñaxüchiga nixĩ. ⁴⁷ Rü nümaxü ga duüxügü ga yéma yexmagüxü rü nüxü naxĩnüê, rü ñanagürügü: –Ñã yatü rü nuxcümaücü ga Tupanaãrü orearü uruü ga Eríacèx naca –ñanagürügü. ⁴⁸ Rü yexgumatama rü wüxi ga yema duüxügü ga yéma yexmagüxü rü inañaãchi rü Ngechuchuxütawa nanange ga wüxi ga tüaxmü ga binu ga marü ngúchièxüchicümaã yawaixêxü. Rü wüxi ga dexnewa nayanèix. Rü ñuxüchi Ngechuchuèxgu nanawêx na nüxü

natuxuxüçèx. ⁴⁹ Natürü ga yema togü ga duüxügü ga yéma yexmagüxü rü ñanagürügü: —Yixrüma. Rü ngĩxã itarüdaunü ngoxita Ería nuã ü na nüxü yanangüxëxüçèx —ñanagürügü. ⁵⁰ Rü wenaxärü tagaäcü aita naxü ga Ngechuchu, rü ñüxüchi nayu. ⁵¹ Rü yexgumatama ga tupauca ga taxüñeärü tüyemachiãxü rü taxregu narügaute. Rü daxüwa inanaxügü ga na nagautexü rü ñüxmata ñaxtüwa nangu. Rü naxĩãxãchiane, rü narüngüxtegü ga nutagü ga itacü. ⁵² Rü yuetamaügü rü ningenagü. Rü wena namaxë ga muxüma ga duüxügü ga yuechiréxü ga Tupanaãxü yaxögüxü. ⁵³ Rü yexguma Ngechuchu wena maüxguwena, rü naxmaüwa ínachoxü ga yema duüxügü ga wena maxëxü. Rü Yerucharéüwa naxĩ. Rü muxüma ga duüxügü nüxü nadaugü. ⁵⁴ Rü yema churaragüarü äëxgacü rü norü churaragü ga Ngechuchuna ídaugüxü, rü nüxü nadaugü ga na naxĩãxãchianexü rü guxüma ga yema ngupetüxü. Rü yexguma rü poraäcü namuñë, rü ñanagürügü: —Aixcüma nixĩ ya daa yatü i Tupana Nane na yĩxü —ñanagürügü. ⁵⁵ Rü iyexmagü ga mucüma ga ngecügü ga yéma yaxüwa nüxü rüdaunücü. Rü yema ngecügü iyixĩ ga Ngechuchuxü íxümücügücü rü nüxü rüngüxëégücü ga yexguma Gariréaanewa ne naxüxgu. ⁵⁶ Rü yema ngecügütanüwa iyexma ga María ga Magadácüãx, rü María ga Chaütiágu rü Yúche naë, rü Zebedéu namèx ga Chaütiágu rü Cuáü naë.

*Ngechuchu rü naxmaügu nayaxüchigü
(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Cu 19.38-42)*

57 Rū yexguma marū nachütachaũgu, rū yéma nangu ga wüxi ga yatü ga Arimatéacũãx ga taarü díeruãcü ga Yúhegu ãegacü. Rū nūma rü ta Ngechuchuaxũ nayaxõ. 58 Rū nūma rü Piratuna nayaca rü ngoxita name na nayauxãxũ ga Ngechuchuxũne ga curuchawa. Rū Piratu norü churaragũxũ namu na nũxna naxãgũãxũcèx ga Ngechuchuxũne. 59 Rū Yúche nanayaxu ga Ngechuchuxũne ga curuchawa. Rū wüxi ga naxchápenüũ ga ngẽmataxũmaã nananuque. 60 Rū yema naxmaũ ga yexwacaxũxũ ga Yúche nügücèxtama duũxũgũxũ yacaxmaxẽxũ ga nuta ga tacüarü mèxpũxũwa yexmaxũgu nayaxücuchi ga Ngechuchuxũne. Rū ñuxũchi nanangũxtaũ namaã ga wüxi ga nuta ga taxüchicü. Rū yemawena rü ínixũ. 61 Rū yéma Ngechuchumaũãrü toxmèxtawa irütogü ga María ga Magadácũãx rü naĩ ga María.

Purichíagü nüxna nadaugü ga yema naxmaũ ga Ngechuchuxũ nãgu yaxücuchigũxũ

62 Rū moxũãcü ga ngũxchigaarü ngunexũgu rü paigüarü ãẽxgacügü rü Parichéugü rü yéma Piratuxütawa naxĩ. 63 Rū ñanagürügü nüxũ: —Pa Corix, nüxna tacuèxãchie ga yema yatü ga Ngechuchu ga idoratèxáxũ rü yexguma namaũxgu rü ñanagürü tomaã:

“Ngẽxguma chayuxgu rü tomaẽxpũx i ngunexũguwena rü wena táxarü ícharüda”, ñanagürü tomaã. 64 —Rü ngẽmacèx tanaxwèxe i churaragü ngema cumugü na nüxna yadaugũxũcèx i ngẽma naxmaũ ñuxmatáta tomaẽxpũx i ngunexũwa nangu na tama

chütacü ngema naxĩxüçèx i norü ngüexüğü na yayauxgüãxüçèx i naxüne rü ñuxüchi duüxüğümaã nüxü na yaxugüxüçèx na marü wena namaxüxü. Erü ngëxguma chi ngëmaãcü naxüpetügu, rü noxriarü yexera tá nixĩ na duüxüğüxü nawomüxëëxü –ñanagürüğü. ⁶⁵ Rü Piratu ñanagürü nüxü: –Ngëãgü nixĩ i churaragü i pexçèx. ¡Ëcü ngema namaã pexĩ na meãma pema penaxwëxexüãcüma nüxna pedaugüxüçèx i naxmaü! –ñanagürü. ⁶⁶ Rü yema churaragümaã yéma naxĩ, rü meãma nayataixëëgü ga guma nuta ga Ngechuchumaxü namaã rüngüxtaücü. Rü nanaxüarü cuèxruüãxgü na taxüema naëchita ínaxügachigüxüçèx ga guma nuta. Rü ñuxüchi yexma nanamugü ga churaragü na nüxna nadaugüxüçèx.

28

Yuwa ínariüda ga Ngechuchu

(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Cu 20.1-10)

¹ Rü sabaduarü ngunexüguwena ga yüxüarü pèxmama, rü yéma naxmaüwa íyadaugü ga María ga Magadácüãx rü naĩ ga María. ² Rü ngürüãchi poraãcü naxĩãxãchiane, yerü wüxi ga daxücüãx ga Cori ga Tupanaärü orearü ngeruü ínaxüxĩ, rü naxmaüwa nangu rü ínanangüxgachi ga guma nuta ga namaã nangüxtaücü ga yema naxmaü. Rü ñuxüchi guma nutaétüwa narüto. ³ Rü yema orearü ngeruü rü wüxi ga bèjxbëxanexürüü niyauracüü. Rü nacómüxüchi ga naxchiru. ⁴ Rü yexguma yemaxü nadaugügu ga churaragü rü norü muümaã niduruxe, rü

yexma niyuächitanü. ⁵ Rü yexguma ga yema orearü ngeruü, rü ñanagürü ngixü ga yema ngecügü: —¡Tãxü i pemuüëxü! Choma nüxü chacuëx rü naxcëx pedaugü ya Ngechuchu ga guma curuchawa yapotagüäcü. ⁶ Nataxuma i nuã, erü marü wena namaxü, yema nüma üpa pemaã nüxü yaxuxürü. ¡Rü nuã pexĩ, rü ípeyadèux i naxmaü i ngëma inaxügüãxüwa ga naxüne! ⁷ ¡Rü paxa ípixĩ, rü norü ngúexügümaã nüxü peyarüxugüe rü marü ínarüda rü wena namaxü ya Ngechuchu! Rü ñuxma rü marü pexüpa nüxıra Gariréaanewa naxü i nümax. Rü ngema tá nixĩ i nüxü peyadauxü. Rü ngëma nixĩ i ore i pemaã nüxü chayarüxuxü —ñanagürü. ⁸ Rü yexguma ga yema ngecügü rü paxama nüxna íiyaxĩ ga yema naxmaü. Rü imuüë, natürü itaãëgü ta. Rü poraãcü iixüãchi na Ngechuchuarü ngúexügümaã nüxü na yanaxugüëxücëx ga yema ore ga daxücüãx ngĩmaã nüxü ixuxü. ⁹ Rü yexguma inaxüãchiyane, rü ngürüãchi yéma ngixcëx nangox ga Ngechuchu, rü ngixü narümoxë. Rü ngĩmagü rü Ngechuchucëx iyabuxmü rü nüxü iyacuëxüügü, rü naparawa inëixächitanü. ¹⁰ Rü nüma ga Ngechuchu rü ñanagürü ngixügü: —¡Tãxü i pemuüëxü! ¡Rü ípixĩ rü chaueneëgü i chorü ngúexügümaã nüxü peyarüxu rü Gariréaanewa naxĩ! Rü ngema tá nixĩ i choxü nadaugüxü —ñanagürü.

Churaragü rü paigüarü äëxgacügümaã nüxü nayarüxugüe ga yema ngupetüxü

¹¹ Rü yexguma ga yema ngecügü rü namagu naxĩyane, rü ñuxre ga churaragü ga yéma naxmaüwa dauxütaegüxü rü Yerucharéüwa naxĩ.

Rü paigüarü ãëxgacügümaã nüxü nayarüxugüe ga guxüma ga yema ngupetüxü. ¹² Rü yema paigüarü ãëxgacügü rü namaã nayarüdexagü ga Yudíugüarü ãëxgacügüerugü. Rü nügümaã nanamexëëgü ga tacümaã tá churaragüxü na yaxucuxëgüxü. Rü ñuxüchi nüxna ngixü naxãgü ga tacü ga dïëru. ¹³ Rü namaã nüxü nixugüe rü ñanagürügü: —¡Pema rü ñaperügügü tá:

“Ngëxguma chütacü tapeeyane, rü norü ngüexügü toechita ngëma naxï rü nayayauxgü ga naxüne” ñaperügügü tá! ¹⁴ Rü ngëxguma ãëxgacü ya Piratu tá nüxü cuëxgu i ngëma ngupetüxü, rü toma rü tá namaã tidexagü rü namaã tá tanamexëë na taxuüma pemaã naxüxücëx — ñanagürügü. ¹⁵ Rü yexguma ga yema churaragü rü ngixü nayauxgü ga yema dïëru. Rü yema ãëxgacügü namaã nüxü ixugüxürüü duüxügümaã nüxü nixugüe. Rü ñuxma rü ta ngëmatama dexa nixï i nüxü yaxugüxü i Yudíugü.

*Ngechuchu nanamu ga norü ngüexügü
(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Cu 20.19-23)*

¹⁶ Rü yema 11 ga Ngechuchuarü ngüexügü rü Gariréa- anewa naxï ga guma mëxpüne ga Ngechuchu namaã nüxü ixuxünewa. ¹⁷ Rü yexguma Ngechuchuxü nadaugügu rü nüxü nicuëxüügü, woo ñuxre ga norü ngüexügü rü tama aixcüma nayaxögü na Ngechuchu yïxü. ¹⁸ Rü yexguma ga Ngechuchu rü naxcëx nixü, rü ñanagürü nüxü: —Tupana rü ãëxgacüxü choxü nixixëë i guxü i daxügüxü i naãnewa rü guxü i ñoma i naãnewa. ¹⁹ —Rü ñuxma rü chanaxwëxe i guxü i nachiuãnewa pexï i guxü i duüxügütanüwa.

¡Rü chorü duüxügüxü peyaxĩgüxẽẽx! ¡Rü ípenabaiüxẽẽx chauégagu rü Chaunatuégagu rü Naãẽ i Üünexüegagu! ²⁰ ¡Rü penangúexẽẽx na naga naxĩnüëxücèx i guxüma i ngẽma pexü chamuxü! ¡Rü dücax, guxügutáma pexütawa changẽxmaẽcha ñuxmatáta nagú i naãne! — ñanagürü ga Ngechuchu.

**Tupanaarü Ore i Tóru Cori ya Ngechuchu ya
Cristuchiga
New Testament in Ticuna (PE:tca:Ticuna)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ticuna

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ticuna

tca

Peru

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ticuna

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

9d5dc22a-30be-5d26-85a9-76047f4c89e6